

Załącznik nr 1

do uchwały nr 67/2019

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej

z dnia 28 lutego 2019 r. z późn. zm.

Profil ogólnoakademicki

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: ekonomia

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: Wielkopolska Akademia
Społeczno-Ekonomiczna w Środzie Wielkopolskiej

Data przeprowadzenia wizytacji: 24-25.11.2023 r.

Warszawa, 2023

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
1.2. Informacja o przebiegu oceny	4
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	6
3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA	9
4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	10
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	10
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	15
2.4	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	30
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	37
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	43
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	48
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	52
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	58
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	60
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	61
5. Załączniki:	65
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	65
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	65
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych	65

Część I – ocena losowo wybranych prac etapowych _____	65
Część II – ocena losowo wybranych prac dyplomowych _____	65
Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa _____	65
Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena _____	65
Załącznik nr 6. Oświadczenia przewodniczącego i pozostałych członków zespołu oceniającego _	65

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: dr hab. Katarzyna Szczepańska-Woszczyna - członek PKA

członkowie:

1. dr Agnieszka Jakubowska – członek PKA
2. dr hab. Ewa Mazur-Wierzbicka – ekspert PKA
3. Bożena Ziemińicz – ekspert PKA ds. pracodawców
4. Monika Adamiec – ekspert PKA ds. studenckich
5. Hanna Chrobak-Marszał – sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku ekonomia, prowadzonym przez Wielkopolską Akademię Społeczno-Ekonomiczną w Środzie Wielkopolskiej, została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej na podstawie Uchwały nr 580/2023 Prezydium PKA z dnia 13 lipca 2023 r. w sprawie kierunków studiów wyznaczonych do oceny programowej w roku akademickim 2023/2024.

PKA po raz kolejny oceniała jakość kształcenia na tym kierunku. Prezydium PKA Uchwałą Nr 603/2017 z dnia 23 listopada 2017 r. w sprawie oceny programowej na kierunku ekonomia prowadzonym na Wydziale Ekonomicznym Wielkopolskiej Wyższej Szkoły Społeczno-Ekonomicznej w Środzie Wielkopolskiej na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim wydało ocenę pozytywną. Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej stwierdziło, iż Wydział Ekonomiczny Wielkopolskiej Wyższej Szkoły Społeczno-Ekonomicznej w Środzie Wielkopolskiej spełnia wymagania kadrowe, programowe, w tym dotyczące osiągniętych efektów kształcenia, oraz organizacyjne do prowadzenia na kierunku ekonomia studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim. Poziom prowadzonego kształcenia odpowiada przyjętym kryteriom jakościowym w stopniu pozwalającym na wydanie oceny pozytywnej. Spośród przyjętych przez Polską Komisję Akredytacyjną ośmiu kryteriów jakościowych oceny programowej, siedem: koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni; program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia; skuteczność wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia; kadra prowadząca proces kształcenia; współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia; infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia, a także opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia, uzyskały ocenę „w pełni”. Kryterium umiędzynarodowienie procesu kształcenia uzyskało ocenę „zadowalającą”

Bieżąca wizytacja została przygotowana i przeprowadzona – na wniosek Uczelni w trybie zdalnym z wykorzystaniem narzędzi komunikowania się na odległość, zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej, której dokonuje Polska Komisja Akredytacyjna. Zespół oceniający poprzedził wizytację zapoznaniem się z raportem samooceny przedłożonym przez władze Uczelni, odbył także spotkania organizacyjne w celu omówienia spraw wymagających wyjaśnienia z władzami Uczelni oraz ustalenia szczegółowego harmonogramu przebiegu wizytacji. Dokonano także podziału zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego. W trakcie wizytacji odbyły się zdalne spotkania z władzami Uczelni,

zespołem przygotowującym raport samooceny, studentami, Samorządem Studenckim, przedstawicielami studenckich kół naukowych, nauczycielami akademickimi prowadzącymi zajęcia na ocenianym kierunku studiów, przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz z osobami odpowiedzialnymi za doskonalenie jakości i funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia. Ponadto przeprowadzono zdalne hospitacje zajęć oraz weryfikację bazy dydaktycznej i biblioteki wykorzystywanej w realizacji zajęć na ocenianym kierunku studiów. Przed wizytacją zespół oceniający dokonał przeglądu losowo wybranych prac dyplomowych i etapowych, a także przedłożonej dokumentacji. Przed zakończeniem wizytacji dokonano wstępnych podsumowań, sformułowano uwagi, o których zespół oceniający poinformował władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	ekonomia	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia pierwszego stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne/niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	ekonomia i finanse – 100%	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów / 191 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych ³ /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	3 tygodnie (120 godz.) / 5 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	- <i>ekonomika przedsiębiorstw i zarządzanie kadrami;</i> - <i>finanse, bankowość i ubezpieczenia;</i> - <i>rachunkowość finansowa;</i> - <i>handel krajowy i zagraniczny;</i> - <i>systemy logistyczne przedsiębiorstw;</i> - <i>ekonomiczne i prawne aspekty w administracji.</i>	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	145	237
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁴	- w zależności od specjalności: 947 - 962 godz.	- w zależności od specjalności: 767-779 godz.
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	- deklarowana przez Uczelnię: 119 ECTS; - rzeczywista: 43,3 ECTS	- deklarowana przez Uczelnię: 79 ECTS; - rzeczywista: 36,0 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub	105 ECTS	105 ECTS

¹ W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

³ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

⁴ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów		
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	75 ECTS	75 ECTS

Nazwa kierunku studiów	ekonomia	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia drugiego stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne/niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{5,6}	ekonomia i finanse – 100%	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	4 semestry / 121 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych ⁷ /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	Nie przewidziano	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	- ekonomia ogólna; - ekonomika przedsiębiorstw i zarządzanie kadrami; - finanse, bankowość i ubezpieczenia; - rachunkowość finansowa; - handel krajowy i zagraniczny; - systemy logistyczne przedsiębiorstw	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	76	47
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁸	396 godz.	326 godz.
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	- deklarowana przez Uczelnię: 77 ECTS; - rzeczywista: 15,8 ECTS	- deklarowana przez Uczelnię: 36 ECTS; - rzeczywista: 13,0 ECTS

⁵ W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

⁶ Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

⁷ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

⁸ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	81 ECTS	81 ECTS
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	44 ECTS	44 ECTS

3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA ⁹ kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	Kryterium spełnione częściowo
Kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	Kryterium niespełnione
Kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	Kryterium niespełnione
Kryterium 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	Kryterium spełnione częściowo
Kryterium 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	Kryterium spełnione częściowo
Kryterium 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	Kryterium spełnione
Kryterium 7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	Kryterium spełnione częściowo
Kryterium 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	Kryterium spełnione częściowo
Kryterium 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	Kryterium spełnione częściowo
Kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	Kryterium spełnione częściowo

⁹ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Koncepcja kształcenia kierunku ekonomia wpisuje się w misję Uczelni i cele strategiczne określone w dokumencie: „MISJA I STRATEGIA ROZWOJU Wielkopolskiej Akademii Nauk Stosowanych na lata 2022-2026”. Oferta dydaktyczna skierowana jest do młodzieży regionu Środy Wielkopolskiej tworząc (zgodnie z założeniami strategicznymi i misją Uczelni) warunki do rozwoju społeczeństwa opartego na wiedzy. Oferta programowa kierunku realizuje cel zasadniczy strategii to jest dostosowanie do potrzeb lokalnego rynku pracy i jednocześnie uwzględniając zainteresowania i preferencję kandydatów. Cel ten jest realizowany poprzez dobór treści programowych kierunku i w ramach specjalności, dobór kadry o wysokich kwalifikacjach naukowych, jak również poprzez monitorowanie potrzeb lokalnych pracodawców. Koncepcja kształcenia uwzględnia cele polityki jakości, które zakładają dążenie do systematycznej poprawy poziomu kształcenia, a ich realizacja jest wspomagana wewnętrznym systemem zapewniania jakości kształcenia.

Koncepcja programu studiów i cele kształcenia mieszczą się w dyscyplinie ekonomia i finanse, do której kierunek jest przyporządkowany. Koncepcja kształcenia przyjmuje znaczący udział przedmiotów tzw. ilościowych, a więc *statystyki opisowej, ekonometrii i prognozowania, matematyki*, a na studiach II stopnia *wnioskowania statystycznego*. Absolwent studiów I stopnia posiada ogólną wiedzę o miejscu ekonomii w systemie nauk społecznych oraz jej powiązaniach z innymi dziedzinami nauki; zna – teorie ekonomiczne i pojęcia stosowane w naukach ekonomicznych; - ma podstawową wiedzę z zakresu gospodarki rynkowej, przebiegu procesów globalizacji i integracji. Absolwent studiów II stopnia ma pogłębioną wiedzę na temat powiązań pomiędzy podmiotami, instytucjami państwowymi działającymi w przestrzeni gospodarczej kraju oraz rozumie decyzje uczestników rynku jako podmiotów działających w strukturach społeczno-gospodarczych; posiada – znajomość metod statystycznych, technik i narzędzi pozyskiwania danych niezbędnych w celu opisywania struktur społecznych i procesów zachodzących pomiędzy nimi.

Plany rozwoju koncepcji kształcenia uwzględniają tendencje rozwoju dyscypliny ekonomia, w tym przede wszystkim ekonomii regionalnej, co widoczne jest w rozwijaniu prac badawczych z tego zakresu. Koncepcja kształcenia zgodnie z celami strategicznymi zakładającymi integrowanie badań naukowych z procesem nauczania, również zakłada wykorzystanie w procesie nauczania wyników badań naukowych kadry, publikowanych m.in. w zeszytach „Studies of Economic and Social Processes” – periodyku naukowym wydawanym przez Uczelnię.

Koncepcja kształcenia zakłada specjalności, które odpowiadają na potrzeby lokalnego rynku pracy - na studiach I stopnia: *ekonomika przedsiębiorstw i zarządzanie kadrami; finanse, bankowość i ubezpieczenia; rachunkowość finansowa; handel krajowy i zagraniczny; systemy logistyczne przedsiębiorstw; ekonomiczne i prawne aspekty w administracji* oraz na studiach II stopnia: *ekonomia ogólna; ekonomika przedsiębiorstw i zarządzanie kadrami; finanse, bankowość i ubezpieczenia; rachunkowość finansowa; handel krajowy i zagraniczny; systemy logistyczne przedsiębiorstw*. Również w programie studiów I i II stopnia są obecne moduły bazujące na technologiach informatycznych, tj. zastosowaniu komputerów na II stopniu, a technologie informacyjne na I stopniu studiów, co wskazuje na dostosowanie programu studiów do wymogów lokalnego rynku pracy.

Kadra i studenci biorą udział w doskonaleniu koncepcji kształcenia poprzez prace w gremiach budujących koncepcję kształcenia, tj. Komisji Jakości, Rady Wydziału. Zauważalny jest również wpływ interesariuszy zewnętrznych przy tworzeniu programu studiów. Podjęta współpraca z otoczeniem gospodarczym i społecznym rozwija się w szczególności przy projektowaniu nowych specjalności i organizacji praktyk zawodowych.

Koncepcja kształcenia na kierunku stara się integrować tradycje wypracowane przez standardy kształcenia z dostosowaniem do potrzeb lokalnego rynku pracy. Uczelnia deklaruje przejście na praktyczny profil kształcenia.

Uczelnia nie wykorzystuje w procesie nauczania metod i technik kształcenia na odległość.

Sformułowane dla kierunku efekty uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych są spójne z koncepcją i celami oraz ogólnoakademickim profilem kształcenia.

Założone przez Uczelnię kierunkowe efekty uczenia się odniesione zostały do opisów poziomu 6 (studia I stopnia) oraz 7 (studia II stopnia) Polskiej Ramy Kwalifikacji określonych rozrządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk i drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz z ustawą z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji. Oceniane efekty uczenia się są specyficzne dla dyscypliny, do której kierunek jest przyporządkowany. Charakterystyki ujęte w kierunkowych efektach uczenia się są zgodne z aktualnym stanem wiedzy w zakresie dyscypliny, do której kierunek jest przyporządkowany. W pewnym zakresie odpowiadają one również zakresowi działalności naukowej Uczelni w dyscyplinie ekonomia i finanse, jednak Uczelnia nie potwierdziła bezpośredniego przełożenia efektów działalności naukowej w powiązaniu z założonymi dla kierunku efektami uczenia się.

Katalog kierunkowych efektów uczenia się na kierunku na studiach I stopnia o profilu ogólnoakademickim zawiera 15 efektów wiedzy, 10 efektów umiejętności oraz 6 efektów kompetencji społecznych. Zgodnie z przyjętymi założeniami absolwent studiów I stopnia m.in. ma zaawansowaną wiedzę o miejscu ekonomii w systemie nauk oraz o jej przedmiotowych i metodologicznych powiązaniach z innymi dyscyplinami naukowymi, zna zaawansowane modele gospodarki i rządzące w nich prawidłowości, ma zaawansowaną wiedzę matematyczną niezbędną w warsztacie ekonomisty, zna i rozumie podstawowe rodzaje więzi gospodarczych w skali krajowej i międzynarodowej, zna i rozumie podstawowe zasady i koncepcje teorii ekonomii w zakresie ewolucji struktur gospodarczych w ujęciu mikro i makroekonomicznym, ma zaawansowaną wiedzę o normach społecznych i prawnych regulujących obrót gospodarczy; potrafi prawidłowo interpretować zjawiska ekonomiczne w zakresie dyscypliny ekonomia i finanse; potrafi wykorzystywać podstawową wiedzę teoretyczną i pozyskiwać dane do analizowania konkretnych procesów i zjawisk gospodarczych; potrafi dobierać metody statystyki opisowej i techniki analizy ekonomicznej odpowiednio do analizowanego problemu decyzyjnego w przedsiębiorstwie i organizacji; potrafi prognozować zjawiska ekonomiczne, konstruować i wykorzystywać modele decyzyjne oraz interpretować dane ekonomiczne wynikające z programowania matematycznego. Katalog kierunkowych efektów uczenia się na kierunku na studiach II stopnia o profilu ogólnoakademickim zawiera 9 efektów wiedzy, 11 efektów umiejętności oraz 8 efektów kompetencji społecznych. Absolwent studiów II stopnia m.in. ma pogłębioną wiedzę na temat funkcjonowania i zarządzania przedsiębiorstwem na rynku krajowym, regionalnym, zintegrowanym i globalnym; ma rozszerzoną i pogłębioną wiedzę w zakresie opisu, interpretacji i rozwoju zjawisk ekonomicznych; ma pogłębioną wiedzę o rynkach finansowych, ich strukturze, instytucjach, instrumentach oraz funkcjach w gospodarce; zna i rozumie złożone i różnorodne uwarunkowania ekonomiczne, instytucjonalne, prawne oraz kulturowe i etyczne działalności w sektorze prywatnym i publicznym; potrafi prawidłowo interpretować i wyjaśniać zmiany w zakresie przedmiotu i metod ekonomii i nauk pokrewnych oraz wyjaśniać relacje między zjawiskami społecznymi i gospodarczymi;

potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę ekonomiczną w procesie kreatywnych poszukiwań rozwiązań złożonych i nietypowych problemów gospodarczych i społecznych; rozumie i analizuje zjawiska i procesy zachodzące w gospodarce krajowej i międzynarodowej, potrafi sformułować własne opinie na ich temat, stawiać proste hipotezy badawcze i je weryfikować; potrafi wykorzystywać metody i narzędzia, w tym zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne w ocenie i prognozowaniu procesów gospodarczych i społecznych, przystosowanie istniejących oraz opracowanie nowych metod i narzędzi.

W zestawie kierunkowych efektów uczenia się ujęto umiejętności komunikowania się w języku obcym na poziomie odpowiednio B2 na studiach I stopnia oraz B2+ na studiach II stopnia. Efekty uczenia się na studiach II stopnia, dotyczące posługiwania się językiem obcym na poziomie B2+ zapisano w efektach kierunkowych: K_U09: *Potrafi posługiwać się literaturą w identyfikacji zjawisk gospodarczych posługując się specjalistyczną terminologią wykorzystując zdobyte umiejętności językowe na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.*

W zestawie kierunkowych efektów uczenia się na studiach I nie uwzględniono natomiast wszystkich zapisów wynikających z charakterystyk PRK. Przykładowo w opisie efektów uczenia się brak jest odpowiedniego zapisu w odniesieniu do umiejętności doboru oraz stosowania zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych (P6S_UW), nie uwzględniono odpowiedniej umiejętności absolwenta, iż potrafi brać udział w debacie (P6S_UK), jak również umiejętności planowania i organizowania pracy indywidualnej oraz w zespole, współdziałania z innymi osobami w ramach prac zespołowych (także o charakterze interdyscyplinarnym) (P6S_UO). W opisie efektów uczenia się w zakresie wiedzy w wielu przypadkach założono jedynie podstawowy poziom wiedzy z zakresu dyscypliny naukowej do której przyporządkowano kierunek, np. zna podstawowe pojęcia z zakresu ekonomii i finansów, zna i rozumie podstawowe rodzaje więzi gospodarczych w skali krajowej i międzynarodowej. Nie uwzględnione zostały również wszystkie charakterystyki PRK z zakresu kompetencji społecznych. Wskazane charakterystyki wymagają uzupełnienia w opisie kierunkowych efektów uczenia się.

Kierunkowe efekty uczenia się zostały sformułowane w sposób zrozumiały, co umożliwia określenie systemu przekazywania wiedzy, kształtowania umiejętności i kompetencji społecznych. Efekty uczenia się są możliwe do osiągnięcia przy zastosowaniu aktualnych metod kształcenia oraz zaangażowaniu pracy studentów. W sytuacji prawidłowej operacjonalizacji założonych kierunkowych efektów uczenia się na poziomie poszczególnych zajęć możliwe jest stworzenie wiarygodnego systemu ich weryfikacji. Efekty uczenia się przypisane do poszczególnych zajęć nie zostały określone w programie studiów. Są one przedstawione w sylabusach, które nie stanowią jednak programu studiów przyjmowanego uchwałą Senatu. Uczelnia nie przedstawiła sposobu przypisania poszczególnych efektów kierunkowych do zajęć przewidzianych w programie studiów. W konsekwencji, na podstawie programu studiów, nie można ustalić które zajęcia realizują poszczególne efekty kierunkowe, jak również czy wszystkie kierunkowe efekty uczenia się zostały zaplanowane do realizacji w ramach przewidzianych w programie studiów zajęć. W odniesieniu do przedstawionego przez Uczelnię programu studiów I i II stopnia na kierunku nie są więc spełnione warunki określone w rozdz. 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów, zgodnie z którymi dokument ten powinien określać m.in. zajęcia lub grupy zajęć, niezależnie od formy ich prowadzenia, wraz z przypisaniem do nich efektów uczenia się.

Analiza przedstawionych przez Uczelnię sylabusów wskazuje, że w odniesieniu do dużej części zajęć niepoprawnie zdefiniowano efekty uczenia się w kontekście umiejętności. Przykładowo zajęcia *finanse przedsiębiorstw* (I stopień) – sformułowane dla zajęć efekty uczenia się w zakresie umiejętności nie definiują odpowiednio specyficznych umiejętności oczekiwanych na zakończenie zajęć. Sformułowane

dwa efekty w tym obszarze tj. efekt EU3 - *Potrafi prawidłowo interpretować zjawiska ekonomiczne w zakresie dyscypliny ekonomia i finanse oraz efekt EU4 - Potrafi właściwie analizować przyczyny, przebieg i skutki konkretnych procesów i zjawisk gospodarczych i społecznych* – nie definiują specyficznych umiejętności przypisanych do zajęć, jak również nie stwarzają możliwości poprawnego opracowania systemu ich weryfikacji. W przypadku zajęć z *polityki gospodarczej* zestaw efektów uczenia się z zakresu umiejętności obejmuje dwa efekty zapisane jako: EU4 - *Potrafi wykorzystywać podstawową wiedzę teoretyczną i pozyskiwać dane do analizowania konkretnych procesów i zjawisk gospodarczych* oraz EU5 - *Potrafi właściwie analizować przyczyny, przebieg i skutki konkretnych procesów i zjawisk gospodarczych i społecznych*, co nie definiuje konkretnych umiejętności. Zajęciom *rynek kapitałowy i finansowy* (II stopień) przypisano efekt w obszarze umiejętności „*Potrafi wykorzystać wiedzę w miejscu pracy*” (EU5) – co nie jest możliwe do zweryfikowania w trakcie tych zajęć

W efektach uczenia się przypisanych do zajęć na studiach I i II stopnia nie zdefiniowano odpowiedniego dla danego profilu i poziomu kształcenia zakresu umiejętności posługiwania się konkretnymi metodami i narzędziami właściwymi do przeprowadzania analiz i rozwiązywania problemów w założonym obszarze, w tym wykorzystania zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych.

Na studiach I i II stopnia w odniesieniu do zajęć realizowanych w trakcie dwóch lub więcej semestrów np.: *seminarium, język obcy* nie zaprojektowano osobnego zestawu efektów uczenia się. W konsekwencji brak jest wskazania oczekiwanego progresu wiedzy, umiejętności i kompetencji studentów na poszczególnych etapach (semestrach) realizacji tych zajęć. Brak jest możliwości ustalenia warunków zaliczenia poszczególnych etapów osiągania efektów uczenia się (zaliczania poszczególnych semestrów).

Wskazane przykłady nieprawidłowości w projektowaniu efektów uczenia się przypisanych do zajęć wymagają podjęcia działań procesowych w zakresie analizy kompletności realizacji kierunkowych efektów uczenia się, ich poprawnego przypisania do poszczególnych zajęć oraz prawidłowej operacjonalizacji umożliwiającej stworzenie wiarygodnego systemu weryfikacji, ze szczególnym uwzględnieniem możliwości potwierdzania osiągnięcia kompetencji badawczych.

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

brak

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne z misją i strategią Uczelni oraz polityką jakości. Mieszczą się w dyscyplinie, do której kierunek jest przyporządkowany. Koncepcja kształcenia jest zorientowana na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy, została określona we współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi.

Przedstawiony przez Uczelnię opis założonych kierunkowych efektów uczenia się przyjęty dla studiów I i II stopnia definiuje oczekiwany profil absolwenta kierunku. Mieści się on w dyscyplinie ekonomia i finanse. W przyjętym opisie efektów uczenia się dla studiów I i II stopnia stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Uczelnia nie potwierdziła powiązania kierunkowych efektów uczenia się założonych dla studiów I i II stopnia z zakresem działalności naukowej w dyscyplinie ekonomia i finanse.
2. W zestawie kierunkowych efektów uczenia się na studiach I stopnia nie uwzględniono wszystkich zapisów wynikających z charakterystyk PRK. Przykładowo w opisie efektów uczenia się brak jest odpowiedniego zapisu w odniesieniu do umiejętności doboru oraz stosowania zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych (P6S_UW), nie uwzględniono odpowiedniej umiejętności absolwenta, iż potrafi brać udział w debacie (P6S_UK), jak również umiejętności planowania i organizowania pracy indywidualnej oraz w zespole, współdziałania z innymi osobami w ramach prac zespołowych (także o charakterze interdyscyplinarnym) (P6S_UO). Nie uwzględnione zostały również wszystkie charakterystyki PRK z zakresu kompetencji społecznych.
3. Opis zakładanych kierunkowych efektów uczenia się na studiach I stopnia wskazuje na niższy stopień zaawansowania wiedzy niż opisany jako właściwy dla 6. poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji. W opisie efektów uczenia się w zakresie wiedzy w wielu przypadkach założono jedynie jej podstawowy poziom z zakresu dyscypliny naukowej do której przyporządkowano kierunek, np. *zna podstawowe pojęcia z zakresu ekonomii i finansów; zna i rozumie podstawowe rodzaje więzi gospodarczych w skali krajowej i międzynarodowej*.
4. Efekty uczenia się przypisane do poszczególnych zajęć nie zostały określone w przyjętym programie studiów. Są one przedstawione w sylabusach, które nie stanowią jednak programu studiów przyjmowanego uchwałą Senatu. Uczelnia nie przedstawiła sposobu przypisania poszczególnych efektów kierunkowych do zajęć przewidzianych w programie studiów. Nie przedstawiła sylabusów do zajęć zaplanowanych do realizacji w pierwszym roku studiów I i II stopnia. W konsekwencji, na podstawie programu studiów, nie można ustalić które zajęcia realizują poszczególne efekty kierunkowe, jak również czy wszystkie kierunkowe efekty uczenia się zostały zaplanowane do realizacji w ramach przewidzianych w programie studiów zajęć. W odniesieniu do przedstawionego przez Uczelnię programu studiów I i II stopnia na ocenianym kierunku nie są więc spełnione warunki określone w rozdz. 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów, zgodnie z którymi dokument ten powinien określać m.in. zajęcia lub grupy zajęć, niezależnie od formy ich prowadzenia, wraz z przypisaniem do nich efektów uczenia się.
5. W odniesieniu do części zajęć na studiach I i II stopnia niepoprawnie zdefiniowano efekty uczenia w kontekście umiejętności, ponieważ nie definiują one odpowiednio specyficznych umiejętności które powinien w ich trakcie nabyć student.
6. W odniesieniu do zajęć realizowanych na studiach I i II stopnia w trakcie dwóch lub więcej semestrów (język obcy, seminarium) nie zaprojektowano osobnego zestawu efektów uczenia się. W konsekwencji brak jest wskazania oczekiwanego progresu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych studentów na poszczególnych etapach (semestrach) realizacji tych zajęć. Brak jest możliwości ustalenia warunków zaliczenia poszczególnych etapów osiągania efektów uczenia się (zaliczania poszczególnych semestrów).

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Zalecenia

1. Zaleca się podjęcie działań w celu zapewnienia powiązania kierunkowych efektów uczenia się założonych dla kierunku na studiach I i II stopnia z działalnością naukową Uczelni w dyscyplinie ekonomia i finanse.
2. Zaleca się uwzględnienie w zestawie kierunkowych efektów uczenia się na studiach I stopnia zapisów wynikających z charakterystyk PRK, w tym m.in. w zakresie umiejętności doboru oraz stosowania zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych (P6S_UW), umiejętności absolwenta brania udziału w debacie (P6S_UK), jak również umiejętności planowania i organizowania pracy indywidualnej oraz w zespole, współdziałania z innymi osobami w ramach prac zespołowych (także o charakterze interdyscyplinarnym) (P6S_UO). Należy również uwzględnić wszystkie charakterystyki PRK z zakresu kompetencji społecznych.
3. Zaleca się uwzględnienie w opisie zakładanych kierunkowych efektów uczenia się na studiach I stopnia odpowiedniego stopnia zaawansowania wiedzy, właściwego dla 6. poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji.
4. Zaleca się przypisanie w programie studiów efektów uczenia się w odniesieniu do wszystkich zajęć przewidzianych do realizacji na studiach I i II stopnia.
5. Zaleca się poprawne zdefiniowanie efektów uczenia się w kontekście oczekiwanych umiejętności w odniesieniu do wszystkich zajęć przewidzianych w programie studiów I i II stopnia.
6. Zaleca się w odniesieniu do zajęć realizowanych na studiach I i II stopnia w trakcie dwóch lub więcej semestrów zaprojektowanie osobnego zestawu efektów uczenia się wskazując na oczekiwany progres wiedzy, umiejętności i kompetencji studentów na poszczególnych etapach (semestrach) realizacji tych zajęć.
7. Zaleca się wdrożenie skutecznych działań pro jakościowych w celu zapobiegania powstaniu zdiagnozowanych błędów i nieprawidłowości w przyszłości.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Zgodnie z informacją podaną w raporcie samooceny kształcenie na kierunku na studiach I i II stopnia prowadzone jest w formie studiów stacjonarnych (tzw. weekendowych) oraz studiów niestacjonarnych. W trakcie wizytacji Uczelnia poinformowała, że aktualnie w siedzibie Uczelni prowadzony jest proces nauczania na studiach stacjonarnych (weekendowych), natomiast proces nauczania na studiach niestacjonarnych realizowany jest w Uniwersytecie Ekonomiczno-Humanistycznym im St. Demianchuka w Równym (Ukraina).

Przeprowadzona analiza stanu faktycznego warunków realizacji programu studiów potwierdziła, że 266 (z 284 ogółem) studentów studiów niestacjonarnych kierunku ekonomia (I i II stopień) Wielkopolskiej Akademii Społeczno-Ekonomicznej w Środzie Wielkopolskiej realizuje kształcenie poza siedzibą Uczelni, tj. w Uniwersytecie Ekonomiczno-Humanistycznym im St. Demianchuka w Równym – o czym zespół oceniający PKA nie był poinformowany w raporcie samooceny. W przedstawionym raporcie samooceny na s. 37 (wykorzystane wzorce międzynarodowe) oraz s. 88 (umiędzynarodowienie procesu kształcenia) Uczelnia deklaruje jedynie prowadzoną od 2008 roku współpracę z Międzynarodowym Ekonomiczno-Humanistycznym Uniwersytetem w Równym („Studenci WASE i Uniwersytetu z Ukrainy są kształceni wg podobnych programów studiów”) obejmującą zarówno wizyty studyjne pracowników naukowych, jak i międzyuczelnianą wymianę studentów.

Uczelnia poinformowała dodatkowo (co potwierdziły prowadzone hospitacje zajęć), że pewna część studentów niestacjonarnych realizuje program studiów w siedzibie Uczelni, w ramach indywidualnej organizacji studiów, uczestnicząc w zajęciach ze studentami studiów stacjonarnych (weekendowych). Podsumowując, zgodnie ze stwierdzonym stanem faktycznym, w roku akademickim 2023/2024 w przypadku studiów niestacjonarnych kierunku ekonomia 223 studentów studiów I stopnia oraz 43 studentów studiów II stopnia w całości realizuje program studiów w Uniwersytecie Ekonomiczno-Humanistycznym im. St. Demianchuka w Równym (Ukraina). W siedzibie Uczelni, tj. w Wielkopolskiej Akademii Społeczno-Ekonomicznej w Środzie Wielkopolskiej, kształcenie na studiach niestacjonarnych I stopnia realizuje 14 studentów, a na studiach II stopnia 4 studentów, którzy w ramach indywidualnej organizacji studiów uczestniczą w zajęciach ze studentami studiów stacjonarnych (weekendowych).

Uczelnia w trakcie wizytacji przedstawiła umowę o partnerstwie zawartą w dn. 27.05.2008 r. z Uniwersytecie Ekonomiczno-Humanistycznym im. St. Demianchuka w Równym oraz aneks do Umowy Generalnej z dnia 24.03.2010 r. o kształceniu studentów według programów edukacyjnych zagranicznej uczelni – partnerów nr 1 z dnia 21.05.2012 r. Sama umowa generalna z 2010 r. nie została jednak przedstawiona.

W obecnych warunkach prawnych sposób realizacji procesu nauczania prowadzony przez Uczelnia na studiach niestacjonarnych kierunku ekonomia (I i II stopień) jest niezgodny z zapisami art. 9 ust. 4 ustawy, zgodnie z zapisami którego Uczelnia prowadzi działalność w swojej siedzibie lub poza siedzibą – w swojej filii.

Wielkopolska Akademia Społeczno-Ekonomiczna w Środzie Wielkopolskiej w ramach prowadzonej oceny programowej kierunku ekonomia nie przekazała zespołowi oceniającemu PKA odpowiedniej dokumentacji programu studiów oraz zasad organizacji procesu nauczania realizowanego poza jej siedzibą, tj. w Uniwersytecie Ekonomiczno-Humanistycznym im. St. Demianchuka w Równym. Uczelnia poinformowała jedynie, że zajęcia w Uniwersytecie Ekonomiczno-Humanistycznym im. St. Demianchuka w Równym prowadzone są „wg tych samych programów nauczania”. Zespół oceniający w trakcie wizytacji nie miał możliwości zapoznania się z zasadami realizacji programu studiów na studiach niestacjonarnych, w tym nie miał możliwości przeprowadzenia hospitacji zajęć, spotkania z nauczycielami prowadzącymi zajęcia oraz ze studentami realizującymi proces nauczania w Uniwersytecie Ekonomiczno-Humanistycznym im. St. Demianchuka w Równym. Nie został udostępniony harmonogram realizacji zajęć na studiach niestacjonarnych. Zatem standardy jakości kształcenia w zakresie kryterium 2, tj. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia w odniesieniu do studiów niestacjonarnych nie są spełnione. Poniższa analiza spełnienia standardów jakości kształcenia w ramach kryterium 2 dotyczy oceny stanu faktycznego w zakresie treści programowych, harmonogramu realizacji programu studiów oraz form i organizacji zajęć, metod kształcenia, praktyk zawodowych oraz organizacji procesu nauczania i uczenia się realizowanych w siedzibie Wielkopolskiej Akademii Społeczno-Ekonomicznej w Środzie Wielkopolskiej – Akademii Nauk Stosowanych (WASE).

Przedstawiony przez Uczelnię program studiów kierunku ekonomia na studiach I i II stopnia o profilu ogólnoakademickim, przyjęty Uchwałą Senatu nr 13/08/2019 z dnia 28.08.2019 roku (I stopnia) oraz nr 14/08/2019 z dnia 28.08.2019 roku (II stopnia), zgodnie z załącznikami do ww. uchwały ma postać harmonogramu (siatki) zajęć planowanych do realizacji na kierunku ekonomia. Dodatkowo Uczelnia przedstawiła Uchwałą Senatu nr 3/06/2021 z dnia 17.06.2021 r. w sprawie zmian w programie studiów na kierunku ekonomia, bez formalnego załącznika, w którym, jak wynika z treści ww. uchwały, znajdować miał się zmieniony program studiów I stopnia. Uchwała ta nie była również dostępna na stronie BIP Uczelni. Jako obowiązujące aktualnie programy studiów I i II stopnia przedstawiono

zespołowi oceniającemu PKA harmonogramy (siatki) planowanych do realizacji na kierunku ekonomia zajęć, z tym że w przedstawionym zestawieniu pierwszy rok studiów zarówno I, jak i II stopnia, opisany jest jako profil praktyczny. Przedstawiona poniżej ocena programu studiów obejmuje tylko profil ogólnoakademicki.

Przedstawione przez Uczelnię harmonogramy realizacji zajęć na studiach I i II stopnia zawierają liczbę przewidzianych do realizacji godzin zajęć w bezpośrednim kontakcie studenta z prowadzącym w podziale na studia stacjonarne i niestacjonarne, liczbę przypisanych punktów ECTS, planowany semestr realizacji oraz formę zaliczenia. Uwzględniając przedstawione dokumenty regulujące proces nauczania na kierunku, stwierdzić należy, że Uczelnia nie posiada na kierunku ekonomia programu studiów spełniającego warunki określone w rozdz. 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów, zgodnie z którymi dokument ten powinien określać m.in. zajęcia lub grupy zajęć, niezależnie od formy ich prowadzenia, wraz z przypisaniem do nich efektów uczenia się, treści programowych i metod weryfikacji zapewniających uzyskanie i ocenę osiągnięcia założonych efektów uczenia się (zasad procesu dyplomowania) oraz zasad i formy odbywania praktyk zawodowych.

Jak wynika z przedstawionego harmonogramu realizacji zajęć na studiach I i II stopnia kierunku, w ich strukturze wydzielono grupy tzw. przedmiotów podstawowych, kierunkowych, do wyboru (lub fakultatywnych) oraz specjalizacyjnych.

Na studiach I stopnia zajęcia z grupy podstawowych w założeniu obejmują treści programowe m.in. z *mikro i makroekonomii, matematyki oraz matematyki finansowej, statystyki opisowej, organizacji i zarządzania, rachunkowości, podstaw prawa, międzynarodowych stosunków gospodarczych, planowania strategicznego i biznes planu, ekonometrii, ochrony własności intelektualnej*. Zajęcia z grupy kierunkowych to m.in. *podstawy nauki o finansach, analiza ekonomiczna, finanse publiczne, rynki finansowe, gospodarka regionalna*.

Aktualnie na studiach I stopnia Uczelnia oferuje studentom kierunku sześć specjalności. Zestaw zajęć proponowanych do realizacji w ramach poszczególnych specjalności nie jest ustalony, a polega na wyborze przez studentów zajęć z grupy specjalizacyjnych wspólnej dla wszystkich specjalności. W konsekwencji studenci o różnych specjalnościach realizują wiele wspólnych zajęć tzw. specjalizacyjnych, a toki kształcenia w ramach poszczególnych specjalności niewiele się od siebie różnią. Przyjęty system kształcenia powoduje, że studenci często nie mają możliwości nabywania właściwych kompetencji zgodnych z oczekiwaną sylwetką absolwenta w ramach danej specjalności. Przykładowo na program aktualnie realizowanej specjalności *systemy logistyczne przedsiębiorstw* składa się następujący zestaw zajęć (jak deklaruje Uczelnia, wybranych przez Samorząd Studentów): 1) *podstawy marketingu*; 2) *bankowość*; 3) *bilansoznawstwo i sprawozdawczość finansowa*; 4) *podstawy logistyki*; 5) *metody wyceny projektów gospodarczych*; 6) *prognozowanie i symulacja*; 7) *fazy logistyki*; 8) *finanse przedsiębiorstw*; 9) *controlling*; 10) *zarządzanie logistyczne*; 11) *ubezpieczenia*. W realizowanej ścieżce kształcenia znajdują się jedynie trzy zajęcia z zakresu podstaw logistyki, tj. *podstawy logistyki, fazy logistyki, zarządzanie logistyczne* o łącznym wymiarze 27 godz. wykładów oraz 10 godz. ćwiczeń na studiach stacjonarnych oraz 22 godz. wykładów i 10 godz. ćwiczeń na studiach niestacjonarnych.

W przypadku specjalności *handel krajowy i zagraniczny* na aktualnie realizowany program specjalności składa się następujący zestaw zajęć: 1) *podstawy marketingu*; 2) *bankowość*; 3) *bilansoznawstwo i sprawozdawczość finansowa*; 4) *outsourcing w biznesie*; 5) *metody wyceny projektów gospodarczych*; 6) *prognozowanie i symulacja*; 7) *negocjacje handlowe*; 8) *finanse przedsiębiorstw*; 9) *controlling*; 10) *zarządzanie logistyczne*; 11) *ubezpieczenia*. W przypadku tego programu studiów specjalnościowego brak jest więc m.in. niezbędnych dla takiej specjalności zajęć z zakresu międzynarodowych

uwarunkowań prowadzenia działalności handlowej, a realizowany zestaw zajęć nie odbiega od ogólnego zestawu zajęć kształcenia kierunkowego, bez widocznej specyfiki wskazującej na określony profil kształcenia specjalizacyjnego. W tej sytuacji przedstawiana przez Uczelnię szeroka oferta specjalności na studiach I stopnia (nazwa specjalności wpisywana jest również na dyplomie ukończenia studiów), nie znajduje potwierdzenia w rzeczywistych możliwościach uzyskania przez absolwenta specyficznych dla danej specjalności kompetencji.

Program studiów II stopnia w grupie zajęć podstawowych przewiduje realizację pogłębionych treści programowych z zakresu *wnioskowania statystycznego, ekonometrii i prognozowania procesów ekonomicznych, ekonomii menedżerskiej, makroekonomii, prawa gospodarczego, historii myśli ekonomicznej*. W grupie zajęć kształcenia kierunkowego przewidziano: *ekonomię matematyczną, rynek kapitałowy i finansowy, gospodarowanie kapitałem ludzkim, ekonomię międzynarodową*.

Aktualnie na studiach II stopnia oferowanych jest również sześć specjalności.

Zestaw zajęć proponowanych do realizacji w ramach poszczególnych specjalności, podobnie jak na studiach I stopnia, polega na wyborze przez studentów zajęć z grupy specjalizacyjnych wspólnej dla wszystkich specjalności. Również w przypadku studiów II stopnia studenci o różnych specjalnościach realizują wiele wspólnych zajęć tzw. specjalizacyjnych, a toki kształcenia w ramach poszczególnych specjalnościach niewiele się od siebie różnią. Przyjęty system kształcenia powoduje, że również studenci studiów II stopnia nie mają możliwości nabywania właściwych kompetencji zgodnych z oczekiwaną sylwetką absolwenta w ramach danej specjalności. Przykładowo na program aktualnie realizowanej specjalności *handel krajowy i zagraniczny* (studia II stopnia) składa się następujący zestaw zajęć (również w tym wypadku jak deklaruje Uczelnia, wybranych przez Samorząd Studentów): 1) *outsourcing w biznesie*; 2) *system bankowy w Polsce*; 3) *metody analizy finansowej*. W przypadku specjalności *ekonomika przedsiębiorstw i zarządzanie kadrami* na aktualnie realizowany program specjalności składa się następujący zestaw zajęć: 1) *digital marketing*; 2) *system bankowy w Polsce*; 3) *metody analizy finansowej*. W tej sytuacji również przedstawiana przez Uczelnię oferta specjalności na kierunku ekonomia II stopień nie znajduje potwierdzenia w rzeczywistych możliwościach uzyskania przez absolwenta specyficznych dla danej specjalności kompetencji.

Dopełnieniem realizacji treści programowych są przewidziane na studiach I i II stopnia seminaria dyplomowe oraz na studiach I stopnia praktyka zawodowa.

Zaprojektowany układ zajęć tworzących program studiów w ujęciu zajęć podstawowych i kierunkowych (pomijając wskazany powyżej problem kształcenia specjalistycznego) jest w stanie zapewnić specyficzne treści programowe zarówno w odniesieniu do studiów I, jak i II stopnia. W ich zestawie brakuje natomiast zagadnień związanych z wykorzystaniem zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych oraz specjalistycznego oprogramowania w rozwiązywaniu problemów właściwych dla dyscypliny ekonomia i finanse.

Zgodnie z deklaracją Uczelni treści programowe przypisane do zajęć przedstawione zostały w sylabusach (tzw. kartach przedmiotów). Nie są one więc przyjęte w sposób formalny programem studiów. Analiza założonych do realizacji na kierunku treści programowych zawartych w dostępnych sylabusach wskazuje, że wpisują się one zasadniczo w zakres założonych kierunkowych efektów uczenia się. Zaplanowane treści programowe są w większości przypadków skorelowane z nazwą zajęć i uwzględniają wiedzę i jej zastosowania w zakresie dyscypliny *ekonomia i finanse*. Treści programowe przypisane do poszczególnych zajęć nawiązują do wiedzy z zakresu ekonomii i finansów. Często określone zostały jednak w sposób bardzo ogólny, co nie pozwala potwierdzić ich odpowiedniego powiązania z aktualnym stanem wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie do której jest przyporządkowany kierunek. Przykładowo zajęcia z *rynków finansowych* – określone treści zajęć to: 1. system bankowy i rola banku centralnego; 2. polityka monetarna. 3. rynek kapitałowy; 4. finansowe

powiązania między podmiotami w świecie; 5. rola kruszcu oraz inflacji (??). Treści programowe zasadniczo odpowiadają założonym dla kierunku efektom uczenia się, jednak, wskazane powyżej, ich ogólne sformułowanie nie pozwala określić specyfiki projektowanych treści programowych oraz ich poprawności w kontekście nawiązania do aktualnego stanu wiedzy i jej zastosowania. Uczelnia nie przedstawiła wystarczających przykładów wyników prowadzonej działalności naukowej w dyscyplinie ekonomia i finanse w powiązaniu z realizowanymi na kierunku treściami programowymi.

Analiza sylabusów do zajęć oferowanych na studiach I i II stopnia o zbliżonych nazwach wykazała również brak oczekiwanego na wyższym poziomie kształcenia pogłębienia wiedzy i umiejętności w danym obszarze. W przypadku zajęć o tej samej nazwie oferowanych na studiach I i II stopnia zdarzały się nawet przypadki sylabusów o identycznych efektach uczenia się i treściach programowych, jednakowych metodach weryfikacji, np. zajęcia *ekonometria* (studia I i II stopnia), *outsourcing w biznesie* (studia I i II stopnia), czy też *negocjacje handlowe* (studia I i II stopnia). W przypadku zajęć z *makroekonomii* treści programowe na studiach I stopnia wskazują na wyższy poziom zaawansowania wiedzy niż w przypadku zajęć o tej samej nazwie na studiach II stopnia.

Zasadniczym problemem w ocenie zgodności treści programowych przypisanych do zajęć z efektami uczenia się są również wskazane w kryterium 1 nieprawidłowości w zdefiniowaniu efektów uczenia się dla części przewidzianych w programie studiów zajęć.

Zgodnie z przedstawioną przez Uczelnię charakterystyką programu studiów studia I stopnia na kierunku ekonomia trwają 6 semestrów i wymagają zdobycia łącznej liczby 191 punktów ECTS. Kończą się one uzyskaniem tytułu zawodowego licencjata. Studia II stopnia trwają 4 semestry i wymagają zdobycia łącznej liczby 121 punktów ECTS. Kończą się one uzyskaniem tytułu zawodowego magistra. Określony czas trwania studiów oraz nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczną do ukończenia studiów na poziomie studiów I i II stopnia zapewnia możliwość osiągnięcia przez studentów założonych efektów uczenia się. Poprawnie wskazany został również nakład pracy studenta mierzony liczbą punktów ECTS. Jako 1 punkt ECTS przyjęto nakład 25-30 godz. pracy studenta. Nie w każdym przypadku uznać można jednak że nakład ten został poprawnie oszacowany w odniesieniu do zajęć przewidzianych w programie studiów. Przykładowo na studiach I stopnia zajęciom z *rynków finansowych* realizowanym w wymiarze 15 godz. (st. stacj.) lub 12 godz. (st. niestacj.) wykładów przypisano 4 punkty ECTS. W konsekwencji 85 godzin (88 na st. niestacj.) pracy własnej studenta ma polegać na przygotowaniu się do wykładów oraz do zaliczenia. W sylabusie do tych zajęć błędnie przypisano również 3 (st. stacj.) lub 2 (st. niestacj.) punkty ECTS jako punkty uzyskiwane przez studenta podczas zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego, co nie jest zgodne z podanym wymiarem tzw. zajęć kontaktowych. W przypadku studiów II stopnia bardzo dużą liczbę godzin pracy własnej studenta związaną z przygotowaniem się do zajęć oraz do zaliczania/egzaminu przewidziano m.in. dla zajęć *ekonomia międzynarodowa* – 200 godz., czy też *rynek kapitałowy i finansowy* – 175 godz. godzin pracy własnej studenta. Również w tym wypadku niepoprawnie oszacowano wymiar punktów ECTS jako punkty uzyskiwane przez studenta podczas zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego. W przypadku zajęć *ekonomia międzynarodowa* oraz zajęć *rynek kapitałowy i finansowy* zajęciom w kontakcie z nauczycielem w wymiarze 24 godz. przypisano po 4 punkty ECTS.

W programie studiów I i II stopnia niepoprawnie określono więc wymiar punktów ECTS uzyskiwanych przez studenta podczas zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego. W przypadku niektórych zajęć na 1 punkt ECTS deklarowany jako uzyskiwany przez studenta podczas zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia, w rzeczywistości przypada 5 lub 6 godzin zajęć w kontakcie z prowadzącym.

Deklarowana przez Uczelnię łączna liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów w aktualnym programie studiów wynosi dla studiów stacjonarnych I stopnia, w zależności od specjalności, między 947 a 962 godz. (w tym 60 godz. W-F). W przypadku studiów niestacjonarnych jest to odpowiednio między 767 a 779 godz. zajęć. Dodatkowo na studiach I stopnia przewidziano praktykę zawodową w wymiarze 120 godz. (5 ECTS) niezależnie od formy studiów. Daje to łączny wymiar między 1067 a 1082 godz. zajęć na studiach stacjonarnych oraz między 887 a 899 godz. na studiach niestacjonarnych. Uczelnia do zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów na studiach I stopnia przypisała odpowiednio 119 (st. stacj.) i 79 (st. niestacj.) punktów ECTS, co nie jest zgodne ze stanem faktycznym. Uwzględniając wskazaną liczbę godzin zajęć realizowaną z bezpośrednim udziałem studenta z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia, rzeczywisty wymiar tych zajęć oszacować można maksymalnie na 43,3 ECTS w przypadku studiów stacjonarnych oraz 36,0 ECTS na studiach niestacjonarnych. Daje to odpowiednio 22,7% łącznej liczby punktów ECTS niezbędnej do ukończenia studiów na danym poziomie w przypadku studiów stacjonarnych oraz odpowiednio 19,0% w przypadku studiów niestacjonarnych. W odniesieniu do studiów stacjonarnych i niestacjonarnych I stopnia kierunku ekonomia przewidziana w programie studiów liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia, nie umożliwiają studentom osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się, tak w odniesieniu do całego programu, jak i pojedynczych zajęć. W przypadku studiów stacjonarnych nie jest również spełniony ustawowy warunek dotyczący minimalnego udziału zajęć realizowanych w formie bezpośredniego kontaktu studenta z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia, tj. co najmniej połowa punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana ma być w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów. W przypadku studiów II stopnia deklarowana przez Uczelnię łączna liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów w aktualnym programie studiów wynosi dla studiów stacjonarnych II stopnia 396 godz. W przypadku studiów niestacjonarnych jest to odpowiednio 326 godz. zajęć. Uczelnia do zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów na studiach II stopnia przypisała odpowiednio 77 (st. stacj.) i 36 (st. niestacj.) punktów ECTS, co nie jest zgodne ze stanem faktycznym. Uwzględniając wskazaną liczbę godzin zajęć realizowaną z bezpośrednim udziałem studenta z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia, rzeczywisty wymiar tych zajęć oszacować można maksymalnie na 15,8 ECTS w przypadku studiów stacjonarnych oraz 13,0 ECTS na studiach niestacjonarnych. Daje to odpowiednio 13,1% łącznej liczby punktów ECTS niezbędnej do ukończenia studiów na danym poziomie w przypadku studiów stacjonarnych oraz odpowiednio 10,1% w przypadku studiów niestacjonarnych. W odniesieniu do studiów stacjonarnych i niestacjonarnych II stopnia kierunku ekonomia przewidziana w programie studiów liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia, nie umożliwiają studentom osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się, tak w odniesieniu do całego programu, jak i pojedynczych zajęć. W przypadku studiów stacjonarnych nie jest również spełniony ustawowy warunek dotyczący minimalnego udziału zajęć realizowanych w formie bezpośredniego udziału studenta z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia, tj. co najmniej połowa punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana ma być w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów. Przyjęta na studiach I i II stopnia sekwencja zajęć jest jednakowa na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych. Można uznać ją za prawidłową. Zajęcia z zakresu zajęć podstawowych realizowane są na początkowych semestrach studiów. Zajęcia specjalizacyjne i seminaRIA dyplomowe przewidziane

zostały do realizacji w ciągu ostatnich semestrów studiów. Praktyka zawodowa na studiach I stopnia odbywa się w trakcie 6 semestru.

Na kierunku studiów stosowany jest ograniczony zestaw form zajęć. Należą do nich wykłady oraz tzw. zajęcia praktyczne zorganizowane w formie ćwiczeń. Brak dostępu do pełnego harmonogramu realizacji zajęć w pełnym cyklu kształcenia (Uczelnia udostępniła aktualny harmonogram dla ocenianego profilu ogólnoakademickiego tylko dla 2 i 3 roku studiów) nie daje możliwości potwierdzenia poprawności proporcji zajęć realizowanych w poszczególnych formach z punktu widzenia możliwości osiągnięcia założonych efektów uczenia się. Analiza dostępnych materiałów wskazuje natomiast, że w programie studiów I i II stopnia znaczna część zajęć wskazanych przez Uczelnię jako zajęcia związane z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w dyscyplinie ekonomia i finanse, w założeniu przygotowujących studentów do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności, zaplanowana została jedynie w formie wykładów. Na studiach I stopnia są m.in. takie zajęcia jak: *analiza ekonomiczna, podstawy nauki o finansach, finanse publiczne, rynki finansowe, gospodarka regionalna*. Na studiach II stopnia Uczelnia w tej grupie wskazuje zaplanowane jedynie w formie wykładów przedmioty specjalizacyjne (np. *metody wyceny projektów gospodarczych*). Wskazane zajęcia, zgodnie z deklaracją Uczelni, są kluczowe do nabywania przez studentów kompetencji badawczych właściwych dla kierunku i nie mogą być realizowane wyłącznie w formie podawczej. Taka forma organizacji zajęć kluczowych dla kształtowania umiejętności nie można uznać za poprawną.

Brak zaplanowanych na studiach I i II stopnia zajęć w formie laboratorium komputerowego nie gwarantuje odpowiedniej realizacji zajęć z wykorzystaniem oprogramowania właściwego dla kształtowania kompetencji badawczych.

W ramach obowiązującego na kierunku programu studiów I i II stopnia student ma zapewnioną możliwość elastycznego kształtowania ścieżki kształcenia poprzez dokonywanie wyboru określonej grupy zajęć. Zajęciom tym na studiach I stopnia, niezależnie od formy studiów, przypisano 75 punktów ECTS, co stanowi 39,2% ogółu punktów ECTS niezbędnych do ukończenia studiów na tym poziomie. Na wybór ten składają się zajęcia specjalizacyjne, zajęcia z języka obcego, zajęcia do wyboru oraz seminarium dyplomowe. Zajęciom do wyboru na studiach II stopnia przypisano 44 punkty ECTS (36,4% ogółu punktów ECTS). Składają się na nie zajęcia specjalnościowe, zajęcia do wyboru oraz seminarium dyplomowe.

W raporcie samooceny Uczelnia zadeklarowała część zajęć przewidzianych w harmonogramie studiów I i II stopnia jako zajęcia związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie ekonomia i finanse w wymaganym przepisami wymiarze. W przypadku studiów I stopnia są to zajęcia z modułu kształcenia kierunkowego takie jak: *polityka społeczna, polityka gospodarcza, analiza ekonomiczna, podstawy nauki o finansach, finanse publiczne, rynki finansowe, system podatkowy, ekonomia integracji europejskiej, gospodarka regionalna*, zajęcia z grupy specjalistycznych, seminarium dyplomowe oraz język obcy. Na II stopniu studiów do grupy tej zaliczono zajęcia z modułu kształcenia kierunkowego takie jak: *ekonomia matematyczna, rynek kapitałowy i finansowy, gospodarowanie kapitałem ludzkim, ekonomia międzynarodowa*, zajęcia z grupy specjalistycznych i fakultatywnych, seminarium dyplomowe oraz język obcy w biznesie. Zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie ekonomia i finanse, do której przyporządkowany jest kierunek na studiach I stopnia przyporządkowano łącznie na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych 105 punktów ECTS. Na II stopniu studiów jest analogicznie 81 punktów ECTS, co formalnie spełnia istniejące w tym zakresie wymagania. Uczelnia do grupy tej nie zaliczyła jednak szeregu zajęć kluczowych dla kształtowania kompetencji badawczych absolwenta kierunku. Na studiach I stopnia są to m.in. zajęcia: *mikroekonomii i makroekonomii oraz statystyki*

opisowej. Na studiach II stopnia w puli zajęć kształtujących kompetencje badawcze właściwe dla kierunku nie uwzględniono m.in. zajęć: *ekonomia menedżerska, makroekonomia, wnioskowanie statystyczne, ekonometria i prognozowanie procesów ekonomicznych, historia myśli ekonomicznej*. Tak przyjęta koncepcja kształtowania kompetencji badawczych absolwenta kierunku nie jest właściwa. Obowiązujący na kierunku program studiów I stopnia obejmuje zajęcia poświęcone kształceniu w zakresie znajomości jednego języka obcego, na które w programie studiów przewidziano odpowiednio 90 (studia stacjonarne) lub 72 (studia niestacjonarne) godziny zajęć realizowanych w formie ćwiczeń. Zajęciom tym przypisano łącznie 12 punktów ECTS. W sylabusie do zajęć z języka obcego brak jest jednak określenia warunków wstępnych znajomości języka obcego, co nie gwarantuje możliwości uzyskania kompetencji na poziomie B2 w odniesieniu do studiów I stopnia.

W przypadku studiów II stopnia zaplanowano przedmiot *język angielski w biznesie* (3 semestr) w wymiarze odpowiednio 30 (studia stacjonarne) lub 24 (studia niestacjonarne) godziny zajęć realizowanych w formie ćwiczeń. Zajęciom tym przypisano 6 punktów ECTS. Sposób organizacji zajęć umożliwiających pozyskanie kompetencji językowych nie zapewnia jednak możliwości osiągnięcia wymaganego poziomu B2+ (II stopień) przez wszystkich studentów, jak również realizacji efektu kierunkowego K_U09 - *Potrafi posługiwać się literaturą w identyfikacji zjawisk gospodarczych posługując się specjalistyczną terminologią wykorzystując zdobyte umiejętności językowe na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego*. Studenci w procesie rekrutacji nie są bowiem weryfikowani pod względem umiejętności posługiwania się językiem angielskim, nie są oni również w żaden inny sposób przygotowani do rozpoczęcia zajęć w języku angielskim na odpowiednim poziomie. Część ze studentów może więc nie posiadać odpowiedniej biegłości językowej, aby brać czynnie udział w zajęciach. W sylabusie do zajęć *język angielski w biznesie* nie określono również żadnych warunków wstępnych umożliwiających osiągnięcie przez studentów kompetencji językowych na poziomie B2+ w ciągu zaplanowanego wymiaru zajęć (jeden semestr). W programie studiów II stopnia nie przewidziano kształcenia w innym języku obcym niż język angielski.

Uczelnia powinna poprawnie zaprojektować i realizować na studiach I i II stopnia proces kształcenia kompetencji w zakresie komunikacji w języku obcym na wymaganym poziomie odpowiednio B2 (I stopień) oraz B2+ (II stopień).

Kierunek na studiach I i II stopień w całości przyporządkowany został do dyscyplin w ramach dziedziny nauk społecznych, co obliży Uczelnię do zapewnienia w programie studiów zajęć z dziedziny nauk humanistycznych, którym przyporządkowano liczbę punktów ECTS w minimalnym wymiarze 5 punktów. Uczelnia w raporcie samooceny nie wskazała tej grupy zajęć, jak również zajęcia w wymaganym wymiarze nie wynikają z programu studiów. Nie jest więc spełniony istniejący w tym zakresie wymóg prawa.

W programie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych I i II stopnia nie przewidziano wykorzystania w procesie nauczania metod i technik kształcenia na odległość.

Przewidziane w programie studiów metody dydaktyczne są stosunkowo mało różnorodne. W raporcie samooceny Uczelnia deklaruje, że są one wskazane w sylabusach, jednak analiza dostępnych kart przedmiotów wskazuje, że w procesie nauczania wykorzystywane są głównie metody podawcze (wykład z prezentacją, wykład konwersatoryjny). W niektórych sylabusach jako metody dydaktyczne wskazano dyskusję, zajęcia praktyczne, metody aktywizujące, studia przypadków czy też praca w grupach, nie definiując jednak w jakim zakresie metody te będą wykorzystywane. Uczelnia w procesie nauczania na kierunku nie wykorzystuje również potencjału kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Uczelnia powinna dostosować stosowany zestaw metod do założonych efektów uczenia się, w tym kształtowania kompetencji badawczych, zapewniając ich

różnorodność i specyficzność, uwzględniając najnowsze osiągnięcia dydaktyki akademickiej oraz stymulowanie studentów do samodzielności i pełnienia aktywnej roli w procesie uczenia się. Przewidziane w programie studiów zajęcia częściowo zaplanowane zostały do realizacji w warunkach właściwych dla przygotowania absolwentów kierunku do prowadzenia działalności naukowej w zakresie dyscypliny ekonomia i finanse. W wielu przypadkach, na podstawie podanego w sylabusie opisu warunków realizacji zajęć, nie można potwierdzić, że warunki te są właściwe dla przygotowania absolwentów kierunku do prowadzenia działalności naukowej w zakresie dyscypliny ekonomia i finanse. Studenci rozwiązują studia przypadku, przygotowują i przedstawiają prezentację na zadany temat, jednak prace te w niewielkim zakresie pozwalają na osiągnięcie kluczowych dla kierunku efektów uczenia takich jak: „Potrafi prognozować zjawiska ekonomiczne, konstruować i wykorzystywać modele decyzyjne oraz interpretować dane ekonomiczne wynikające z programowania matematycznego” (I stopień), czy też „Rozumie i analizuje zjawiska i procesy zachodzące w gospodarce krajowej i międzynarodowej, potrafi sformułować własne opinie na ich temat, stawiać proste hipotezy badawcze i je weryfikować” (II stopień). W dostępnych sylabusach w wielu przypadkach nie wskazano zestawu metod i narzędzi analitycznych wykorzystywanych do rozwiązywania właściwych dla kierunku i profilu problemów, w tym narzędzi ICT. Udostępniona przez Uczelnię dokumentacja prac etapowych wskazuje, że w odniesieniu do części zajęć prace te nie potwierdzają wykorzystania odpowiedniego do kształtowania kompetencji badawczych zestawu metod dydaktycznych. Słabą stroną programu studiów jest brak odpowiedniego zaprojektowania w procesie nauczania wykorzystania zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych w powiązaniu z badaniami naukowymi właściwymi dla kierunku. Uczelnia nie przedstawiła dokumentacji programu studiów potwierdzającej stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych.

Zaplanowane na studiach I stopnia zajęcia z języka obcego prowadzone są przy wykorzystaniu takich metod jak: wykład interaktywny, praca w grupach, dyskusja panelowa, ćwiczenia indywidualne, praca z tekstem, metody aktywizujące, ćwiczenia produkcyjne.

W przypadku studiów II stopnia zaplanowane metody dydaktyczne to: metoda komunikacyjna przy wsparciu takich technik, jak ćwiczenia odkrywcze, praca w parach i grupach. W zaprojektowanym zestawie metod brak jest jednak odpowiednich metod pozwalających na osiągnięcie zaplanowanego dla tych zajęć efektu: *Potrafi przygotować prace pisemne oraz wystąpienia ustne w języku obcym z wykorzystaniem technik multimedialnych dotyczących problemów ekonomicznych i społecznych.*

Uczelnia deklaruje dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością, jak również realizowania indywidualnych ścieżek kształcenia. Studenci kierunku ekonomia studia I i II stopnia, zgodnie z Regulaminem WASE, mają możliwość korzystania z indywidualnej organizacji studiów. Na wniosek studenta dziekan może wyrazić zgodę na odbywanie studiów w trybie indywidualnej organizacji studiów, określając jej szczegółowe zasady. Indywidualna organizacja studiów jest przyznawana w szczególności:

- studentom wyróżniającym się w nauce,
- studentom skierowanym na studia w innej uczelni krajowej lub zagranicznej,
- studentom z niepełnosprawnością lub przewlekłe chorym,
- studentkom w ciąży i studentom będącym rodzicami,
- studentom przyjętym na studia w wyniku potwierdzenia efektów uczenia się.

Jeśli niepełnosprawność lub choroba studenta ograniczają możliwość jego pełnego uczestnictwa w zajęciach odbywanych w trybie standardowym, w tym także możliwość zdawania egzaminów i uzyskiwania zaliczeń, student może wnioskować o przyznanie indywidualnej organizacji studiów.

Studenci wyróżniający się szczególnie dobrymi wynikami w nauce, tj. osiągający średnią ocen co najmniej 4,0 i wykazujący uzdolnienia w zakresie określonej dyscypliny, mogą po zaliczeniu pierwszego roku studiów, studiować według indywidualnej organizacji studiów.

Program studiów kierunku o profilu ogólnoakademickim przewiduje obowiązkową praktykę zawodową na studiach I stopnia. Efekty uczenia się osiągane na praktykach obejmują jeden efekt w obszarze wiedzy (EU1 Student ma podstawową wiedzę o funkcjonowaniu przedsiębiorstw, instytucji, jednostek administracji oraz organizacji społeczno-gospodarczych), 4 efekty w obszarze umiejętności (EU2 Potrafi zrealizować zlecone proste zadania analityczne (badawcze) z zakresu ekonomiczno-finansowych i pokrewnych zagadnień funkcjonowania przedsiębiorstw/instytucji; EU3 Umie analizować podstawowe dane pochodzące z różnych działów przedsiębiorstwa (instytucji) oraz formułować na ich podstawie wnioski; EU4 Potrafi komunikować się z osobami z różnych działów i środowisk społeczno-zawodowych w miejscu odbywania praktyki; EU5 Potrafi doskonalić umiejętności rozpoznawania, diagnozowania i rozwiązywania problemów zawodowych) oraz trzy efekty w obszarze kompetencji społecznych; EU6 Rozumie potrzebę doksztalcania się i potrafi to samodzielnie robić; EU7 Rozwija umiejętności interpersonalne i komunikacyjne w zespole; EU8 Wykazuje postawę przedsiębiorczą w odniesieniu do kształtowania własnej kariery zawodowej). Tak ogólnie sformułowane efekty wpisują się w kierunkowe efekty uczenia się, np. w obszarze wiedzy K_W01 Zna podstawowe pojęcia z zakresu ekonomii i finansów czy K_W08 Wyjaśnia kluczowe koncepcje teorii przedsiębiorstwa, funkcjonowania, przekształcania i rozwoju organizacji gospodarczych; w obszarze umiejętności K_U01 Potrafi prawidłowo interpretować zjawiska ekonomiczne w zakresie dyscypliny ekonomia i finanse; K_U03 Potrafi dobierać metody statystyki opisowej i techniki analizy ekonomicznej odpowiednio do analizowanego problemu decyzyjnego w przedsiębiorstwie i organizacji; w obszarze kompetencji społecznych - K_K02 Jest przygotowany do pracy w zespole w roli zarówno członka, jak i lidera grupy czy K_K05 Jest przygotowany do brania odpowiedzialności za powierzone mu zadania w kontekście podstawowych zasad etycznych. EU8 odnosi się do efektu kierunkowego K_K09, który to efekt w raporcie samooceny nie występuje.

Treści programowe określone dla praktyk obejmują „aktywne uczestnictwo studenta w identyfikacji sposobu funkcjonowania przedsiębiorstw, instytucji, jednostek administracji i organizacji społeczno-gospodarczych” i zapoznanie się z funkcjonowaniem najważniejszych komórek organizacyjnych podmiotu, a w szczególności zapoznanie się z aktami prawnymi, statutowymi i przepisami regulaminowymi podmiotu oraz jego strukturą organizacyjną; z procedurami funkcjonowania i dokumentowania jednostki; ze sprawozdawczością oraz kontrolą wewnętrzną i zewnętrzną, z wymogami kompetencyjnymi i kwalifikacjami na poszczególnych stanowiskach pracy, z relacjami z otoczeniem zewnętrznym; z zasadami finansowania i budżetowania wewnętrznego oraz ze strategią, programami i planami rozwoju jednostki. Tak sformułowane treści programowe zapewniają osiągnięcie bardzo ogólnie, ale logicznie sformułowanych efektów uczenia się.

Wymiar praktyk to trzy tygodnie, tj. 120 godzin, którym przyporządkowano 5 punktów ECTS, co zgodne jest z regulacjami ustawowymi. Praktyki zwykle realizowane są na trzecim roku, a w karcie zajęć wskazano semestry czwarty, piąty lub szósty.

Treści programowe, wymiar praktyk i liczba punktów ECTS oraz umiejscowienie praktyk zapewniają osiągnięcie zaplanowanych efektów uczenia się.

Miejsca odbywania praktyk uzależnione są od specjalności i zostały przedstawione w raporcie samooceny. Generalną zasadą jest, że praktyki można odbyć w dowolnym podmiocie gospodarczym lub jednostce samorządowej pod warunkiem, że jego działalność odpowiada treściom kształcenia i umożliwia osiągnięcie zaplanowanych efektów uczenia się.

Jako metodę weryfikacji osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się wskazano w karcie zajęć analizę wpisów do dziennika praktyk, potwierdzonego pieczęcią instytucji oraz pieczęcią i podpisem opiekuna lub kierownika placówki, w której realizowana była praktyka. Analiza dzienników praktyk pokazała, że nie ma w nich odniesień do efektów uczenia się. Sposób dokumentowania odbywanych

praktyk jest mało precyzyjny i nie pozwala na ocenę każdego efektu uczenia się osobno. Częścią pozwalającą na ocenę opisową jest opinia pracodawcy, zawierająca spostrzeżenia dotyczące studenta, jego postawy, poziomu zaangażowania w wykonywaną pracę, punktualności, przygotowania pedagogicznego, wiedzy, itp., przy czym do czego odnosi się wystawca opinii jest w pełni uznaniowe.

Rekomenduje się opracowanie takiego wzoru dokumentacji praktyk, który w jasny sposób wymagać będzie oceny stopnia osiągnięcia przez studenta poszczególnych efektów uczenia się.

W Uczelni nie wykorzystuje się do weryfikacji i oceny praktyk metod i technik kształcenia na odległość. Opiekunem praktyk na Uczelni jest jej Rektor. Ma on odpowiednie kompetencje do sprawowania tej funkcji, jednak jest opiekunem wszystkich praktyk realizowanych na Uczelni, nie tylko kierunku ekonomia, co sprawia, że liczba studentów przypadających na jednego opiekuna praktyk jest zbyt duża, co uniemożliwia prawidłową realizację praktyk. **Rekomenduje się** wprowadzenie kierunkowych/wydziałowych opiekunów praktyk, którzy będą realizować postawione przed nimi zadania.

Uczelnia przedstawiła listę miejsc odbywania praktyk, na której znajdują się zarówno firmy, jak i instytucje. Analiza wymienionych miejsc wskazuje, że infrastruktura i wyposażenie miejsc odbywania praktyk są zgodne z potrzebami procesu nauczania, umożliwiając osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się oraz prawidłową realizację praktyk.

W Uczelni nie odnotowano przypadków realizacji praktyk w wykorzystaniem narzędzi pracy zdalnej.

Organizacja praktyk odbywa się w oparciu o opublikowany na stronie internetowej Uczelni Regulamin praktyk oraz przyporządkowane poszczególnym specjalnościom Założenia organizacyjne praktyk, precyzujące rolę Uczelni, zadania opiekuna praktyk, obowiązki studentów, sposób zaliczenia praktyk, warunki „zwolnienia z praktyk”, jak określa Uczelnia zaliczenie na poczet praktyki zawodowej czynności wykonywanych przez studenta w szczególności w ramach zatrudnienia, stażu lub wolontariatu, jeżeli umożliwiły one uzyskanie efektów uczenia się określonych w programie studiów dla praktyk zawodowych. **Rekomenduje się** stosowanie właściwego nazewnictwa przy w dokumentach związanych z praktykami i innych dokumentach dotyczących realizacji programu studiów.

W Założeniach organizacji praktyk zamieszczony jest również uproszczony program praktyk zawierający treści programowe, które realizuje student w czasie praktyk.

W dokumentach udostępnionych na stronie internetowej brak jest wskazania osób odpowiadających za organizację i nadzór nad praktykami na kierunku. **Rekomenduje się** uzupełnienie tej informacji.

Uczelnia nie określiła kryteriów, jakie muszą spełniać placówki, w których studenci odbywają praktyki zawodowe ani reguł zatwierdzania miejsca odbywania praktyki samodzielnie wybranego przez studenta. Obecnie miejsca zatwierdza Rektor, kierując się znakomitą znajomością miejscowego rynku.

Rekomenduje się zobiektywizowanie reguł zatwierdzania miejsc odbywania praktyk zgłaszanych przez studentów, a jednocześnie określenie i formalne przyjęcie kryteriów, jakie miejsce te powinny spełniać. Warunkiem zakwalifikowania się na praktykę jest złożenie deklaracji, która musi zostać zatwierdzona przez kierownika praktyk. Brak jakichkolwiek wymagań wstępnych.

Dotychczas wszyscy studenci musieli odbywać obowiązkowo praktyki zawodowe bez względu na to, czy pracowali w firmie zgodną ze studiowanym kierunkiem czy nie. Obecnie studenci, którzy pracują lub pracowali w ostatnim czasie w instytucjach zgodnych ze studiowaną specjalnością, mogą zostać „zwolnieni” z obowiązku odbywania praktyki pod warunkiem przedstawienia zaświadczenia stwierdzającego pracę w takiej placówce oraz złożenia prośby do Rektora. Brak informacji na temat tego, jak weryfikowana będzie zgodność profilu wykonywanej pracy z profilem specjalności na danym kierunku. **Rekomenduje się** sformułowanie zasad dokonywania zaliczenia praktyki zawodowej na podstawie dotychczasowego doświadczenia zawodowego z uwzględnieniem osiągnięcia efektów uczenia się zaplanowanych dla praktyki zawodowej.

Na kierunku prowadzone są hospitacje odbywających się praktyk zawodowych, ale brak jakichkolwiek regulacji dotyczących ich liczby. W arkuszach hospitacji oprócz danych osób odbywających praktyki, opiekuna z ramienia Uczelni i z ramienia podmiotu przyjmującego, znajdują się pytania, na które

odpowiada przedstawiciel podmiotu przyjmującego, dotyczące przebiegu praktyki (15 pytań) oraz dwa pytania, na które odpowiada student (1. Czy student na bieżąco prowadzi dokumentację praktyk? 2. Czy student zgłasza uwagi dotyczące realizacji praktyk?). Brak informacji, co dzieje się z tak zebranymi danymi. Rekomenduje się wykorzystanie danych pozyskanych w czasie hospitacji praktyk do doskonalenia ich organizacji i ich przebiegu.

Zadania opiekunów praktyk w miejscu ich odbywania nie są nigdzie sprecyzowane. W umowie o praktyki zapisano wymaganie wobec opiekunów praktyk, to jest posiadanie wykształcenia wyższego. Jednocześnie w umowie o praktyki zapisano, że „zakład pracy zobowiązuje się do wyznaczenia zakładowego kierownika praktyk [...], który zagwarantuje pełną realizację praktyki”.

Nie ma obowiązku zawierania umów z podmiotem przyjmującym studenta na praktykę. W Założeniach organizacyjnych praktyk zapisano, iż „Uczelnia: 1. wydaje studentom imienne skierowania na praktykę (jeżeli zakład, w którym student odbywa praktykę takie wymaga) [...], 3. podpisuje na prośbę instytucji porozumienia dotyczące organizacji praktyk.” Brak wykazu umów zawartych z podmiotami przyjmującymi studentów na praktyki. **Rekomenduje się** podpisywanie umów o realizację praktyk z wszystkimi podmiotami przyjmującymi studentów na praktyki oraz prowadzenie wykazu takich podmiotów.

Zakres współpracy osób nadzorujących praktyki na kierunku z opiekunami praktyk i sposoby komunikowania się nie są sformalizowane, ale komunikacja ta ma miejsce i opiera się na relacjach Rektora Uczelni z osobami zarządzającymi podmiotami przyjmującymi studentów.

Uczelnia zapewnia miejsca praktyk dla studentów, a w przypadku samodzielnego wskazania przez studenta miejsca odbywania praktyki, osoba sprawująca nadzór nad praktykami miejsce to zatwierdza. Brak jednak z góry określonych i formalnie przyjętych kryteriów jakościowych, które stanowiłyby podstawę takiej decyzji.

Program praktyk nie podlega systematycznej ocenie formalnej, ale bywa przedmiotem rozmów Rektora Uczelni z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, głównie w ramach prac Rady Społecznej Szkoły. Osoba sprawująca nadzór nad praktykami z ramienia Uczelni, to jest Pan Rektor, nie podlega żadnej ocenie. Podobnie jest z opiekunami praktyk z ramienia podmiotów przyjmujących – jedynie w przypadku hospitacji studenci mogą zgłosić krytyczne uwagi dotyczące praktyk.

Brak też systematycznych przeglądów efektów uczenia się osiągniętych podczas praktyk. Nie jest też badana opinia studentów w tej kwestii.

Rekomenduje się wprowadzenie mechanizmów monitoringu i systematycznej oceny programu praktyk i efektów uczenia się a również osób sprawujących nadzór nad praktykami z ramienia Uczelni i z ramienia podmiotu przyjmującego. Ocena taka powinna być prowadzona z udziałem studentów. Wyniki takiej systematycznie prowadzonej oceny powinny być wykorzystywane do doskonalenia programu praktyk i ich realizacji.

Organizacja roku akademickiego jest corocznie regulowana zarządzeniem Rektora określającym terminy zajęć dydaktycznych oraz przerw między semestrami. Rok akademicki podzielony jest na dwa semestry i obowiązuje semestralny system rozliczania zaliczeń i egzaminów. Sesja egzaminacyjna, zgodnie z zapisami ww. zarządzenia ma charakter ciągły. Liczebność grup studenckich, w zależności od formy zajęć, wynosi: grupa ćwiczeniowa – do 30 osób; grupa seminaryjna – do 20 osób; grupa ćwiczeniowa w ramach lektoratu z języka obcego – do 30 osób. Analiza stanu faktycznego wykazała, że w przypadku grup seminaryjnych liczebności te, za zgodą Rektora, były jednak znacznie przekraczane. Zajęcia dla studentów studiów stacjonarnych, tzw. weekendowych, zgodnie z przedstawionym przez Uczelnię harmonogramem realizacji zajęć, odbywają się w ramach wybranych weekendów (tj. sobota-niedziela). Tak przyjęty harmonogram (tj. zajęcia w formie ok. 9 zjazdów weekendowych), w przypadku studiów stacjonarnych, nie jest w stanie zapewnić wymaganego przepisami prawa udziału w programie studiów zajęć realizowanych w bezpośrednim kontakcie nauczyciela akademickiego i studenta.

Uczelnia deklaruje, że obecnie w siedzibie Uczelni nie są prowadzone zajęcia w ramach studiów niestacjonarnych. Jak już wskazano powyżej, w zajęciach weekendowych wraz ze studentami stacjonarnymi, uczestniczy 18 studentów niestacjonarnych (14 studentów studiów I stopnia oraz 4 studentów studiów II stopnia), którzy zgodnie z informacją podaną przez Uczelnię, uzyskali zgodę na indywidualny tok studiów. Prowadzone hospitacje potwierdziły udział studentów niestacjonarnych w zajęciach prowadzonych na studiach stacjonarnych. Status indywidualnej organizacji toku studiów studentów niestacjonarnych wymuszany jest jednak faktem, że obecnie studenci ci nie mają innej alternatywy, ponieważ w siedzibie Uczelni zajęcia na studiach niestacjonarnych nie są odrębnie prowadzone. Istniejąca sytuacja jest więc niezgodna z zapisami art. 63 ust. 2. ustawy mówiącymi o tym, że zajęcia na studiach stacjonarnych są prowadzone odrębnie od zajęć na studiach niestacjonarnych.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

brak

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium niespełnione

Uzasadnienie

Treści programowe ujęte w sylabusach do zajęć realizowanych na kierunku ekonomia I i II stopień w części uznać należy za zgodne z przyjętymi dla niego efektami uczenia się oraz właściwe dla kierunku, profilu i poziomu studiów. Łączny nakład pracy studenta wyrażony w punktach ECTS jest zgodny z przepisami. Sekwencja realizacji zajęć jest prawidłowa w aspekcie możliwości powiązania wiedzy i umiejętności. Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru spełnia wymagania określone w przepisach. Spełniony jest także wymóg formalny profilu ogólnoakademickiego, tj. przyporządkowania co najmniej połowy punktów ECTS do zajęć związanych z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie, do której został przyporządkowany kierunek.

Program studiów I stopnia kierunku ekonomia obejmuje obowiązkowe praktyki zawodowe, których treści programowe, wymiar, przyporządkowana im liczba punktów ECTS oraz umiejscowienie w planie studiów są zgodne z regulacjami i umożliwiają osiągnięcie przez studentów zaplanowanych efektów uczenia się. Metody weryfikacji i oceny osiąganych efektów, sposób ich dokumentowania, nadzór nad ich realizacją, kryteria, które powinny spełniać miejsca odbywania praktyk zawodowych i reguły ich zatwierdzania, reguły prowadzenia hospitacji, a także zadania opiekunów praktyk w miejscu ich realizacji są mało precyzyjne i wymagają wprowadzenia zmian pozwalających na ich udoskonalenie. Brak procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w miejscu pracy i określania ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się kreślonym dla praktyk. Cały system opiera się na jednoosobowym zarządzaniu praktykami zawodowymi nie tylko na tym kierunku, ale i na całej Uczelni, co stwarza duże zagrożenia dla ich sprawnego funkcjonowania. Uczenia zapewnia studentom miejsca praktyk zawodowych, ale program i efekty uczenia się nie podlegają systematycznej ocenie, choć bywają przedmiotem rozmów Rady Społecznej Szkoły - brak dokumentów potwierdzających konkluzje płynące z takich rozmów.

W Uczelni nie wykorzystuje się do weryfikacji i oceny praktyk metod i technik kształcenia na odległość. Podstawą do wystawienia oceny kryterium 2 jako niespełnione są następujące nieprawidłowości:

1. Na kierunku ekonomia zajęcia w trybie studiów niestacjonarnych odbywają się w całości poza siedzibą Uczelni, tj. w Uniwersytecie Ekonomiczno-Humanistycznym im St. Demianchuka w Równym (Ukraina). W siedzibie Uczelni, tj. w Wielkopolskiej Akademii Społeczno-Ekonomicznej w Środzie Wielkopolskiej, kształcenie na studiach niestacjonarnych I stopnia realizuje 14 studentów, a na studiach II stopnia 4 studentów, którzy w ramach indywidualnej organizacji studiów uczestniczą w zajęciach ze studentami studiów stacjonarnych (weekendowych). Realizacja procesu nauczania prowadzonego przez Wielkopolską Akademię Społeczno-Ekonomiczną w Środzie Wielkopolskiej na studiach niestacjonarnych kierunku ekonomia I i II stopień jest więc niezgodna z zapisami art. 9 ust. 4. ustawy, zgodnie z zapisami którego Uczelnia prowadzi działalność w swojej siedzibie lub poza siedzibą – w swojej filii.
2. Uczelnia nie przekazała dokumentacji programu studiów oraz zasad organizacji procesu nauczania się realizowanego poza jej siedzibą, tj. w Uniwersytecie Ekonomiczno-Humanistycznym im St. Demianchuka w Równym. Zespół oceniający PKA w trakcie wizytacji nie miał możliwości zapoznania się z zasadami realizacji programu studiów na studiach niestacjonarnych, w tym nie miał możliwości przeprowadzenia hospitacji zajęć, spotkania z nauczycielami prowadzącymi zajęcia oraz ze studentami realizującymi proces nauczania w siedzibie Uniwersytetu Ekonomiczno-Humanistycznego im St. Demianchuka w Równym. Zatem standardy jakości kształcenia w zakresie kryterium 2, tj. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania w odniesieniu do studiów niestacjonarnych nie są spełnione.
3. Zajęcia na kierunku ekonomia I i II stopień prowadzone w siedzibie Wielkopolskiej Akademii Społeczno-Ekonomicznej w Środzie Wielkopolskiej prowadzone są wspólnie dla studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, co jest niezgodne z zapisami art. 63 ust. 2. ustawy mówiącymi o tym, że zajęcia na studiach stacjonarnych są prowadzone odrębnie od zajęć na studiach niestacjonarnych.
4. Program studiów na kierunku ekonomia I i II stopień, studia stacjonarne i niestacjonarne, nie spełnia warunków określonych w rozdz. 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów, zgodnie z którymi dokument ten powinien określać m.in. zajęcia lub grupy zajęć, niezależnie od formy ich prowadzenia, wraz z przypisaniem do nich efektów uczenia się, treści programowych i metod weryfikacji zapewniających uzyskanie i ocenę osiągnięcia założonych efektów uczenia się oraz zasad i formy odbywania praktyk zawodowych.
5. W odniesieniu do studiów stacjonarnych i niestacjonarnych I i II stopnia kierunku przewidziany w programie studiów wymiar zajęć realizowanych z bezpośrednim udziałem studenta z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia jest zbyt mały z punktu widzenia możliwości osiągnięcia założonych efektów uczenia się, tak w odniesieniu do całego programu, jak i pojedynczych zajęć.
6. W przypadku studiów stacjonarnych I i II stopnia nie jest spełniony ustawowy warunek, tj. co najmniej połowa punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana ma być w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów. Na kierunku prowadzonym w siedzibie Uczelni w przypadku studiów stacjonarnych rzeczywisty udział w programie studiów zajęć realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów to odpowiednio 22,7% łącznej liczby punktów ECTS niezbędnej do ukończenia studiów na I stopniu oraz odpowiednio 13,1% łącznej liczby punktów ECTS niezbędnej do ukończenia studiów na II stopnia.

7. Przedstawiona przez Uczelnię szeroka oferta specjalności (nazwa specjalności wpisywana jest również na dyplomie ukończenia studiów), nie znajduje potwierdzenia w rzeczywistych możliwościach uzyskania przez absolwenta specyficznych dla danej specjalności kompetencji.
8. W zestawie zajęć tworzących program studiów I i II stopnia brakuje uwzględnienia zagadnień związanych z wykorzystaniem zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych oraz specjalistycznego oprogramowania w rozwiązywaniu problemów właściwych dla dyscypliny ekonomia i finanse.
9. Treści programowe przypisane do części zajęć przewidzianych do realizacji na studiach I i II stopnia zostały nieprawidłowo zaprojektowane. Zapisano je w sposób bardzo ogólny, co nie pozwala określić specyfiki projektowanych treści programowych oraz ich poprawności z punktu widzenia uwzględnienia przy ich projektowaniu aktualnego stanu wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie ekonomia i finanse, bądź też ich opis nie wskazuje na odpowiedni poziom zaawansowania wiedzy z punktu widzenia poziomu kształcenia. Stwierdzono również przypadki zajęć na studiach I i II stopnia o jednakowych treściach programowych.
10. Niepoprawnie określono wymiar punktów ECTS uzyskiwanych przez studenta podczas zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego. W przypadku niektórych zajęć na 1 punkt ECTS deklarowany jako uzyskiwany przez studenta podczas zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia w rzeczywistości przypada 5 lub 6 godzin zajęć w kontakcie z prowadzącym.
11. Zaplanowane formy realizacji zajęć są mało zróżnicowane i w wielu wypadkach nieadekwatne do specyfiki zajęć. W szczególności brak jest zaprojektowania zajęć w formie laboratorium komputerowego, co nie gwarantuje realizacji zajęć z wykorzystaniem oprogramowania właściwego dla kształtowania kompetencji absolwentów kierunku. Część kluczowych dla kierunku zajęć zaplanowana została jedynie w formie wykładów. W programie studiów I i II stopnia znaczna część zajęć wskazanych przez Uczelnię jako zajęcia związane z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w dyscyplinie ekonomia i finanse, w założeniu przygotowująca studentów do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności, zaplanowana została jedynie w formie wykładów, co nie gwarantuje możliwości nabycia przez studentów kompetencji badawczych właściwych dla kierunku.
12. Przyjęta koncepcja kształtowania kompetencji badawczych absolwenta kierunku nie jest właściwa. Kluczowe dla kształtowania kompetencji badawczych absolwenta kierunku *ekonomia* zajęcia nie są wykorzystane jako przygotowujące go do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w niej. Uczelnia w grupie zajęć kształtujących kompetencje badawcze absolwenta kierunku nie uwzględniła m.in. na studiach I stopnia zajęć z *mikroekonomii* i *makroekonomii*, czy też *statystyki opisowej*. Na studiach II stopnia w puli zajęć kształtujących kompetencje badawcze właściwe dla kierunku ekonomia nie uwzględniono m.in. zajęć: *ekonomia menedżerska*, *makroekonomia*, *wnioskowanie statystyczne*, *ekonometria* i *prognozowanie procesów ekonomicznych*, *historia myśli ekonomicznej*.
13. Sposób organizacji zajęć z zakresu kompetencji językowych nie zapewnia możliwości osiągnięcia wymaganego poziomu B2+ przez wszystkich studentów, jak również realizacji efektu kierunkowego K_U09.
14. Uczelnia nie zapewniła w programie studiów I i II stopnia zajęć z dziedziny nauk humanistycznych, którym przyporządkowano liczbę punktów ECTS w minimalnym wymiarze 5 punktów.
15. W procesie nauczania na kierunku w niewystarczającym stopniu wykorzystywane są metody dydaktyczne właściwe dla przygotowania absolwentów kierunku do prowadzenia działalności naukowej w zakresie dyscypliny ekonomia i finanse. Studenci kierunku zasadniczo nie realizują

projektów, czy też szerszych prac analitycznych, w ramach których mogliby formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy związane z kierunkiem studiów, wykorzystując przy tym pozyskane informacje oraz właściwe metody i narzędzia, w tym zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne.

16. Aktualny harmonogram realizacji zajęć na kierunku, w przypadku studiów stacjonarnych, nie jest w stanie zapewnić wymaganego przepisami prawa udziału w programie studiów zajęć realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego i studenta.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Zalecenia

brak

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Zasady, warunki, tryb postępowania przy rekrutacji studentów na kierunek określa uchwała Senatu. Zgodnie z jej zapisami o przyjęcie na studia I stopnia mogą się ubiegać absolwenci szkół średnich posiadający świadectwo dojrzałości. Limit miejsc na poszczególne kierunki studiów określa corocznie Rektor odrębnym zarządzeniem. Zgodnie z zapisami ww. uchwały w sytuacji, kiedy liczba kandydatów przekroczy liczbę miejsc, Rektor powołuje Komisję Rekrutacyjną, która „na podstawie wyników egzaminu maturalnego ustali procent ze zdanych przedmiotów obowiązkowych i przedstawi Rektorowi ranking studentów wg tej średniej”. Udostępniona przez Uczelnię uchwała w sprawie warunków rekrutacji na rok akademicki 2023/2024 z 28.09.2022 r. definiuje zasady w jaki sposób przeliczane będą punkty. Zasady te nie są jednak dostępne publicznie dla kandydatów na stronie rekrutacyjnej Uczelni, jak również sama ww. uchwała nie jest dostępna na stronie BIP Uczelni. Na stronie BiP znajduje się natomiast uchwała w sprawie warunków rekrutacji na rok akademicki 2023/2024 z 16.06.2022 r., która nie definiuje wspomnianych zasad przeliczania punktów w procesie kwalifikacji kandydatów. Określone zasady i kryteria kwalifikacji nie są więc przejrzyste z punktu widzenia kandydata na studia I stopnia

O przyjęcie na studia II stopnia mogą ubiegać się absolwenci studiów wyższych posiadający dyplom ukończenia studiów. W raporcie samooceny Uczelnia deklaruje, że kandydaci na studia II stopnia na kierunku ekonomia „muszą legitymować się wykształceniem wyższym, czego potwierdzeniem jest dyplom ukończenia studiów I stopnia kierunku ekonomia lub pokrewnych oraz suplement do dyplomu” oraz „jeśli kandydaci na studia nie będą legitymowali się znajomością języka obcego na poziomie B2, to wówczas muszą zdać egzamin wstępny z wybranego języka obcego przed komisją powołaną przez Rektora. Warunkiem zaliczenia egzaminu na ocenę pozytywną jest znajomość języka obcego na poziomie co najmniej B2”. Warunki takie zapisane zostały również w udostępnionej zespołowi oceniającemu PKA uchwale Senatu w sprawie warunków rekrutacji na rok akademicki 2023/2024 z 28.09.2022 r. (ponieważ uchwała dotyczy wszystkich kierunków prowadzonych w Uczelni, więc w tym również studiów II stopnia kierunku dietetyka czy też pedagogika, zastanawiający jest zapis w uchwale, że kandydaci na studia II stopnie muszą posiadać dyplom ukończenia studiów I stopnia kierunku

ekonomia lub zarządzanie, (??)). Podobnie jednak, jak w przypadku studiów I stopnia, zasady wprowadzające dodatkowe wymagania poza posiadaniem dyplomu uczelni wyższej, nie są dostępne publicznie dla kandydatów na stronie rekrutacyjnej Uczelni, jak również sama uchwała nie jest dostępna na stronie BIP Uczelni. W dostępnej na stronie BiP uchwale w sprawie warunków rekrutacji na rok akademicki 2023/2024 z 16.06.2022 r., nie wpisane zostały wskazane dodatkowe wymagania w procesie kwalifikacji kandydatów na studia II stopnia. Określone warunki rekrutacji oraz kryteria kwalifikacji nie są więc przejrzyste z punktu widzenia kandydata na studia II stopnia nie zapewniają one doboru doboru kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się.

W procedurze rekrutacyjnej na studia nie uwzględniono informacji o oczekiwanych kompetencjach cyfrowych kandydatów, wymaganiach sprzętowych związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz wsparciu Uczelni w zapewnieniu dostępu do tego sprzętu.

Uczelnia posiada regulamin potwierdzania efektów uczenia się przyjęty uchwałą Senatu nr 3/09/2022 z dnia 28.09.2022 r. określający zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów. Zgodnie z jego zapisami, weryfikacja efektów uczenia się jest dokonywana w oparciu o efekty uczenia się określone w programie studiów dla danego kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia. W wyniku potwierdzania efektów uczenia się można zaliczyć kandydatowi na studia nie więcej niż 50% punktów ECTS, przypisanych do danego programu studiów określonego kierunku, poziomu i profilu. Określone w nim warunki i procedury zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się i ocenę ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów danego kierunku. Warunki te nie są jednak dostępne na stronie internetowej Uczelni.

Warunki przeniesienia studenta z innej uczelni określone zostały w Regulaminie studiów. Zgodnie z jego zapisami, w przypadku przeniesienia się z innej uczelni, z innego kierunku studiów lub w przypadku studiowania według indywidualnej organizacji studiów, dziekan może uznać zajęcia zaliczone w innej uczelni lub na innym kierunku studiów. Dodatkową regulację w tym zakresie stanowi Zarządzenie Rektora określające tryb postępowania w przypadku przeniesienia z innej Uczelni lub zmiany kierunku studiów. W przedstawionym opisie warunków i procedur potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni, brak jest natomiast wskazania konieczności identyfikacji efektów uczenia się oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów danego kierunku studiów na który następuje przeniesienie. Nie zostało to uwzględnione w ww. zapisach.

Zgodnie ze stwierdzonym stanem faktycznym (i opisanym szczegółowo w ramach kryterium2), w roku akademickim 2023/2024 w przypadku studiów niestacjonarnych kierunku ekonomia 223 studentów studiów I stopnia oraz 43 studentów studiów II stopnia Wielkopolskiej Akademii Społeczno-Ekonomicznej w Środzie Wielkopolskiej w całości realizuje program studiów w Uniwersytecie Ekonomiczno-Humanistycznym im St. Demianchuka w Równym (Ukraina). Wielkopolska Akademia Społeczno-Ekonomiczna w Środzie Wielkopolskiej w ramach prowadzonej oceny programowej kierunku ekonomia nie przekazała zespołowi oceniającemu PKA odpowiedniej dokumentacji dotyczącej zasad weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów Wielkopolskiej Akademii Społeczno-Ekonomicznej w Środzie Wielkopolskiej realizujących program studiów kierunku ekonomia w Uniwersytecie Ekonomiczno-Humanistycznym im St. Demianchuka w Równym. Uczelnia nie dysponowała również kompleksową dokumentacją osiągnięcia przez studentów założonych efektów uczenia się. Zatem standardy jakości kształcenia w zakresie weryfikacji osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się w odniesieniu do studiów niestacjonarnych nie są spełnione.

Poniższa analiza spełnienia standardów jakości kształcenia w ramach kryterium 3 dotyczy oceny stanu faktycznego w zakresie weryfikacji osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczania poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowania realizowanych w siedzibie Wielkopolskiej Akademii Społeczno-Ekonomicznej w Środzie Wielkopolskiej – Akademia Nauk Stosowanych (WASE). Ogólne warunki dyplomowania zapisane zostały w regulaminie studiów. Regulują one warunki ukończenia studiów i uzyskania dyplomu, ogólne wymogi stawiane promotorom (tj. nauczyciel akademicki posiadający stopień naukowy), warunki oceny pracy dyplomowej (tj. oceny pracy dyplomowej dokonuje promotor oraz jeden powołany przez dziekana recenzent), składania pracy dyplomowej, jej oceny, warunków dopuszczenia do egzaminu dyplomowego oraz przebiegu tego egzaminu, a także wyznaczania końcowego wyniku studiów. Obecnie prace dyplomowe na kierunku ekonomia są obligatoryjne jedynie na studiach II stopnia. W przypadku studiów I stopnia student zdaje egzamin dyplomowy.

Ukończenie studiów I stopnia na kierunku następuje po spełnieniu wymagań określonych w programie studiów, a w szczególności po uzyskaniu wszystkich zaliczeń i złożeniu egzaminów z wynikiem co najmniej dostatecznym, zaliczeniu praktyk oraz złożeniu egzaminu dyplomowego. Egzamin dyplomowy odbywa się przed komisją egzaminacyjną powołaną przez Dziekana, w skład której wchodzi przewodniczący i 2 członków, z tym, że co najmniej 2 osoby ze składu komisji powinny posiadać tytuł naukowy lub stopień naukowy doktora habilitowanego. Przewodniczącym komisji jest Dziekan lub delegowany przez niego nauczyciel akademicki posiadający stopień naukowy. Egzamin dyplomowy jest egzaminem ustnym i obejmuje cały zakres materiału realizowanego w trakcie studiów. Uczelnia przedstawiła zestaw pytań obowiązujący na egzaminie dyplomowym na studiach I stopnia. Ich zakres jest odpowiedni z punktu widzenia zakresu programowego studiów I stopnia.

Ukończenie studiów II stopnia na kierunku następuje po spełnieniu wszystkich wymagań określonych w programach studiów, a w szczególności po uzyskaniu wszystkich zaliczeń i złożeniu egzaminów z wynikiem co najmniej dostatecznym oraz złożeniu egzaminu dyplomowego. Na studiach II stopnia cykl kształcenia kończy się napisaniem pracy dyplomowej i złożeniem egzaminu dyplomowego. Element wspomagający tok realizacji pracy dyplomowej stanowi seminarium dyplomowe, które jest realizowane przez 4 semestry studiów.

Szczegółowe warunki procesu dyplomowania opisują zasady dyplomowania przyjęte uchwałą Senatu nr 4/09/2022 z dn. 28.09.2022 r. Zgodnie z przyjętymi zasadami praca dyplomowa jest najważniejszą samodzielną pracą studenta, kończącą cykl dydaktyczny. W pracy dyplomowej powinna być wykorzystana wiedza zdobyta uprzednio w ramach wykładów, ćwiczeń, seminariów, warsztatów i projektów. Jest ona sprawdzianem stopnia opanowania tej wiedzy, umiejętności syntezy wiadomości i zastosowania ich do rozwiązywania konkretnych problemów. Koncepcja pracy dyplomowej wynikać ma z ogólnej koncepcji sylwetki specjalizacyjnej absolwenta z uwzględnieniem rodzaju studiów oraz specjalności. Praca dyplomowa na studiach II stopnia, w założeniach zasad dyplomowania, może być także opracowaniem użytecznym, podejmującym rozwiązanie konkretnego problemu teoretycznego, praktycznego lub metodologicznego. Za zapewnienie właściwej jakości procesu dyplomowania odpowiada Dziekan Wydziału, szczególnie w zakresie zachowania kompetencji merytorycznych promotorów prac.

Obowiązujące zasady dyplomowania, w tym dla kierunku ekonomia, zalecają aby w strukturze pracy dyplomowej znajdował się wstęp, będący uzasadnieniem wyboru tematu pracy oraz wskazaniem celu pracy, jej struktury i problemu badawczego, wykorzystywanych źródeł informacji, rozdział teoretyczny, gdzie student powinien wykazać się wiedzą teoretyczną z zakresu analizowanego zagadnienia lub problemu badawczego oraz znajomością literatury przedmiotu, rozdział metodologiczny opisujący podmiot i przedmiot badań, występujące problemy badawcze, stosowane techniki i narzędzia

badawcze, rozdział empiryczny będący analizą wyników badań przeprowadzonych przez dyplomanta, podsumowanie zawierające wnioski końcowe. Prace dyplomowe podlegają sprawdzeniu w Jednolitym Systemie Antyplagiatowym. Uczelnia nie wprowadziła jednak szczegółowych zasad postępowania w tym zakresie. W regulaminie dyplomowania zapisano tylko że „Praca nie może nosić cech plagiatu”. W przypadku egzaminu dyplomowego na studiach II stopnia Uczelnia nie przedstawiła obowiązującego zestawu pytań, a analiza dokumentacji z procesu dyplomowania wskazuje, że w wielu wypadkach zestaw pytań egzaminacyjnych nie odpowiadał oczekiwanemu na poziomie 7 PRK, profil ogólnoakademicki, poziomowi zaawansowania wiedzy. Przykładowo egzamin magisterski polegał na odpowiedzi na następujący zestaw pytań: rodzaje bezrobocia / produkt krajowy / popyt, rodzaje / produkty bankowe dla dzieci.

Przyjęte na II stopniu kierunku ekonomia zasady i procedury dyplomowania nie zapewniają więc w pełni możliwości potwierdzenia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów.

Zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w tym procesie określone są w Regulaminie studiów. Zapisy te zakładają uzyskiwanie zaliczeń poszczególnych zajęć ujętych w programie studiów, które to zaliczenia potwierdzają osiągnięcie założonych efektów uczenia się. Zaliczenie roku następuje poprzez spełnienie przez studenta wymagań przewidzianych programem studiów i podlega odnotowaniu przez dziekana w indeksie lub karcie egzaminacyjnej wydrukowanej z Uczelnianego systemu e- student. W przypadku braku zaliczenia roku dziekan: a) zezwala na wpis warunkowy na kolejny rok, albo b) kieruje na powtarzanie roku, albo c) podejmuje decyzję o skreśleniu z listy studentów. Student, który nie zaliczył nie więcej niż czterech przedmiotów z danego roku studiów, może ubiegać się o zgodę dziekana na warunkowe podjęcie studiów w następnym roku. Dziekan może określić wykaz przedmiotów, których niezaliczenie uniemożliwia warunkowe kontynuowanie studiów. Studentowi, który nie zaliczył roku, przysługuje prawo do jego powtarzania. Student powtarzający rok nie ma obowiązku ponownego uzyskania zaliczeń z przedmiotów, z których otrzymał ocenę co najmniej dobrą. W innych przypadkach dziekan może zwolnić studenta z obowiązku ponownego zdawania tego egzaminu, na wniosek zainteresowanego. W przypadku występowania różnic programowych student jest zobowiązany do ich uzupełnienia zgodnie z decyzją dziekana.

Przy egzaminach i zaliczeniach na ocenę stosuje się następujące oceny wpisywane do indeksu: celujący (5,5), bardzo dobry (5,0), dobry plus (4,5), dobry (4,0), dostateczny plus (3,5), dostateczny (3,0), niedostateczny (2,0). Dla podkreślenia szczególnie dobrego przygotowania studenta przy zaliczeniu i egzaminach obowiązujący w Uczelni system oceniania dopuszcza możliwość wpisania do karty okresowych osiągnięć ocenę słowną „celujący” (5,5).

Przyjęte zasady umożliwiają równe traktowanie studentów oraz zachowanie przejrzystości procesu weryfikacji. Zapewniają wiarygodność i porównywalność ocen. Student ma zapewniony dostęp do informacji o wynikach poszczególnych zaliczeń, egzaminów oraz egzaminu dyplomowego. W przypadku uzyskania na egzaminie oceny niedostatecznej, studentowi przysługuje prawo do jednokrotnego składania egzaminu poprawkowego z każdego niezdanego przedmiotu.

W sytuacjach konfliktowych na piśmie wniosek, w którym student zgłasza uzasadnione zastrzeżenia co do bezstronności, formy, trybu bądź przebiegu egzaminu dziekan zarządza egzamin komisyjny. Dziekan może zarządzić egzamin komisyjny również z własnej inicjatywy. Termin egzaminu komisyjnego wyznacza dziekan, powołując komisję egzaminacyjną. Komisji przewodniczy dziekan (lub osoba przez niego wskazana). W jej składzie znajduje się przynajmniej jeden specjalista z zakresu przedmiotu objętego egzaminem lub specjalności pokrewnej. Na wniosek studenta egzamin odbywa

się w obecności przedstawiciela samorządu studenckiego oraz wskazanego przez studenta obserwatora.

Weryfikacja efektów uczenia się na kierunku nie jest prowadzona z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Efekty uczenia się osiągnięte przez studentów kierunku są w części uwidocznione w postaci prac etapowych i egzaminacyjnych oraz ich wyników, prac zaliczeniowych z seminarium (studia I stopnia) prac dyplomowych (studia II stopnia), dzienników praktyk.

Uczelnia deklaruje, że dokumentowanie efektów uczenia się osiągniętych przez studentów w WASE odbywa się systematycznie. Po każdych zrealizowanych zajęciach, prowadzący zobligowany jest do przedłożenia Dziekanowi pisemnych prac studentów: zaliczeniowych i egzaminacyjnych. Prace te archiwizowane są w Uczelni przez okres 1 roku akademickiego.

We wzorze sylabusu przewidziano pozycję pn. „Kryteria oceny z uwzględnieniem efektów uczenia się”. Kryteria te opisane są jednak w sposób bardzo ogólny, jednakowo we wszystkich sylabusach. Przykładowo opis kryterium na ocenę 3,0 we wszystkich sylabusach to „Kompetencje opisane w EU opanowane na poziomie podstawowym”. Opis ten nie jest więc specyficzny dla danych zajęć i założonych efektów uczenia się. Brak jest konkretnych informacji co do warunków zaliczenia i oceniania.

Analiza kart przedmiotów oraz przegląd losowo wybranych prac etapowych wskazuje, że na kierunku stosowane są głównie metody odpowiednie do weryfikacji wiedzy. Wśród stosowanych metod weryfikacji dominuje egzamin/zaliczenie ustne, opisowa wypowiedź na określone zagadnienie oraz prezentacja na zadany temat (często jednak jest to zagadnienie teoretyczne lub opracowane na podstawie ogólnodostępnych informacji). Sytuacja taka stanowi w pewnym zakresie konsekwencję ustalonych form realizacji zajęć, tj. zaplanowania wielu zajęć kierunkowych (I stopień) i specjalizacyjnych (II stopień) jedynie w formie wykładów. W tym wypadku stosowanymi metodami weryfikacji efektów uczenia się jest często jedynie egzamin oraz aktywność na zajęciach. Metody takie, w bardzo ograniczonym zakresie, dają możliwość weryfikacji umiejętności oraz obligatoryjnych dla profilu ogólnoakademickiego kompetencji badawczych.

W wielu przypadkach przyjęte w sylabusie metody weryfikacji nie są poprawne z punktu widzenia założonych efektów uczenia się lub przyjętych w programie studiów form realizacji zajęć. Przykładowo zajęcia: *rynek kapitałowy i finansowy* (studia II stopnia) - jako formę weryfikacji wszystkich efektów założonych dla zajęć wskazano „Prezentację multimedialną (pracę pisemną)”, chociaż z harmonogramu realizacji programu studiów wynika również egzamin. Dla zajęć *rynki finansowe* realizowanych w formie wykładów zapisaną w sylabusie formą weryfikacji efektów jest „Prezentacja multimedialna przedstawiona na forum grupy”, co nie jest poprawne dla wykładów, które w założeniu stanowią formę podawczą wiedzy (wiedzę przekazywaną przez nauczyciela akademickiego). Przedstawiona dokumentacja osiągnięcia efektów uczenia się wskazuje, że w wielu przypadkach weryfikacja założonych dla zajęć efektów uczenia się polega na opracowaniu przez studenta (lub grupę studentów) prezentacji na temat wybranego zagadnienia i jego prezentacji. Zagadnienie to często odnosi się jednak jedynie do niewielkiej części treści programowych danych zajęć (np. *rynek kapitałowy i finansowy, ekonomia międzynarodowa*). W dokumentacji zajęć (karcie przedmiotu) brak jest określonych wymogów do opracowania tych prac, które mogłyby sugerować, sposób w jaki weryfikowane są m.in. kompetencje badawcze studentów. Oceny części prac zaliczeniowych udostępnionych zespołowi oceniającemu PKA byłyby znacząco zawyżone.

W stosowanym systemie weryfikacji brak jest metod potwierdzających pozyskanie przez studenta kompleksowej wiedzy z danego zakresu oraz osiągnięcie wszystkich założonych dla danych zajęć umiejętności. Wystawiane na podstawie prezentacji oceny z ćwiczeń oraz oceny z egzaminów w wielu

przypadkach okazały się jednakowe dla całych grup studenckich, a dokumentacja z przeprowadzonego egzaminu nie była dostępna.

W zestawie prac etapowych dokumentujących osiągnięcie efektów uczenia się na kierunku na studiach I i II stopnia zasadniczo brakuje prac analitycznych, czy też raportów z badań, prezentujących rozwiązania problemu specyficznego dla dyscypliny ekonomia i finanse, w którym widoczna byłaby umiejętność wykorzystania odpowiednich metod i narzędzi, w tym narzędzi ICT oraz specjalistycznego oprogramowania. W oparciu o obowiązujący obecnie system weryfikacji efektów uczenia się na kierunku stwierdzić należy, że brak jest potwierdzenia nabywania przez studentów kompetencji badawczych potwierdzających jego przygotowanie do badań lub uczestnictwa w tych badaniach w dyscyplinie ekonomia i finanse, tj. umiejętności rozwiązywania złożonych i nietypowych problemów w oparciu o odpowiednio dobrane źródła informacji i przy wykorzystaniu właściwych metod i narzędzi analitycznych, w tym zaawansowanych technik informacyjno- komunikacyjnych.

Przedstawiony przez Uczelnię opis procesu weryfikacji efektów uczenia się, jak również dokumentacja tego procesu, nie pozwoliła na potwierdzenie osiągnięcia przez studentów oczekiwanych na poziomie 6 i 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji umiejętności stosowania zaawansowanych technik informacyjno- komunikacyjnych.

Przedstawiony przez Uczelnię opis procesu weryfikacji efektów uczenia się, jak również dokumentacja tego procesu, nie pozwoliła na potwierdzenie osiągnięcia przez studentów studiów II stopnia założonych kierunkowych efektów w zakresie „Potrafi przygotować prace pisemne oraz wystąpienia ustne w języku obcym z wykorzystaniem technik multimedialnych dotyczących problemów ekonomicznych i społecznych”. W przypadku zajęć z języka obcego jedyną formą weryfikacji efektów uczenia się był „Egzamin pisemny w formie testu”, co nie daje możliwości weryfikacji tak zapisanego efektu.

Analizowane prace dyplomowe (magisterskie) były na bardzo zróżnicowanym poziomie. W odniesieniu do części z nich stwierdzone niedociągnięcia dotyczyły braku wykorzystania odpowiednich metod i narzędzi analitycznych, a także rodzaju wykorzystywanych źródeł. W pracach w niewielkim zakresie (lub w ogóle) nie wykorzystywano pozycji obcojęzycznych, a zbiorze wykorzystanego piśmiennictwa brak było aktualnych z punktu widzenia podejmowanego tematu pozycji. Oceny z prac magisterskich często były znacznie zawyżone. Stwierdzono również przypadki prac magisterskich, które w obecnej formie, w ocenie zespołu oceniającego PKA, nie powinny zostać dopuszczone do obrony, a zostały ocenione na ocenę 5,0.

Uczelnia deklaruje, że prowadzi analizę pozycji absolwentów na rynku pracy oraz kierunków ich dalszej edukacji. Nie przedstawiła jednak w tym zakresie żadnych dowodów na podjęte działania oraz ich wyników. Nie ma więc możliwości stwierdzenia w ten sposób, czy zdefiniowane cele kształcenia, efekty uczenia się, program studiów, metody kształcenia oraz metody weryfikacji efektów uczenia się zostały prawidłowo określone i są dopasowane do potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego.

Uczelnia jako przykład osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się przedstawiła pracę absolwentki studiów II stopnia kierunku ekonomia pt. *„Typologia powiatów Polski ze względu na zmienność rozwoju ekonomicznego i społecznego w latach 2002-2016”*, która w roku 2019 została złożona w konkursie zorganizowanym przez Główny Urząd Statystyczny i uzyskała II nagrodę Prezesa GUS. W 2023 roku praca ta została wydana w formie publikacji książkowej

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

brak

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium niespełnione

Uzasadnienie

Warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów wprowadzone w Uczelni są zgodne z przepisami prawa, lecz nie zostały publicznie udostępnione kandydatom. Zasady i procedury dotyczące uznawania efektów uczenia się osiągniętych w innej uczelni zostały określone w Regulaminie studiów oraz zarządzaniu Rektora, jednak nie zawierają zapisów zapewniających identyfikację ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się przyjętym w programie studiów kierunku. Ogólne zasady weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się określone zostały w Regulaminie studiów. Studenci z niepełnosprawnością mogą korzystać z dostosowania metod i sposobów weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się do ich indywidualnych potrzeb. Przyjęto odpowiednie rozwiązania dotyczące postępowania w sytuacjach konfliktowych. Metody weryfikacji osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie nauczania stosowane w ramach poszczególnych zajęć nie zawsze zapewniają skuteczną ocenę stopnia ich osiągnięcia na co wskazują problemy zidentyfikowane w ramach oceny wybranych prac etapowych. Uczelnia w procesie weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się nie stosuje technik i narzędzi kształcenia na odległość.

Podstawą do wystawienia oceny kryterium 3 jako niespełnione są następujące nieprawidłowości:

1. Określone warunki rekrutacji oraz kryteria kwalifikacji nie są przejrzyste z punktu widzenia kandydata na studia I i II stopnia, a w przypadku studiów II stopnia nie umożliwiają one dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się.
2. Zgodnie ze stwierdzonym stanem faktycznym (i opisanym szczegółowo w ramach kryterium2), w roku akademickim 2023/2024 w przypadku studiów niestacjonarnych kierunku ekonomia 223 studentów studiów I stopnia oraz 43 studentów studiów II stopnia Wielkopolskiej Akademii Społeczno-Ekonomicznej w Środzie Wielkopolskiej w całości realizuje program studiów w Uniwersytecie Ekonomiczno-Humanistycznym im St. Demianchuka w Równym (Ukraina). Wielkopolska Akademia Społeczno-Ekonomiczna w Środzie Wielkopolskiej w ramach prowadzonej oceny programowej kierunku ekonomia nie przekazała zespołowi oceniającemu PKA odpowiedniej dokumentacji dotyczącej zasad weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów Wielkopolskiej Akademii Społeczno-Ekonomicznej w Środzie Wielkopolskiej realizujących program studiów kierunku ekonomia w Uniwersytecie Ekonomiczno-Humanistycznym im St. Demianchuka w Równym (Ukraina). Uczelnia nie dysponowała również kompleksową dokumentacją osiągnięcia przez studentów założonych efektów uczenia się. Zatem standardy jakości kształcenia w zakresie weryfikacji osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się w odniesieniu do studiów niestacjonarnych nie są spełnione.
3. Przyjęte i opisane w sylabusach do zajęć na studiach I i II stopnia kryteria oceny spełnienia efektów uczenia się sformułowano w sposób bardzo ogólny, jednakowy w odniesieniu do wszystkich zajęć. Opis ten nie jest więc specyficzny dla danych zajęć i założonych efektów uczenia się. Brak jest konkretnych informacji co do warunków zaliczenia i oceniania.
4. W oparciu o obowiązujący obecnie system weryfikacji efektów uczenia się na studiach I i II stopnia stwierdzić należy, że brak jest systemu potwierdzania nabywania przez studentów odpowiednich kompetencji badawczych kluczowych dla profilu ogólnoakademickiego, tj. umiejętności rozwiązywania nietypowych i złożonych problemów w oparciu o odpowiednio dobrane źródła

informacji i przy wykorzystaniu właściwych metod i narzędzi analitycznych, w tym zaawansowanych technik informacyjno- komunikacyjnych.

5. Przedstawiony przez Uczelnię opis procesu weryfikacji efektów uczenia się, jak również dokumentacja tego procesu, nie potwierdziła osiągnięcia przez studentów oczekiwanych na poziomie 6 i 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji umiejętności stosowania zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych.
6. Przedstawiony przez Uczelnię opis procesu weryfikacji efektów uczenia się, jak również dokumentacja tego procesu, nie potwierdziła osiągnięcia przez studentów studiów II stopnia założonych w opisie efektów kierunkowych kompetencji językowych. Uczelnia nie potwierdziła osiągnięcia przez studentów studiów II stopnia założonego kierunkowego efektu uczenia się w zakresie „Potrafi przygotować prace pisemne oraz wystąpienia ustne w języku obcym z wykorzystaniem technik multimedialnych dotyczących problemów ekonomicznych i społecznych”.
7. Stwierdzono niski poziom merytoryczny części prac magisterskich. Brak jest wykorzystania odpowiednich metod i narzędzi analitycznych, a także rodzaju wykorzystywanych źródeł. W pracach w niewielkim zakresie (lub w ogóle) nie wykorzystywano pozycji obcojęzycznych, a w zbiorze wykorzystanego piśmiennictwa brak było aktualnych z punktu widzenia podejmowanego tematu pozycji.
8. Oceny z prac magisterskich często były znacznie zawyżone. Stwierdzono również przypadki prac magisterskich, które w obecnej formie, w ocenie zespołu oceniającego PKA, nie powinny zostać dopuszczone do obrony, a zostały ocenione na ocenę 5,0.
9. Zakres pytań egzaminacyjnych na studiach II stopnia nie odpowiada oczekiwanemu na poziomie 7 PRK, profil ogólnoakademicki, poziomowi zaawansowania wiedzy.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Zalecenia

brak

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Dorobek naukowy nauczycieli akademickich przedstawiony w dokumentacji za ostatnie 6 lat, mieści się w kilku dziedzinach tj. w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinach: ekonomia i finanse, pedagogika, nauki o zarządzaniu i jakości, nauki prawne, psychologia; w dziedzinie nauk humanistycznych: historia, filozofia; w dziedzinie nauk ścisłych i przyrodniczych: informatyka, matematyka. Obejmuje on zagadnienia z zakresu m.in. analizy finansowej przedsiębiorstwa, rachunkowości zarządczej, sprawozdań finansowych, usług płatniczych, aspektów makroekonomicznych w kontekście wyzwań społeczno- gospodarczych, przemian systemowych w Polsce, systemu finansowego w Polsce, polityki regionalnej, badań rynkowych, marketingu, logistyki, modeli wspomagania decyzji, wielowymiarowych metod statystycznych i ich zastosowań (głównie ekonomicznych), metod analizy statystycznej, matematyki statystycznej, kapitału społecznego, filozofii w tym filozofii społecznej, prawa. Bardzo mało jest pozycji bezpośrednio powiązanych z zarządzaniem

przedsiębiorstwem, gospodarowaniem kapitałem ludzkim, zarządzaniem zasobami ludzkimi, psychologią zarządzania tj. zagadnieniami, które także mają swoje odzwierciedlenie w zaplanowanych zajęciach, specjalnościach.

Nieliczni nauczycieli akademicki wykazali publikacje o charakterze dydaktycznym (np. z zakresu matematyki, rachunkowości finansowej, wnioskowania statystycznego, statystyki matematycznej). Rekomenduje się zwiększenie dorobku publikacyjnego w obszarze naukowym i dydaktycznym (szczególnie w przypadku pracowników zatrudnionych na etacie, dla których Uczelnia stanowi podstawowe miejsce zatrudnienia), ukierunkowanie działalności publikacyjnej na problematykę bezpośrednio związaną z prowadzonymi zajęciami, z kierunkiem ekonomia (prowadzonymi na kierunku specjalnościami). Część pracowników w ramach dorobku naukowego nie uwzględniła publikacji naukowych, natomiast wskazała inne aktywności naukowe np. dorobek dydaktyczny, udział w konferencjach. W wykazanym dorobku dydaktycznym część kadry wskazała na posiadane doświadczenie dydaktyczne i organizacyjne zdobyte na uczelni macierzystej, ale także na innych uczelniach m. in. UAM w Poznaniu, WSB w Poznaniu, WSKZ we Wrocławiu, Uniwersytet SWPS w Poznaniu, WSZUIE w Poznaniu, Uniwersytet Szczeciński.

Część nauczycieli akademickich posiada także doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią. Są wśród nich m. in. szkoleniowiec, trener, dyrektor zarządzający (Pracowni Badań Socjologicznych Humlard; Niepublicznej Placówki Kształcenia Ustawicznego PBS); specjalista ds. zarządzania finansami i controllingu w DTG Consulting; członek i prezes zarządów i rad nadzorczych spółek, prokurent, kurator sądowy i likwidator spółek, doradca prawny w działalności gospodarczej; stały konsultant w obszarze zarządzania finansami, controllingu oraz strategii rozwoju w firmie konsultingowej, Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej w Śremie Sp. z o.o.; radny Rady Miasta Poznania. Doświadczenie zawodowe nauczycieli akademickich jest właściwe dla realizacji zajęć na kierunku ekonomia, gdyż dotyczy takich obszarów jak np.: finanse i controlling, prawo, zarządzanie funkcjonowaniem organizacji.

Wykazany dorobek naukowy, doświadczenie zawodowe nauczycieli akademickich jest w przypadku części z nich bezpośrednio, a w przypadku pozostałych pośrednio związany z prowadzonymi zajęciami. Pracownicy kierunku zatrudnieni są na stanowiskach dydaktycznych (takie informacje ZO PKA pozyskał podczas spotkania podczas wizytacji), zatem nie mają oni obowiązku rozwoju badawczego i rzeczywiście wykazano jedynie w przypadku bardzo nielicznych nauczycieli akademickich w ich dorobku aktualne, podejmowane przez nich badania naukowe w zakresie dyscypliny, do której jest przyporządkowany kierunek.

Zróżnicowanie kadry pozwala na prawidłową realizację zajęć. Na kierunku na studiach I oraz II stopnia zajęcia prowadzi 26 nauczycieli akademickich, w tym: 4 profesorów, 7 doktorów habilitowanych, 8 doktorów oraz 7 magistrów. Są to osoby, które reprezentują w znacznej mierze dyscyplinę ekonomia i finanse oraz dyscypliny pokrewne np. nauki o zarządzaniu i jakości. Dla 16 nauczycieli akademickich WASE jest podstawowym miejscem pracy (umowa o pracę), 10 osób jest zatrudnionych na podstawie umowy cywilnoprawnej.

Przedstawione podczas wizytacji informacje ZO PKA oraz dokumenty pozwalają pozytywnie ocenić liczebność oraz strukturę kadry dydaktycznej, prowadzącej zajęcia na kierunku ekonomia. Liczebność nauczycieli akademickich w stosunku do liczby studentów umożliwia prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie zakładanych celów i efektów uczenia się.

Z przedstawionych przez Uczelnię w dokumentacji zestawień wynika, że na studiach I stopnia wykłady z zakresu prawa np. *elementy prawa międzynarodowego* (15 godz. - w), *zarys prawa administracyjnego* (12 godz. -w) zostały powierzone do prowadzenia nauczycielowi akademickiemu z tytułem zawodowym magistra. Pomimo posiadanego przez niego doświadczenia zawodowego rekomenduje

się, aby wykłady były powierzane do poprowadzenia pracownikom z minimum stopniem naukowym doktora. SeminaRIA dyplomowe na kierunku powierzane są pracownikom ze stopniem naukowym minimum doktora, posiadającym dorobek naukowy, który może być uzupełniony doświadczeniem zawodowym związanym z zakresem kształcenia na kierunku, jak też ze specjalnościami prowadzonymi na kierunku.

Obsada zajęć w przeważającej ich większości jest poprawna, co umożliwia prawidłową ich realizację. Poza nielicznymi przypadkami kompetencje wymagane do prowadzenia poszczególnych zajęć mają pokrycie w dorobku naukowym i/lub w doświadczeniu zawodowym nauczycieli akademickich je prowadzących. W przypadku niektórych zajęć trudno dopatrzeć się powiązania z dorobkiem naukowym i/lub doświadczeniem zawodowym je prowadzących (np. *mikroekonomia*). W przypadku części zajęć występuje bardzo małe powiązanie – bardziej intuicyjne - z dorobkiem naukowym i / lub doświadczeniem zawodowym kadry je prowadzącej (np. *bankowość, zarządzanie logistyczne, negocjacje handlowe*). Dokonując przeglądu charakterystyki nauczycieli akademickich Uczelni stwierdza się, że dysponuje ona taką kadrą, której dorobek naukowy i/lub doświadczenie zawodowe pozwala na obsadzenie jej w roli prowadzących przynajmniej części wskazanych zajęć ([szczegółowe uzasadnienie jest ujęte w zał. 4 do raportu](#)).

Na podstawie przedstawionej dokumentacji, w tym raportu samooceny stwierdza się, że nauczyciele akademicki oraz inne osoby prowadzące zajęcia posiadają kompetencje dydaktyczne umożliwiające im prawidłową realizację zajęć przy wykorzystaniu metod i technik na odległość, jednakże takie zajęcia na wizytowanym kierunku nie są prowadzone.

Obciążenie godzinowe poszczególnych nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia, umożliwia prawidłową realizację zajęć. Z przedstawionej dokumentacji wynika jednak duża dysproporcja w liczbie zajęć, jaka jest przypisana poszczególnym nauczycielom akademickim. Są osoby, którym na kierunku przyporządkowano do poprowadzenia 13, 10, 9 zajęć oraz takie, które prowadzą 1 zajęcia. Zaleca się zmniejszenie dysproporcji w przydzielanej liczbie zajęć pomiędzy pracownikami, zmniejszenie liczby prowadzonych zajęć przez prowadzącego do takiej, która nie będzie budziła wątpliwości, że studenci większość zajęć mają z tymi sami prowadzącymi.

Przedłożona podczas wizytacji ZO PKA dokumentacja pokazuje, że obciążenie godzinowe prowadzeniem zajęć nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni, prowadzących zajęcia na kierunku jako podstawowym miejscu pracy jest zgodne z wymaganiami.

Z informacji, jakie uzyskał ZO PKA podczas wizytacji wynika, że realizacja zajęć na kierunku, podlega bieżącej kontroli. Podczas pandemii kiedy zajęcia były prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość na platformie ZOOM bieżącą kontrolę realizacji zajęć wg programu studiów prowadził Dziekanat – sprawdzając czy zgodnie z planem wszystkie zajęcia odbywają się. Polegało to na tym, że pracownik dziekanatu logował się do danej Sali wykładowej i sprawdzał czy zgodnie z planem odbywają się zajęcia.

Polityka kadrowa na kierunku w zakresie zatrudniania pracowników etatowych jest od kilku lat ustabilizowana, nie budzi zastrzeżeń. W 2022 r. do kadry ekonomicznej dołączył jeden pracownik – wyłoniony w ramach konkursu. Jeśli w Uczelni jest potrzeba zatrudnienia nowego nauczyciela akademickiego, wtedy na jej stronie www pojawia się informacja o konkursie na odpowiednie stanowisko, wraz z informacją o wymaganym wykształceniu, dorobku itp. oraz datą złożenia odpowiednich dokumentów (tj. CV, spisu publikacji, informacji o działalności praktycznej). Następnie Rektor Uczelni przeprowadza z wybranymi osobami rozmowy kwalifikacyjne. Na Uczelni obowiązuje Zarządzenie Rektora nr 12/10/2022 z dnia 20.10.2022 r. w sprawie wprowadzenia regulaminu zasad rekrutacji nauczycieli akademickich oraz przeglądu i monitorowania stanów kadrowych WASE. W

sprawach dotyczących zatrudnienia, stosunku pracy oraz uprawnień nauczycieli akademickich stosuje się przepisy ustawy oraz kodeksu pracy.

Podczas trwania pandemii zajęcia na Uczelni odbywały się poprzez platformę Zoom. Pracownikom została rozesłana instrukcja nauki zdalnej wraz z linkami do sal. Stosowana instrukcja została przedłożona ZO PKA podczas wizytacji. Oprócz powyższego nie wykazano innych możliwości stwarzanych przez WASE, czy też szkoleń pozwalających nauczycielom akademickim na podnoszenie ich kompetencji dydaktycznych także tych, związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Nie wskazali na nie również pracownicy podczas odbytych spotkań. Z przedstawionej ZO PKA dokumentacji wynika, że w przeciągu ostatnich sześciu lat kilku nauczycieli akademickich kierunku brało udział w szkoleniach podnoszących ich kompetencje, także dydaktyczne, jednak nie były to szkolenia oferowane przez WASE. Zaleca się stwarzanie możliwości przez WASE do udziału w szkoleniach (wewnętrznych, zewnętrznych) kadry podnoszących ich kompetencje dydaktyczne.

Jak zapisano w raporcie samooceny zgodnie z założeniami wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia oraz obowiązującymi przepisami prawnymi odpowiednie umiejętności i kwalifikacje kadry zapewniane są poprzez: okresowe oceny kadry prowadzącej zajęcia, uwzględniające udokumentowany dorobek naukowy (w zakresach związanych z prowadzonymi zajęciami) i dydaktyczny oraz wyniki badania ankietowego studentów i hospitacji. Zgodnie ze Statutem Uczelni (...) Wszyscy nauczyciele akademicki podlegają okresowej ocenie. Oceny dokonuje się nie rzadziej niż raz na cztery lata lub na wniosek kierownika właściwej jednostki organizacyjnej, w szczególności w zakresie należytego wykonywania obowiązków, o których mowa w art. 128 ustawy oraz przestrzegania prawa autorskiego i praw pokrewnych, a także prawa własności przemysłowej. Osoba dokonująca oceny może zasięgnąć opinii ekspertów spoza Uczelni. Przy ocenie brane są także pod uwagę: informacja ocenianego nauczyciela akademickiego o całokształcie jego osiągnięć, opinia bezpośredniego przełożonego oraz wyniki hospitacji. Osoba dokonująca oceny uwzględnia ocenę wyrażoną w formie dobrowolnych ankiet lub innej formie pisemnej przeprowadzanej co najmniej raz w roku akademickim przez studentów w zakresie wypełniania obowiązków dydaktycznych przez tego nauczyciela akademickiego. Treść ankiety oraz sposób jej przeprowadzenia wśród studentów ustala Rektor w porozumieniu z uczelnianym organem wykonawczym samorządu studentów. Ocena wraz z uzasadnieniem sporządzana jest na piśmie i doręczana nauczycielowi akademickiemu. Od dokonanej oceny nauczyciel akademicki może odwołać się do rektora w ciągu 30 dni od doręczenia oceny. Odwołanie winno być rozpatrzone w ciągu 30 dni.

W Uczelni na kierunku prowadzona jest okresowa ocena nauczycieli akademickich w oparciu o arkusz oceny okresowej, który zawiera: część A – dane osobowe, część B – autoreferat, część C – dane dla oceny okresowej wg kryteriów oceny zawartych w statucie Uczelni, na które składają się I. -Działalność naukowa (w tym: 1. liczba i rodzaj opublikowanych prac naukowych, 2. liczba i rodzaj prac naukowych przyjętych do druku, 3. Udział w badaniach naukowych i grantach, 4. Złożone wnioski grantowe i ekspertyzy, 5. Udział w konferencjach naukowych, 6. Staże naukowe krajowe i zagraniczne, 7. Recenzje naukowe i wydawnicze, 8. Przygotowana rozprawa doktorska lub habilitacyjna, 9. Nagrody i wyróżnienia za działalność naukowo-badawczą, 10. Inne osiągnięcia); II. Działalność dydaktyczna (w tym: 1. Informacja o obciążeniu dydaktycznym w poszczególnych latach akademickich w ocenianym okresie, 2. Liczba wypromowanych licencjatów i magistrów w poszczególnych latach akademickich w ocenianym okresie, 3. Podnoszenie własnych kwalifikacji dydaktycznych (kursy, szkolenia itp.) 4. Opracowanie nowych metod i materiałów dydaktycznych, 5. Nagrody i wyróżnienia za działalność dydaktyczną, 6. Inne osiągnięcia); III. Działalność organizacyjna (w tym: 1. Funkcje pełnione w WASE, 2. Działania w zakresie organizacji nauki; 3. Działania w zakresie organizacji dydaktyki, 4. Nagrody i

wyróżnienia za działalność organizacyjną, 5. Inne osiągnięcia organizacyjne). W części D ujęto zapis: kryteria oceny okresowej nauczycieli akademickich w WASE oraz części I. Opinia studentów – wynikająca z analizy ankiet wypełnianych przez studentów oraz dyskusji w czasie spotkań ze studentami, II. Decyzja Dziekana lub Kierownika właściwej jednostki organizacyjnej wraz z pisemnym uzasadnieniem. Ostatnią częścią arkusza oceny jest „Powiadomienie pracownika ocenianego”. Ocena nauczycieli akademickich dokonywana jest przez Dziekana Wydziału lub Kierownika właściwej jednostki organizacyjnej. Z dokumentacji dostarczonej przez Uczelnię ZO PKA wynika, ocena dokonywana jest za okres czterech lat (dokumentacja: ocena w roku akademickim 2021/2022 pracowników, którzy byli oceniani wcześniej w roku akademickim 2016/2017). Ocenie podlegają zarówno pracownicy etatowi, jak i ci zatrudnieni na zlecenie oraz na podstawie umowy o dzieło.

Jak wynika z przedstawionych arkuszy ocen przy dokonywaniu oceny okresowej uwzględnia się ocenę studentów, jest to ocena opisowa, pod którą podpisuje się Przewodniczący/a samorządu studenckiego (w przedstawionej ZO PKA dokumentacji były to dwie formułki stosowane zamiennie, wklejone do poszczególnych arkuszy ocen pracowników). Brak w opisach zawartych w przedstawionej dokumentacji odniesienia się do wyników ankietyzacji studentów, dotyczących poszczególnych pracowników, trudno określić zatem, co stanowi podstawę oceny podpisaną przez Przewodniczącą samorządu studenckiego.

Na kierunku przeprowadzane są również hospitacje (przykładowe druki przeprowadzonych hospitacji, jak i wykaz planowanych hospitacji na semestr zimowy 2023-2024 został przedstawiony ZO PKA). Większość ocen z hospitacji to oceny bardzo dobre, sporadycznie pojawiały się oceny dobre.

Proces monitorowania jakości procesu nauczania dokonuje się również w oparciu o opinie studentów, pozyskiwane w trakcie prowadzonych badań ankietowych. Ocena zajęć dydaktycznych prowadzonych przez wykładowcę przez studentów dokonywana jest w ankiecie według trzech kryteriów: profesjonalizm i przygotowanie merytoryczne prowadzącego zajęcia, realizacja programu i sposób prowadzenia zajęć, możliwość kontaktu z prowadzącym zajęcia poza godzinami zajęć. Zastosowana skala oceny to 1-6, gdzie 1 oznacza ocenę niedostateczną, 6-celującą. Prorektor ds. dydaktycznych po przeglądzie ankiet na spotkaniach z poszczególnymi latami studentów oraz na Radzie Wydziału i Senacie omawia ich wyniki. Jak wynika z zapisu ujętego w raporcie samooceny ankietowanie odbywa się raz do roku. Na podstawie dotychczas przeprowadzonych ankiet można wywnioskować, że studenci dobrze oceniają kadrę dydaktyczną. W dostarczonej ZO PKA dokumentacji, jak też podczas odbytych spotkań nie wskazano na przekładanie się wyników ocen kadry dydaktycznej oraz ocen dokonywanych przez studentów na planowanie ścieżek rozwojowych pracowników. Rekomenduje się wykorzystywanie do doskonalenia kadry i planowania ich indywidualnych ścieżek rozwojowych wyników z ocen okresowych, także ocen studentów.

Polityka kadrowa realizowana w WASE sprzyja stabilizacji zatrudniania, stwarza warunki kadrze akademickiej kierunku ekonomia do prawidłowej realizacji przez nią zajęć. Świadczy o tym utrzymujący się od lat prawie niezmienny skład wykładowców kierunku.

W raporcie samooceny wskazano, iż dbając o stały rozwój kadry WASE umożliwia jej: uzyskiwanie stypendiów naukowych; udział w konferencjach naukowych oraz szkoleniach podnoszących kwalifikacje zawodowe (zarówno wewnętrznych, jak i zewnętrznych); możliwość publikacji w uczelnianym cyklu recenzowanych monografií zbiorowych (cykl „Studies of economic and social processes”, w ramach którego ukazało się do tej pory 8 tomów); dofinansowanie publikacji w czasopiśmie zewnętrznym. Z przedstawionej dokumentacji, jak też z informacji pozyskanych podczas spotkań odbytych w trakcie wizytacji wynika, że nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia na kierunku mają możliwość uzyskania stypendiów naukowych w ramach ogłaszanych corocznie konkursów na stypendia naukowe. Każdego września trzyosobowa Komisja Stypendialna powołana

przez Rektora analizuje wnioski i w zależności od zgromadzonego funduszu na koncie stypendialnym przedstawia Rektorowi propozycje przyznania stypendiów. W ostatnich dwóch latach Rektor na kierunku ekonomia przyznał następujące stypendia naukowe na wniosek Komisji Stypendialnej: w roku 2022/2023 – 10 osobom; w roku 2023/2024 – 8 osobom. Nauczyciele akademicki mają możliwość brania udziału w konferencjach naukowych finansowanych przez WASE (z ramienia Fundacji Edukacja)-głównie dotyczy to dwóch wykładowców kierunku ekonomia; nie oferuje się kadrze kierunku ekonomia szkoleń wewnętrznych podnoszących ich kwalifikacje zawodowe (jedynie, jak wskazano wcześniej – wydano podręcznik- instruktaż do prowadzenia zajęć zdalnych); umożliwia się udział kadry w szkoleniach zewnętrznych, jednak bez pokrycia ich kosztów (w przypadku, gdy wymagają finansowania); żaden nauczyciel akademicki kierunku nie uzyskał dofinansowania publikacji w czasopiśmie zewnętrznym w przeciągu ostatnich 6 lat. **Rekomenduje** się intensyfikację działań w kierunku stworzenia warunków pracy stymulujących i motywujących nauczycieli akademickich do ich wszechstronnego doskonalenia, sprzyjających ich rozwojowi. Nie wskazano na toczące się postępowania awansowe pracowników kierunku ekonomia WASE.

Realizowana polityka kadrowa w uczelni obejmuje zasady rozwiązywania konfliktów, a także reagowania na przypadki zagrożenia, naruszenia bezpieczeństwa lub dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry prowadzącej kształcenie oraz formy pomocy ofiarom. Na WASE obowiązują: Zarządzenie Rektora nr 2/01/2020 z dnia 24.01.2020 r. w sprawie wprowadzenia procedury antydyskryminacyjnej, Zarządzenie Rektora nr 3/01/2020 z dnia 24.01.2020 r. w sprawie powołania Komisji ds. dyskryminacji oraz Zarządzenie Rektora nr 6/10/2018 z dnia 31.10.2018 r. w sprawie wprowadzenia Kodeksu Etyki.

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

brak

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Na kierunku zajęcia realizuje zespół nauczycieli akademickich odpowiednio liczny, wykazujący doświadczenie dydaktyczne, zawodowe, posiadający zróżnicowany, aczkolwiek mało aktualny dorobek publikacyjny, zarówno o charakterze naukowym, jak i dydaktycznym, mieszczący się w kilku dyscyplinach. Część pracowników nie wykazuje aktywności publikacyjnej. Zespół nauczycieli prowadzących zajęcia dydaktyczne posiada doświadczenie zawodowe przydatne na kierunku. Obsada znacznej części zajęć jest poprawna, niewielka część wykładów powierzona została pracownikowi z tytułem zawodowym magistra. Polityka kadrowa prowadzona przez Władze uczelni zawiera transparentne procedury zatrudniania nauczycieli akademickich. Nauczyciele akademicki podlegają okresowej ocenie zarówno przez przełożonych, jak i przez studentów. Na wizytowanym kierunku funkcjonuje system ankietyzacji studentów. Na Uczelni obowiązują przepisy, rozwiązania dotyczące przeciwdziałaniu dyskryminacji, kodeks etyczny.

W trakcie oceny zidentyfikowano nieprawidłowości:

1. Obsada kilku zajęć budzi zastrzeżenia – brak bezpośredniego powiązania dorobku naukowego i/lub doświadczenia zawodowego prowadzących z treściami powierzonych im zajęć.

2. Występuje znacząca dysproporcja w przydzielanej liczbie zajęć poszczególnym pracownikom (od 13 do 1).
3. Występuje niewystarczające wsparcie nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia w zakresie szkoleń, które pozwoliłyby im na podnoszenie kompetencji dydaktycznych. Brak w tym zakresie rozwiązania systemowego.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Zalecenia

1. Zaleca się korektę w obsadzie prowadzonych zajęć tych, gdzie brak jest bezpośredniego powiązania dorobku naukowego i/lub doświadczenia zawodowego prowadzących z treściami powierzonych im zajęć.
2. Zaleca się zmniejszenie dysproporcji w przydzielanej liczbie zajęć pomiędzy pracownikami, zmniejszenie liczby prowadzonych zajęć przez prowadzącego do takiej, która zapewni studentom zróżnicowaną o odpowiednich kompetencjach nauczycieli akademickich obsadę zajęć.
3. Zaleca się wprowadzenie rozwiązań systemowych dla nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia w zakresie zaspokajania ich potrzeb szkoleniowych umożliwiających im podnoszenie ich kompetencji dydaktycznych.
4. Zaleca się wdrożenie skutecznych działań projakościowych w celu zapobiegania powstaniu zdiagnozowanych błędów i nieprawidłowości w przyszłości.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Baza dydaktyczna Uczelni mieści się przy ulicy Surzyńskich 2 w Środzie Wielkopolskiej. Budynek został wybudowany przez Uczelnię przy wsparciu założyciela szkoły - Fundacji Edukacja (instytucja pożytku publicznego) ze środków własnych. Został oddany do użytku w 2010 roku i rozbudowany w 2014 roku. Ogólna powierzchnia pomieszczeń wynosi 5778,36 m². W sąsiedztwie budynku WASE są zlokalizowane, ogrodzone, kryte tartanem boiska sportowe: 2 do koszykówki, 2 do siatkówki, boisko do piłki ręcznej, pełnowymiarowe boisko do piłki nożnej, kort tenisowy. W obrębie budynku znajdują się również - 2 sale gimnastyczne: klimatyzowana mała sala gimnastyczna wraz z zapleczem sanitarnym, duża sala gimnastyczna o powierzchni 982m² łącznie z zapleczem sanitarnym. Na terenie WASE znajduje się parking z 73 miejscami parkingowymi oraz ogrodzony parking dla nauczycieli akademickich, pracowników administracyjnych i studentów dla 182 pojazdów. W budynku WASE znajdują się zarówno pomieszczenia dydaktyczne (sale wykładowe, ćwiczeniowe oraz pracownie komputerowe), jak i administracyjne (rektorat i siedziby Władz Uczelni, dziekanat i pomieszczenia dla administracji, biuro karier, kwestura, biblioteko-czytelnia). W ciągu tygodnia z infrastruktury uczelnianej korzystają uczniowie i kadra dydaktyczna Zespołu Szkół Akademickich funkcjonującego w ramach WASE, w skład którego wchodzi Szkoła Podstawowa nr 1 – Akademicka w Środzie Wielkopolskiej oraz Liceum Ogólnokształcące nr 1 – Akademickie w Środzie Wielkopolskiej. Organem prowadzącym dla LO jest WASE. Do dyspozycji Uczelni celem prowadzenia zajęć są: sala audytoryjna na 200 miejsc -205 m², 6 dużych sal wykładowych każda po 120 m², 26 sal ćwiczeniowych każda po 60 m², 4 pracownie komputerowe (po 30 stanowisk każda).

Na potrzeby prowadzenia zajęć dydaktycznych na wizytowanym kierunku wykorzystywane są głównie następujące, wyposażone w sprzęt pozwalający na prawidłową realizację zajęć pomieszczenia: sala wykładowe: sala audytoryjna A1-2 (wyposażenie: rzutnik multimedialny, laptop dla wykładowcy, sprzęt nagłośnieniowy z możliwością podpięcia mikrofonu, tablica kredowa), sala C2-3 - z możliwością podziału na dwie osobne sale (wyposażenie: rzutnik multimedialny, laptop dla wykładowcy, sprzęt nagłośnieniowy z możliwością podpięcia mikrofonu, tablica kredowa), sala D2-3 - z możliwością podziału na dwie osobne sale (wyposażenie: rzutnik multimedialny, laptop dla wykładowcy, sprzęt nagłośnieniowy z możliwością podpięcia mikrofonu, tablica kredowa); sala ćwiczeniowe: D4 - (wyposażenie: rzutnik multimedialny, laptop dla wykładowcy, sprzęt nagłośnieniowy z możliwością podpięcia mikrofonu, tablica kredowa), D13 (wyposażenie: rzutnik multimedialny, laptop dla wykładowcy, tablica multimedialna, tablica suchościeralna, sprzęt nagłośnieniowy z możliwością podpięcia mikrofonu), D14 (wyposażenie: rzutnik multimedialny, laptop dla wykładowcy, sprzęt nagłośnieniowy z możliwością podpięcia mikrofonu, tablica kredowa), D15 (wyposażenie: Smart TV 72", laptop dla wykładowcy, sprzęt nagłośnieniowy z możliwością podpięcia mikrofonu, tablica suchościeralna); sala komputerowe: C5 (wyposażenie: 1 laptop dla wykładowcy, 30 laptopów dla studentów, rzutnik multimedialny, sprzęt nagłośnieniowy z możliwością podpięcia mikrofonu, tablica suchościeralna), D15 (wyposażenie: 1 laptop dla wykładowcy, 30 laptopów dla studentów, rzutnik multimedialny, sprzęt nagłośnieniowy z możliwością podpięcia mikrofonu, tablica suchościeralna) oraz A9 – mała sala gimnastyczna z zapleczem sanitarnym (klimatyzowana) (wyposażenie: głośnik, radio, materace, szarfy, bramki metalowe, bramki materiałowe, piłki koszykowe, piłki siatkowe, piłki ręczne, piłki nożne, kije do unihokeja, piłki do unihokeja, pacholki, rakietki tenisowe, piłki tenisowe, płotki niskie, piłki lekarskie, hula hop, liny, koło Ringo, woreczki gimnastyczne, zestawy do badmintona, drabinki koordynacyjne, piłki fitness, skakanki, bloki startowe, oszczepy, tablica punktowa, stoły do tenisa stołowego, rakietki i piłeczki do ping ponga), E11 – pełnowymiarowa sala gimnastyczna z zapleczem sanitarnym (wyposażenie: mała sala gimnastyczna z zapleczem sanitarnym – wyposażenie: głośnik, radio, materace, szarfy, bramki metalowe, bramki materiałowe, piłki koszykowe, piłki siatkowe, piłki ręczne, piłki nożne, kije do unihokeja, piłki do unihokeja, pacholki, rakietki tenisowe, piłki tenisowe, płotki niskie, piłki lekarskie, hula hop, liny, koło Ringo, woreczki gimnastyczne, zestawy do badmintona, drabinki koordynacyjne, piłki fitness, skakanki, bloki startowe, oszczepy, tablica punktowa, stoły do tenisa stołowego, rakietki i piłeczki do ping ponga) oraz boiska sportowe – 2 boiska do koszykówki, 2 boiska do siatkówki, boisko do piłki ręcznej, kort tenisowy ze sztuczną trawą, boisko do piłki nożnej.

Stanowiska komputerowe w salach komputerowych mają wgrany system operacyjny Microsoft Office (wykupiona licencja na cały pakiet MS Office) - Word, Excel, Power Point MS Access, Comarch Optima, SAP, Adobe Reader).

Poszczególne oprogramowania wykorzystywane są na konkretnych zajęciach a mianowicie: Zastosowanie komputerów - wykłady (6 godzin) - Excel, SAP, MS Access; Zastosowanie komputerów - ćwiczenia (12 godzin) – Excel, Technologie informacyjne - ćwiczenia (12 godzin) – Excel, Ekonometria - ćwiczenia (4 godziny) Excel.

Na ocenianym kierunku studenci nie mają możliwości korzystania z oprogramowań specjalistycznych nawet darmowych, czy też w wersji demo.

Zaleca się poszerzenie istotnego dla procesu nauczania na kierunku (szczególnie w kontekście umiejętności) oprogramowania specjalistycznego. Zwiększy to możliwości wykonywania czynności badawczych przez studentów.

Liczba sal (wykładowych, ćwiczeniowych), stanowisk komputerowych wraz z wgranym oprogramowaniem w pracowniach komputerowych oraz ich wielkość i wyposażenie umożliwiają

prawidłową realizację zajęć, w tym samodzielne wykonywanie przez studentów czynności badawczych. Są dostosowane do liczebności grup studenckich.

Jak stwierdzono podczas wizytacji infrastruktura informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, pomoce i środki dydaktyczne, oprogramowanie, jakimi dysponuje Uczelnia, przeznaczone do prowadzenia procesu nauczania na kierunku są sprawne. Umożliwiają one prawidłową realizację zajęć. Biblioteko-czytelnia znajduje się na piętrze Uczelni w skrzydle A w pomieszczeniu o powierzchni 120,14m². Jest czynna dla studentów w soboty w godzinach 8.00-14.00 oraz w tygodniu w godzinach pracy Dziekanatu. Biblioteko-czytelnia dysponuje 4 stanowiskami komputerowymi z Internetem i dostępem do zbiorów bibliotecznych (m. in. katalogu Mol - zbiorów Biblioteki WWSS, Wirtualnej Biblioteki Naukowej oraz Cyfrowej Wypożyczalni Publikacji Naukowych ACADEMICA). Student ze zbiorów bibliotecznych, także tych elektronicznych może korzystać jedynie na terenie biblioteko-czytelni. W części czytelniowej pomieszczenia biblioteko-czytelni znajduje się 10 miejsc dla studentów do pracy indywidualnej.

Od 2016 r. ze zbiorów biblioteki WASE można korzystać on-line, poprzez stronę internetową Uczelni www.wase.edu.pl, zakładka biblioteka. W oparciu o tradycyjny system wypożyczeń międzybibliotecznych powstał system wypożyczania wersji elektronicznych książek i czasopism naukowych. Jego głównym celem jest uzupełnienie, a w przyszłości zastąpienie tradycyjnej formy wypożyczeń międzybibliotecznych, wypożyczanie publikacji w postaci cyfrowej.

Uczelnia zapewnia bezpieczną infrastrukturę dydaktyczną i biblioteczną. Korzystanie z niej jest zgodne z przepisami BHP i PPOŻ. Uczelnia dokonuje kontroli w zakresie bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów placówki. ZO PKA przedstawiono protokół przeglądu infrastruktury informatycznej dokonywany przez firmę informatyczną z którą współpracuje Uczelnia (ostatni z sierpnia 2023 roku, wcześniejszy z lutego 2023 roku). Z kolei okresowe kontrole stanu technicznego obiektu wielkopowierzchniowego dokonywane są przez inną firmę (stosowne dokumenty zostały przedstawione do wglądu ZO PKA podczas wizytacji – ostatni aktualny to protokół nr 1/2023/2024 z dnia 28.08.2023 roku kontroli obiektów budynku (...)) pod kątem zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków korzystania z obiektów. Przeglądy zawarte są w książce kontroli obiektu budowlanego, protokołach z kontroli stanu technicznego obiektu wielkopowierzchniowego. W budynku są dobrze oznaczone plany ewakuacyjne, miejsca z gaśnicami itp.

Na terenie Uczelni istnieje możliwość korzystania z bezprzewodowego łącza internetowego. Na życzenie studentów udostępniane są laboratoria komputerowe poza planowymi godzinami zajęć po uprzednim zgłoszeniu tego w Dziekanacie.

W ramach wizytacji zwrócono uwagę na dostosowanie infrastruktury dydaktycznej, naukowej i bibliotecznej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami tak, aby mogły one w pełni korzystać z procesu nauczania. Stwierdzono, że Uczelnia zapewnia studentom z niepełnosprawnościami dostęp do budynków Uczelni, poprzez zaprojektowane podjazdy, toalety oraz windę, z przeznaczeniem dla osób z niepełnosprawnościami. Ponadto z myślą o niwelowaniu barier architektonicznych studenci z niepełnosprawnościami, także na wózkach inwalidzkich, mogą bezproblemowo przemieszczać się pomiędzy salami wykładowymi, które również zostały dostosowane do ich potrzeb (szerokie drzwi, płaskie powierzchnie bez uskoków). Uczelnia dostosowuje także do studentów z niepełnosprawnościami sale dydaktyczne np. zamieniając rzutniki multimedialne, gdzie widoczność na ekranie była słabsza na telewizory 72" co znacznie poprawiło widoczność wyświetlanych materiałów przez wykładowcę. Istnieje możliwość dla studentów z niepełnosprawnością słuchową prowadzenia zajęć z użyciem sprzętu audiowizualnego.

Udogodnienia dla studentów z niepełnosprawnościami znajdują się także w biblioteko-czytelni. Jest ona wyposażona w sprzęt dla osób słabowidzących oraz słabosłyszących: cyfrowa lupa (stanowisko nr

1), zestaw słuchawkowy (stanowisko nr 4), dedykowana klawiatura dla osób słabowidzących (stanowisko nr 2) oraz oprogramowanie wbudowane w system Windows 'Ułatwienia dostępu' w postaci lektora czytającego wybrane elementy na komputerze dla osób słabowidzących. Słuchawki przeznaczone dla osób korzystających z komputera zapewniają komfort pracy użytkowników, a także nie przeszkadzają pozostałym użytkownikom z korzystania z biblioteko-czytelni.

Zajęcia na kierunku odbywają się tylko stacjonarnie. Na kierunku nie odbywa się kształcenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Nie ma dostępu do wirtualnych laboratoriów i specjalistycznego oprogramowania wspomagającego taki rodzaj kształcenia.

W skład księgozbioru biblioteki wchodzi wydawnictwa zwarte oraz ciągłe i zbiory specjalne odzwierciedlające profil kształcenia Uczelni. W czytelni do dyspozycji są również wydawnictwa ogólne (encyklopedie, słowniki, leksykony, bibliografie). Ponadto gromadzone są prace magisterskie. W Bibliotece obowiązuje schemat ustawienia księgozbioru wg UKD. Zbiory biblioteki liczą ponad 15 tys. wolumenów oraz około 100 tytułów czasopism, w tym czasopisma istotne dla kierunku ekonomii np. *Ekonomista*, *Wiadomości Statystyczne*, *Personel*, *Marketing* i *Rynek*. Biblioteka dysponuje komputerowym systemem obsługi bibliotecznej, w którym skatalogowane są wszystkie zbiory. Ze zbiorów można korzystać przy pomocy MOL –Optivum KATALOG, który pozwala czytelnikowi znaleźć potrzebną pozycję według różnych kryteriów wyszukiwania. Studenci mogą korzystać (zgodnie z obowiązującym Regulaminem Biblioteki) ze zbiorów Biblioteki Uniwersytetu Wrocławskiego i KUL-u, jak również ze zbiorów Miejskiej Biblioteki Publicznej im. R.W. Berwińskiego w Środzie Wilk. ZO PKA podczas wizytacji pozyskał informacje, iż zbiory biblioteczne są systematycznie uzupełniane o literaturę, której najnowszy wykaz przekazują na początku roku akademickiego wykładowcy, z uwzględnieniem pozycji priorytetowych, zgodnych z treściami zajęć ujętych w sylabusach. Biblioteka sprawdza dostępność pozycji, następnie dokonuje zakupu po akceptacji Rektora. Rektor nie ogranicza wykładowców w uzupełnianiu pozycji książkowych w bibliotece Uczelni.

Do dokonanej wizytacji w biblioteko-czytelni Uczelni stwierdza się, że posiadany księgozbiór, zbiory czasopism umożliwiają studentom kierunku osiągnięcie efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej oraz prawidłową realizację zajęć. Literatura ujęta w sylabusach jest do dyspozycji studentów i kadry.

Nauczyciele akademicki mają możliwość udostępniania studentom materiały w formie papierowej oraz elektronicznej na portalu Uczelni wase.edu.pl w zakładce e- student w strefie przedmiotu. Wykładowcy przesyłają opracowania e-mailowo starostom roku, którzy przekazują opracowania dalej całej grupie.

Audyty dotyczące infrastruktury informatycznej są wykonywane dwa razy do roku w okresie wakacji letnich oraz ferii zimowych. Mają na celu sprawdzenie infrastruktury informatycznej, przeprowadzenie wymaganych działań konserwacyjnych, oraz wymianę uszkodzonych elementów infrastruktury informatycznej. Każdy audyt obejmuje testy wydajnościowe sieci komputerowej, w tym testy łączności internetowych zainstalowanych i zakupionych na potrzeby wykorzystania na Uczelni, testy sprzętów w salach komputerowych, oraz pozostałych sprzętów informatycznych takich jak komputery nauczycieli, rzutniki, tablice interaktywne, oraz drukarek. Dokonywany jest też audyt sprzętu i oprogramowania w bibliotece szkolnej, w tym testy komputerów udostępnionych uczniom, testy baz danych. Kontrola licencji i ich ważności odbywa się podczas audytu w okresie wakacji letnich. Audyt również ma na celu kontrolę skryptów monitorujących bieżące działanie infrastruktury informatycznej, takich jak skrypty monitorujące pracę dysków na serwerze NAS, skrypty monitorujące poprawność działania poczty oraz notyfikacje o wygasających licencjach do przedłużenia. Audyt uwzględnia również sprawdzenie ustawień domeny oraz kontrolę ważności jej wykupu. W okresowych przeglądach infrastruktury nie biorą udziału nauczyciele akademicki, czy studenci. Z pozyskanych informacji podczas wizytacji ZO PKA

wynika, że Uczelnia na bieżąco dokonuje monitorowania stanu wyposażenia sal dydaktycznych. Nie przedstawiono informacji dotyczących wpływu okresowych przeglądów na doskonalenie infrastruktury dydaktycznej, oprogramowania.

WASE corocznie przeprowadza ankiety oceniające, a wśród pytań kierowanych do studentów znajdują się także te, dotyczące bazy lokalowej Uczelni, biblioteki, dziekanatu, dostępności do internetu- przy czym są to pytania bardzo ogólne. Dane zebrane w wyniku przeprowadzenia ankiet są analizowane, a następnie omawiane na spotkaniach samorządu studentów oraz podczas posiedzeń Senatu. Rekomenduje się podejście systemowe, cykliczne do monitorowania stanu wyposażenia sal dydaktycznych, pracowni, zasobów bibliotecznych i oprogramowania oraz wykorzystywanie wniosków płynących z przeprowadzanych przeglądów do doskonalenia infrastruktury, zasobów bibliotecznych, wyposażenia sal dydaktycznych, pracowni, oprogramowania.

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

brak

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne umożliwiają prawidłową realizację zajęć także tych, o charakterze badawczym i osiągnięcie przez studentów kierunku efektów uczenia się. Uczelnia zapewnia dogodne warunki do prawidłowego przebiegu procesu nauczania, tj. sale dydaktyczne z wyposażeniem, miejsca pracy własnej, biblioteko-czytelnię. Na kierunku zajęcia odbywają się stacjonarnie, nie ma zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Uczelnia zapewnia warunki umożliwiające studentom z niepełnosprawnościami pełny udział w procesie nauczania. Na Uczelni dokonywane są cykliczne przeglądy infrastruktury informatycznej. Zgłaszane problemy dotyczące infrastruktury dydaktycznej, zasobów informacyjnych, bibliotecznych są rozwiązywane na bieżąco. W przeglądach infrastruktury nie biorą udziału nauczyciele akademicki, czy studenci.

W ramach kryterium 5 zidentyfikowano następujące nieprawidłowości decydujące o obniżeniu oceny jego spełnienia:

1. Brak specjalistycznych oprogramowań.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Zalecenia

1. Zaleca się poszerzenie wykorzystywanego na kierunku oprogramowania o oprogramowanie specjalistyczne.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

W ramach kierunku Uczelnia od początku współpracuje z otoczeniem społeczno-gospodarczym, co zgodne jest ze strategią Uczelni. Największą rolę w tym zakresie pełni Rektor Uczelni, który opiera tę współpracę na osobistych relacjach zarówno z firmami, jak i jednostkami samorządu terytorialnego i administracji państwowej. Podmioty te są bezpośrednio zainteresowane zatrudnianiem absolwentów kierunku ekonomia, stanowią więc grupę współpracujących z Uczelnią pracodawców.

Dla 32,5-tysięcznej Środy Wielkopolskiej uczelnia wyższa pracująca na rzecz społeczności lokalnej ma znaczenie miastotwórcze. W naturalny sposób duży ośrodek miejski, jakim jest oddalony o niespełna 40 km Poznań, przyciąga pragnących studiować młodych ludzi. Sama WASE jest atrakcyjnym miejscem studiów dla osób, które są mocno związane z powiatem średzkim i dysponują czasem wyłącznie w czasie weekendów.

Fundacja Edukacja, która jest założycielem Uczelni, ustanowiona została przez Rektora WASE, w kwietniu 2002 r. Celem Fundacji jest między innymi „wspieranie rozwoju naukowego studentów, nauczycieli oraz pracowników naukowych, którzy przyczyniają się do rozwoju własnego regionu, w tym w szczególności obszarów wiejskich oraz małych i średnich miejscowości” oraz „prowadzenie możliwie wszechstronnej działalności zmierzającej do kształtowania pożądanych przemian społecznych i ekonomicznych na terenach wiejskich oraz małych i średnich miejscowości” (wase.edu.pl). Fundacja ta prowadzi przedszkole, szkołę podstawową i liceum, które objęte są wspólną nazwą Zespół Szkół Akademickich. Szkoła podstawowa i liceum powstały jako szkoły niepubliczne, natomiast później zostały przekształcone w szkoły publiczne. Najważniejszym elementem kompleksu edukacyjnego jest Uczelnia.

Na stronie internetowej brak jakichkolwiek wzmianek o współpracy, jednakże samą współpracę i kontakty z interesariuszami zewnętrznymi ułatwia fakt, iż Rektor WASE jest działaczem społecznym i radnym Rady Miejskiej. Uczelnia współpracuje z samorządami lokalnymi i regionalnymi, urzędami miast i powiatów, organizacjami społeczno-kulturalnymi, instytucjami oświatowymi, a także przedsiębiorstwami różnych branż.

Zakres i zasięg działalności współpracujących instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego znajduje odzwierciedlenie w specjalnościach utworzonych na kierunku: *ekonomika przedsiębiorstw i zarządzanie kadrami* (przedsiębiorstwa i instytucje, w których mają miejsce procesy gospodarcze lub występują działania związane z obsługą podmiotów gospodarczych), *finanse, bankowość i ubezpieczenia* (działy finansowo-księgowe przedsiębiorstw, banki i instytucje finansowe), *rachunkowość finansowa* (banki i instytucje finansowe, urzędy administracji państwowej i samorządowej, biura rachunkowe, firmy ubezpieczeniowe), *ekonomiczne i prawne aspekty w administracji* (administracja lokalna i centralna, działy personalne, kadrowe, prawne obsługujące firmy), *handel krajowy i zagraniczny* (firmy, które prowadzą współpracę z innymi firmami krajowymi lub międzynarodowymi), *systemy logistyczne przedsiębiorstw* (firmy lub działy logistyczne i spedycyjne). Uczelnia przedłożyła wykaz 14 takich firm i instytucji, które są reprezentatywne w stosunku do lokalnego rynku pracy. Przykładem ich wpływu na specjalności oferowane przez Uczelnię jest zmiana nazwy z „*finanse i bankowość*” na „*finanse, bankowość i ubezpieczenia*”, co wiązało się również z rozszerzeniem zakresu zajęć o kwestie związane z ubezpieczeniami.

Na potrzeby sformalizowania współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w Uczelni powołano do życia Społeczną Radę Szkoły, która obecnie liczy 16 członków. Pełni ona rolę doradczą i opiniotwórczą w takich sprawach, jak doskonalenie oferty dydaktycznej. Posiedzenia Rady odbywają

się raz do roku, a ich celem jest m. in. wymiana informacji na temat potrzeb rynku pracy i zapotrzebowania na konkretne kompetencje studentów i absolwentów Uczelni oraz konsultowanie programów nauczania i efektów uczenia się. Zebrane w ramach spotkań opinie interesariuszy, są podstawą doskonalenia programów kształcenia i dostosowania ich do oczekiwań rynku pracy. Uczelnia przedstawiła dwa protokoły z posiedzeń Rady – niestety zawierają one tylko ogólne stwierdzenia, a uwagi dotyczące rynku pracy oraz faktu, że w kadrze Uczelni są nie tylko teoretycy, ale też wielu z nich jest praktykami biznesu, w obu protokołach brzmią identycznie.

Na uwagę zasługuje skład Rady, obejmujący ważne osobistości miasta i powiatu średzkiego oraz powiatów ościennych. Podsumowując uznać należy, że otoczenie społeczno-gospodarcze, w tym pracodawcy, z którymi uczelnia współpracuje w zakresie projektowania i realizacji programu studiów dla kierunku, ma zakres i zasięg działalności zgodny z dyscypliną ekonomia i finanse, do której kierunek jest w 100% przyporządkowany, koncepcją i celami kształcenia oraz wyzwaniem zawodowego rynku pracy właściwego dla kierunku.

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym obejmuje kilka form.

Główną formą współpracy jest pozyskiwanie miejsc praktyk zawodowych dla studentów kierunku. Uczelnia przedstawiła wykaz miejsc, w których studenci mogą odbywać praktyki, a również wykaz praktyk odbytych w poprzednim roku akademickim. Programy praktyk zostały dostosowane do potrzeb zgłaszanych przez pomioty przyjmujące.

Do dyspozycji studentów są również staże, o których mówili uczestnicy spotkania zespołu oceniającego PKA z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego.

Zarówno praktyki jak i staże wspomagają i ułatwiają wchodzenie na rynek pracy. Niestety uczestnicy spotkania podkreślali fakt braku chętnych studentów, podczas gdy pracodawcy gotowi są przyjmować ich wielu więcej.

Ciekawą, zasługującą na uwagę formą współpracy jest pisanie prac dyplomowych na tematy zgłaszane przez pracodawców, szczególnie gdy jednocześnie możliwe jest przeprowadzanie badań w placówkach i instytucjach, gdzie później badania te są wykorzystywane. Uczelnia przytoczyła cztery przykłady takich prac: 1) Rachunkowość budżetowa Zakładu Poprawczego w Witkowie, 2) Wybrane obszary kreacji kapitału ludzkiego na przykładzie przedsiębiorstwa Agrip Sp. z o.o., 3) Wpływ z opłat i podatków oraz analiza budżetu na przykładzie Gminy Kołaczkowo oraz 4) Rynek pracy w powiecie średzkim w latach 2011-2021.

Uczelnia sporadycznie zatrudnia praktyków rynkowych do prowadzenia zajęć, jednakże na kierunku ekonomia ponad połowa przypisanych do kierunku wykładowców, to osoby z doświadczeniem praktycznym (na przykład profesor prowadzący zajęcia z bilansoznawstwa, jednocześnie audytor, firma CGS-audytor).

Partnerem współpracującymi i jednocześnie cennym źródłem informacji o zapotrzebowaniu rynku na absolwentów kierunku jest Powiatowy Urząd Pracy w Środzie Wilk., którego przedstawicielka zasiada w Społecznej Radzie Szkoły. Współpraca ta zapewnia doskonałe rozeznanie co do potrzeb lokalnego rynku pracy, który przede wszystkim wykazuje brak kadr niezbędnych do dobrego funkcjonowania firm, banków, biur ze znajomością rodzajów, sposobów tworzenia oraz funkcjonowania różnych jednostek gospodarczych; umiejętnością diagnozowania problemów ekonomicznych w odniesieniu do działalności praktycznej i posługiwania się zdobytą wiedzą w praktycznej działalności ekonomicznej oraz zdolnością do współpracy i współdziałania z innymi zarówno w pracy indywidualnej jak i zespołowej.

O tym, jak dobrze dopasowana jest sylwetka absolwenta do potrzeb rynku pracy, świadczą wyniki monitorowania ekonomicznych losów absolwentów opublikowane na stronie ela.nauka.gov.pl, które pokazują, iż czas, którego przeciętny absolwent, zatrudniony na etacie, potrzebował do znalezienia

pracy etatowej po kierunku ekonomia II stopnia wyniósł w 2021 r. zaledwie 0,23 miesiąca, a po kierunku ekonomia I stopnia – 0,41 miesiąca. Wyniki te potwierdzają też wnioski ze spotkania z otoczeniem społeczno-gospodarczym mówiące, że absolwenci tego kierunku studiów są rozchwytywani przez rynek.

Ważną formę współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym stanowi również aktywne uczestnictwo pracowników Uczelni w przedsięwzięciach wspierających rozwój regionu, na przykład współpraca przy opracowywaniu dokumentów strategicznych w charakterze ekspertów w obszarach zgodnych z ich zainteresowaniami naukowymi.

Kolejną formą współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest uczestnictwo pracowników Uczelni w wydarzeniach organizowanych przez podmioty zewnętrzne, jak konferencje, seminaria czy panele dyskusyjne. Z drugiej strony przedstawiciele otoczenia - praktycy rynkowi - zapraszani są do udziału w organizowanych przez Uczelnię przedsięwzięciach naukowych, to jest konferencjach, seminariach i przygotowywaniu artykułów naukowych publikowanych w ramach serii wydawniczej WASE – „*Studies of economic and social processes*”.

Ciekawą forą współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest działalność Koła Naukowego Studentów i Absolwentów Uczelni. Absolwenci Uczelni – obecnie aktywni zawodowo praktycy w ramach działalności Koła organizują wydarzenia o charakterze naukowym i popularno-naukowym: wykłady, warsztaty, seminaria, integrujące społeczność akademicką Uczelni oraz podmioty otoczenia społecznego.

Wpływ otoczenia społeczno-gospodarczego na koncepcję kształcenia na kierunku systematycznie wzrasta, co znajduje wyraz we wzrastającej roli kształcenia praktycznego. Uczelnia od roku akademickiego 2023/2024 na studiach I i II stopnia na kierunku kształci studentów na studiach o profilu praktycznym.

Nadmienić należy, że współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym na również charakter poziomy i prowadzona jest przez poszczególnych wykładowców Uczelni. Brak formalizacji zastępowany jest oparciem współpracy na relacjach bezpośrednich. W kontekście jednak uruchomienia studiów o profilu praktycznym **rekomenduje się** większą formalizację współpracy, zwłaszcza w oparciu umowy o stałej współpracy przypisane do kierunku. Z tego samego powodu **rekomenduje się** włączenie do realizacji programu studiów praktyków rynkowych, którzy prowadziliby zajęcia praktyczne, szczególnie ćwiczenia, poświęcone wypracowaniu tych efektów uczenia się, które dla rynku są najważniejsze.

Rozwój współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest jednym z celów szczegółowych Strategii Uczelni. Obejmuje: „rozszerzenie udziału przedstawicieli przedsiębiorców, instytucji otoczenia biznesu i samorządu w procesie kształcenia studentów, w tym: rozwój współpracy WASE z interesariuszami zewnętrznymi, głównie w zakresie opracowywania i doskonalenia programów studiów, zwiększenie udziału doświadczonych ekspertów w procesie dydaktycznym, zwiększenie liczby przedsiębiorstw współpracujących ze studentami w zakresie praktyk” oraz realizację „wspólnych projektów z podmiotami otoczenia gospodarczego, a wśród nich: upowszechnienie informacji o zainteresowaniach i możliwościach badawczych pracowników naukowo-dydaktycznych Uczelni, intensyfikacja współpracy pracowników szkoły z instytucjami samorządowymi i firmami w zakresie prac na rzecz rozwoju regionu i kraju”.

Uczelnia prowadzi monitoring współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, a rezultaty są omawiane podczas posiedzeń Senatu oraz spotkań z Samorządem Studenckim. Kluczową rolę we współpracy Uczelni z otoczeniem społeczno-gospodarczym pełni Rektor i Uczelniana Komisja ds. Jakości Kształcenia i Oceny Jakości Kształcenia w ramach Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. W Uczelni powołano też Społeczną Radę Szkoły, która dostarcza ważnych informacji co do zapotrzebowania rynku na kwalifikacje i kompetencje absolwentów, pozwala konsultować efekty

uczenia się i zmiany w programie studiów. Zebrane w ramach spotkań Rady opinie interesariuszy uwzględniane są w procesie doskonalenia programów studiów i dostosowania ich do oczekiwań rynku pracy.

Pracodawcy przyjmujący studentów na praktyki mają możliwość wypowiadania się w ramach opinii wystawianych praktykantom.

W związku z powyższym zapewnione są ramy do prowadzenia okresowych przeglądów współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów, które obejmować powinny ocenę poprawności doboru instytucji współpracujących, skuteczności form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji oraz osiąganie przez studentów efektów uczenia się i losy absolwentów. Brak jednak jakichkolwiek dokumentów potwierdzających takie systemowe podejście do przedmiotowego zagadnienia. **Rekomenduje się** wprowadzenie dokumentacji, która potwierdzałaby systematyczne analizowanie powyższych kwestii oraz zawierałaby sformułowane na tej podstawie wnioski.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

brak

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

W zakresie projektowania i realizacji programu studiów dla kierunku Uczelnia współpracuje z firmami i instytucjami mającymi zakres i zasięg działalności zgodny z dyscypliną ekonomia i finanse oraz wyzwaniami zawodowego rynku pracy właściwego dla kierunku. Współpraca ta dotyczy zwłaszcza samorządów lokalnych i regionalnych, urzędów miast i powiatów, organizacji społeczno-kulturalnych, instytucji oświatowych, przedsiębiorstw różnych branż. Kontakty z otoczeniem społeczno-gospodarczym opierają się na relacjach nieformalnych, zwłaszcza Rektora Uczelni, ale podjęto próbę ich sformalizowania, powołując Społeczną Radę Szkoły, w której zasiadają ważne osobistości miasta i powiatu średzkiego oraz powiatów ościennych. Współpraca obejmuje praktyki zawodowe, staże, pisanie prac dyplomowych na tematy zgłaszane przez pracodawców, prowadzenie zajęć przez osoby z doświadczeniem praktycznym (choć nie są to wyłącznie praktycy biznesowi, a pracownicy Uczelni, którzy funkcjonowali lub nadal funkcjonują również na rynku pracy), dostęp do danych dotyczących lokalnego i regionalnego rynku pracy (dzięki ścisłej współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Środzie Wlkp., którego przedstawicielka zasiada w Społecznej Radzie Szkoły), aktywne uczestnictwo pracowników Uczelni w przedsięwzięciach wspierających rozwój regionu (współpraca przy opracowywaniu dokumentów strategicznych w charakterze ekspertów w obszarach zgodnych z ich zainteresowaniami naukowymi), uczestnictwo pracowników Uczelni w konferencjach, seminariach i innych przedsięwzięciach organizowanych przez podmioty zewnętrzne.

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym prowadzona jest bezpośrednio i brak jakichkolwiek dowodów na to, by miała miejsce w warunkach nieobecności jej interesariuszy wynikającej z czasowego ograniczenia funkcjonowania uczelni.

Uczelnia prowadzi monitoring współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, a rezultaty są omawiane podczas posiedzeń Senatu oraz spotkań z Samorządem Studenckim, zatem zapewnione są ramy do prowadzenia okresowych przeglądów współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w

odniesieniu do programu studiów, brak jednak jakichkolwiek dokumentów przedstawiających efekty takich działań.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Zalecenia

brak

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Uczelnia na kierunku podejmuje działania, które pozwalają na umiędzynarodowienie procesu. W misji ujętej w dokumencie pt. Misja i strategia rozwoju Wielkopolskiej Akademii Społeczno-Ekonomicznej w Środzie Wielkopolskiej – Akademii Nauk Stosowanych na lata 2022-2026 znalazł się zapis, iż: „(...) Posłannictwem WASE jest: (...) Kształcenie studentów przygotowanych do pracy zawodowej na miarę krajowych, europejskich i światowych wyzwań rynku pracy (...), zaś za trzeci strategiczny cel WASE przyjęto: „(...) podnoszenie jakości i umiędzynaradawianie badań naukowych (...)”. W strategii WASE zapisano także, że „(...) Uczelnia jest przygotowana kadrowo do intensyfikacji już podjętych projektów naukowo-badawczych z partnerami zagranicznymi. Kadra i władze uczelni powinni też z większą skutecznością aplikować o środki z unijnych funduszy strukturalnych i granty na projekty badawcze. (...)”. Ujęto także, że „(...) Wykorzystaniu potencjału badawczego i efektów synergii służyć będzie tworzenie zespołów interdyscyplinarnych oraz upowszechnianie badań w obiegu międzynarodowym (...). Często organizowane konferencje naukowe (także międzynarodowe) będą służyły rozwojowi badań naukowych. (...)”.

W programie studiów na kierunku ujęte zostały obowiązkowe zajęcia z języka obcego. Na studiach I stopnia program studiów zawiera obowiązkowe zajęcia z języka obcego (do wyboru: język angielski, język niemiecki, język rosyjski) w semestrach I-VI w całkowitym wymiarze godzin: dla studiów stacjonarnych – 90 godzin, niestacjonarnych 72 godziny (12 punktów ECTS). W karcie zajęć określono następujące wymagania wstępne: znajomość wybranego języka obcego na poziomie minimum B1; zdana matura z wybranego języka obcego (jeżeli nie, to wówczas wymagany egzamin wstępny – warunkiem zaliczenia egzaminu na ocenę pozytywną jest znajomość języka na poziomie co najmniej B1). Na studiach II stopnia program studiów zawiera obowiązkowe zajęcia z języka angielskiego w biznesie w semestrze III w całkowitym wymiarze godzin: dla studiów stacjonarnych – 30 godzin, niestacjonarnych 24 godziny (6 punktów ECTS). Dodatkowo w ramach zajęć do wyboru studenci oferowane mają na I stopniu: przedmiot specjalizacyjny: podstawy marketingu (wykład) w języku angielskim w całkowitym wymiarze godzin: dla studiów stacjonarnych – 15 godzin, niestacjonarnych 12 godziny (3 punktów ECTS) oraz na studiach II stopnia: przedmiot specjalnościowy: digital marketing (wykład) w języku angielskim w całkowitym wymiarze godzin: dla studiów stacjonarnych – 15 godzin, niestacjonarnych 12 godziny (4 punktów ECTS). Zaleca się (z uwagi na bardzo dużą dysproporcję godzin pomiędzy pracą własną studenta, a pracą w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim) zaplanowanie odpowiedniej liczby godzin z języka obcego z udziałem bezpośrednim, która gwarantowałaby studentom nabycie na odpowiednim poziomie umiejętności komunikacyjnych, mając jednocześnie na uwadze liczbę punktów ECTS przypisaną obowiązkowym zajęciom z języka obcego.

Na Uczelni proces umiędzynarodowienia kształcenia realizowany jest również poprzez: prowadzenie badań w zespołach międzynarodowych, wyjazdy do zagranicznych ośrodków naukowych nielicznych nauczycieli akademickich, współorganizowanie międzynarodowych konferencji naukowych, udział w międzynarodowych konferencjach naukowych, czy też publikowanie w zagranicznych periodykach. W dużej mierze na umiędzynarodowienie WASE wpływa jej współpraca prowadzona w różnych wymiarach z uczelniami zagranicznymi (szczególnie z jedną - MEGU) (tabela 1).

Tabela 1. Współpraca WASE z zagranicznymi ośrodkami naukowymi

Uczelnia	Zakres czasowy	Działania	Liczba pracowników zaangażowanych kierunku ekonomia
Międzynarodowy Uniwersytet Nauk Ekonomicznych i Humanistycznych im. Akademika Stepana Demianchuka w Równem, Ukraina, (MEGU)	2016-2023	Monografia pt. <i>Wybrane zagadnienia gospodarki Polski i Ukrainy</i> współredakcja. Monografia ta została wydana w języku polskim oraz w j. ukraińskim, jako podręcznik uzupełniający dla studentów kierunków ekonomicznych WWSSE w Środzie Wlkp. oraz Międzynarodowego Uniwersytetu Nauk Ekonomicznych i Humanistycznych im. Akademika Stepana Demianchuka w Równem na Ukrainie. Współorganizowanie konferencji (zob. tabela 3). Prowadzenie zajęć dla studentów studiów niestacjonarnych WASE – studentów ukraińskich - międzyuczelniana wymiana studentów.	2
Uniwersytet Narodowy „Politechnika Lwowska”, Lwów, Ukraina	2016-2023	Wykłady gościnne w 2018 r. pt. Online Marketing in Poland and Ukraine. Wykład gościnny w 2020 r. pt. Advantages and difficulties of business activity and simultaneous research / work at the university. Dwa staże naukowe w latach 2018 i 2021, których efektem były wspólne publikacje i kolejny projekt badawczy. Opiekun 3-miesięcznego stażu naukowców z Katedry Zarządzania Organizacjami Instytutu Ekonomii i Zarządzania Uniwersytetu Narodowego „Politechnika Lwowska”, podczas którego prowadzono badania pt. „Narzędzia marketingowe szkół wyższych”. Efektem stażu były 3 publikacje naukowe.	1
Mukaczewski Państwowy Uniwersytet, Mukaczewo, Ukraina	Od 2021r.	Publikacja: Scientific Bulletin of Mukachevo State University. Series “Economics”, A member of Editorial Board, ISSN: 2313-8114 (Print), ISSN: 2518-1254 (Online), https://economics-msu.com.ua/en/editorial-board .	1
Morawska Szkoła Wyższa/ Moravská vysoká škola Olomouc, o.p.s.	Od 2022r.	Projekt badawczy: Transformacja cyfrowa marketingu szkół wyższych.	1

Kod pola został zmieniony

Spośród czterech uczelni, z którymi współpracują pracownicy Uczelni kierunku jedynie z jednym tj. z Międzynarodowym Uniwersytetem Nauk Ekonomicznych i Humanistycznych im. Akademika Stepana Demianchuka w Równem w Ukrainie Uczelnia ma podpisaną umowę partnerską (umowa podpisana w

2008 r. – dokument przedstawiono do wglądu ZO PKA podczas wizytacji). Do umowy załączony został aneks „Umowa o kształceniu studentów według programów edukacyjnych zagranicznych uczelni-parterów” nr 1 z dnia 21.05.2012 r.

Nauczyciele akademicy WASE uczestniczyli, czy też uczestniczą w projektach realizowanych we współpracy z pracownikami z ośrodków zagranicznych (tabela 2).

Tabela 2. Realizowane projekty pracowników WASE kierunku ekonomia we współpracy z pracownikami z ośrodków zagranicznych

Nazwa projektu	Czas trwania	Partnerzy	Liczba pracowników zaangażowanych kierunku ekonomia WASE/ liczba osób w projekcie
Internet w działaniach marketingowych uczelni wyższych Polski i Ukrainy.	06.02.2017r. - 28.06.2017r.	Lviv Polytechnic National University (Ukraina) Sumy State University (Ukraina)	1 / 4
Transformacja cyfrowa marketingu szkół wyższych	Od maja 2021 r. (w trakcie realizacji)	Lviv Polytechnic National University (Ukraina) Czestochowa University of Technology (Polska) Moravská vysoká škola Olomouc, o.p.s. (Czechy)	1/3

Kadra kierunku Uczelnia ma możliwość wyjazdów do zagranicznych ośrodków naukowych w ramach podjętej współpracy głównie z MEGU oraz z Uniwersytetem Narodowym „Politechnika Lwowska”, jednakże korzysta z tego w przeważającej większości (nie licząc wyjazdów konferencyjnych) jeden pracownik z kierunku (staże naukowe, wykłady gościnne). Nikt z kadry nie korzystał w przeciągu ostatnich sześciu lat z wymiany w ramach programu Erasmus+. Także żaden ze studentów nie skorzystał z wymiany w ramach programu Erasmus+, jak również z żadnego innego wyjazdu na uczelnie zagraniczne (np. w ramach praktyk). Jak ustalił ZO PKA podczas wizytacji oraz jak wynika z przesłanej ZO PKA dokumentacji WASE nie ma oferty wyjazdów zagranicznych (także wirtualnych) dla studentów kierunku ekonomia. Na Uczelni i kierunku prowadzona jest bardzo uboga polityka komunikacyjna z zakresu możliwości wymiany międzynarodowej – dotyczy to kadry dydaktycznej, jak i studentów. Uczelnia nie stwarza także warunków do mobilności wirtualnej nauczycieli akademickich i studentów. **Rekomenduje** się podjęcie działań tworzących warunki do odbywania mobilności wirtualnej nauczycieli akademickich i studentów. Należy na to zwrócić szczególną uwagę, gdyż w raporcie samooceny opisując skalę i zasięg mobilności i wymiany międzynarodowej studentów i kadry Uczelnia wpisała – „nie dotyczy”.

Zgodnie z informacjami pozyskanymi podczas wizytacji ZO PKA na kierunku w przeciągu ostatnich sześciu lat nie prowadził wykładów żaden wykładowca zagraniczny. Z uwagi na istniejącą współpracę pomiędzy WASE a innymi ośrodkami zagranicznymi należy poszerzyć ofertę edukacyjną dla studentów o zajęcia prowadzone przez zagranicznych wykładowców np. w ramach wykładów gościnnych (choćby wykłady wirtualne, on-line).

Uczelnia jest współorganizatorem konferencji, głównie wspólnie z Międzynarodowym Uniwersytetem Nauk Ekonomicznych i Humanistycznych im. Akademika Stiepana Demianchuka w Równem (tabela 3).

Tabela 3. Współorganizacja WASE konferencji międzynarodowych

Nazwa konferencji	Organizatorzy	Uczestnicy z WASE
-------------------	---------------	-------------------

International research and practical conference: The problems and prospects of high school and economics development in the XXI century Ukraine - Rivne, October 26-27, 2017	Ministry of Education and Science of Ukraine, Academician Stepan Demianchuk International University of Economics and Humanities (Ukraine), Kodolányi János University of Applied Sciences (Hungary), University of Antwerp (Belgium), Wielkopolska Higher School of Humanities and Economy (Poland), Baranovich State University (Belarus), Alcide De Gasperi University of Euroregional Economy (Poland), Academie of European Education (Georgien)	6 osób
International research and practical conference: The problems and prospects of high school and economics development in XXI century, devoted to the 25th Anniversary of Academician Stepan Demianchuk International University of Economics and Humanities Ukraine - Rivne, October 11-12, 2018	Ministry of Education and Science of Ukraine, Academician Stepan Demianchuk International University of Economics and Humanities (Ukraine), Andrzej Frycz Mordzewski Krakow University (Poland), Kodolányi János University of Applied Sciences (Hungary), Wielkopolska Higher School of Humanities and Economy (Poland), University of Antwerp (Belgium)	8 osób
International scientific-practical conference Innovation research and development prospects of science and technology in the XXI century Ukraine - Rivne, November 25-26, 2021	Wielkopolska Higher School of Social Sciences and Economics (Poland), University of Public and Individual Security Apeiron Krakow (Poland), Andrzej Frycz Mordzewski Krakow University (Poland), European Institute of Further Education (Slovakia), University of Economics in Bratislava (Slovakia), Tomas Bata University in Zlín (Czech Republic), Lviv University of Business and Law (Ukraine), Kodolanyi Janos University (Hungary), Baranavichy State University (Belarus), Pan-European University (Slovakia)	9 osób
International research and practical conference: The problems and prospects of high school and economics development in XXI century Ukraine - Rivne, 24.11.2022	Academician Stepan Demianchuk International University of Economics and Humanities (Ukraine), Kodolányi János University of Applied Sciences (Hungary) and others	9 osób
International scientific and practical conference for the 30th anniversary of Academician Stepan Demianchuk International University of Economics and Humanities: Innovative research and perspectives of the development of science and technology in the XXI century Ukraine - Rivne, 19.10.2023	Ministry of Education and Science of Ukraine, Academician Stepan Demianchuk International University of Economics and Humanities (Ukraine), Andrzej Frycz Mordzewski Krakow University (Poland), University of Economy in Bydgoszcz (Poland), Kodolanyi Janos University (Hungary), Bath Spa University (Great Britain), Akademia Rerum Civiliium. University of Political and Social Sciences (Czech Republic), Wielkopolska Academy of Social and Economic Sciences – Academy of Applied Sciences (Poland), European Institution of Further Education (Slovakia), Tomas Bata University in Zlin (Czech Republic), Polonia University in Czestochowa (Poland), Academy of European Education (Georgia)	9 osób
International scientific conference: socio-economic consequences of the war in Ukraine	Wielkopolska Academy of Social and Economic Sciences – Academy of Applied Sciences (Poland), Academician Stepan Demianchuk International University of Economics and Humanities (Ukraine), Lviv Polytechnic National University Department of Management of Organizations (Ukraine)	WASE główny organizator

Środa 25.11.2023	Wielkopolska,		
---------------------	---------------	--	--

Część nauczycieli akademickich kierunku ekonomia brała czynny udział w innych, oprócz wskazanych w tabeli 3 konferencjach zagranicznych np. 1 osoba (referat plenarny: Selected Polish-Ukrainian experiences in the field of online marketing of higher education institutions) XII International Scientific-Practical Conference Marketing and Logistics in the System of Management, Ukraine - Lviv, October 25-27, 2018; 1 osoba (referat plenarny: Marketing communication during the pandemic) Virtual conference: Management of innovation process in Ukraine: development of cooperation, Lviv, June 18, 2020; 1 osoba (referat plenarny: The Concept of a Digital Marketing Communication Model for Higher Education Institutions) 5th International Conference on Intelligent Sustainable Systems (ICISS 2022) 17-18 February 2022, Tirunelveli, India; 1 osoba (referat: The algorithm of correction of the unconscientious experts' evaluations in the interval-valued intuitionistic fuzzy sets case) Virtual conference: 25th Jubilee Edition of the International Conference on Intuitionistic Fuzzy Sets, September 9–10, 2022, Sofia, Bulgaria; 1 osoba (referat: współautorstwo z dwoma osobami spoza wizytowanego kierunku WASE: Measuring and testing mutual dependence for functional data, Conference of the International Federation of Classification Societies (IFCS 2019), Saloniki, 26-29.08.2019; 1 osoba (referat: współautorstwo z dwoma osobami spoza wizytowanego kierunku WASE: Spatio-temporal aspects of community well-being in multidimensional functional data approach, 18th Applied Stochastic Models and Data Analysis International Conference, Florence, Italy, 11-14.06.2019. Na Uczelni od 2009 do 2018 r. wydawanych było 9 monografii w ramach cyklu „Studies of economic and social processes”. W monografii tej obok naukowców zewnętrznych publikowali także pracownicy WASE.

Wśród kadry akademickiej WASE prowadzącej zajęcia na kierunku ekonomia wskazano jedną osobę, która publikowała w periodykach zagranicznych w ostatnich 6 latach. Publikacje ukazały się głównie w czasopiśmie, wydawanych w Ukrainie, ale także w czasopiśmie „zachodnich” publikujących w języku angielskim np. International Journal of Educational Management, 2021; Innovative Marketing, 2021; TEM Journal, 2022. Zaleca się intensyfikację działań w zakresie umiędzynarodowienia kadry dydaktycznej, jak i studentów kierunku ekonomia (dotyczy to głównie wyjazdów do zagranicznych ośrodków naukowych, także w ramach programu Erasmus +, wykładów gościnnych partnerów zagranicznych, publikacji w zagranicznych periodykach, czy też we współpracy z parterami zagranicznymi). Zaleca się rzeczywistą realizację postawionych w strategii Uczelni celów związanych z umiędzynarodowieniem kształcenia na kierunku.

Na Uczelni, w tym na kierunku nie dokonuje się monitorowania i oceny procesu internacjonalizacji. Zaleca się prowadzenie okresowych ocen stopnia umiędzynarodowienia kształcenia, która obejmować będzie ocenę skali, zakresu i zasięgu aktywności międzynarodowej kadry i studentów.

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

brak

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Na kierunku zostały stworzone podstawowe warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia zgodnie z przyjętą koncepcją, celami kształcenia oraz przyjętą misją i strategią rozwoju Wielkopolskiej

Akademii Społeczno-Ekonomicznej w Środzie Wielkopolskiej – Akademii Nauk Stosowanych na lata 2022-2026. Proces umiędzynarodowienia kształcenia realizowany jest poprzez: prowadzenie badań w zespołach międzynarodowych, wyjazdy pracowników naukowych (głównie jedna osoba) do zagranicznych ośrodków naukowych, współorganizowanie, udział w międzynarodowych konferencjach naukowych, czy też publikowanie w zagranicznych periodykach. Studenci, jak i nauczyciele akademicki nie mają stworzonych możliwości wyjazdów do zagranicznych ośrodków naukowych w ramach wymiany z programu Erasmus+. Proces umiędzynarodowienia studentów jest na bardzo niskim poziomie.

W ramach kryterium 7 zidentyfikowano następujące nieprawidłowości decydujące o obniżeniu oceny jego spełnienia:

1. Stwierdzono w zajęciach obowiązkowych z języka obcego dużą dysproporcję godzin pomiędzy pracą własną studenta, a pracą w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim: praca w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim na I stopniu na 12 punktów ECST - dla studiów stacjonarnych – 90 godzin, niestacjonarnych 72 godziny, na II stopniu na 6 punktów ECST - dla studiów stacjonarnych – 30 godzin, niestacjonarnych 24 godziny. Powoduje to ograniczone nabywanie kompetencji językowych istotnych w procesie umiędzynarodowienia.
2. Stwierdzono bardzo niski poziom aktywności w zakresie umiędzynarodowienia tak kadry dydaktycznej, jak i studentów kierunku ekonomia (dotyczy to głównie wyjazdów do zagranicznych ośrodków naukowych, udziału w wydarzeniach międzynarodowych, publikacji w zagranicznych periodykach, czy też we współpracy z partnerami zagranicznymi, wykładów gościnnych partnerów zagranicznych). W większości aktywności międzynarodowych wskazywany jest jeden pracownik wizytowanego kierunku
3. Stwierdzono, iż w WASE na kierunku nie dokonuje się monitorowania umiędzynarodowienia, nie przeprowadza się okresowych ocen stopnia umiędzynarodowienia kształcenia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Zalecenia

1. Zaleca się zaplanowanie odpowiedniej liczby godzin z języka obcego w kontakcie bezpośrednim, która gwarantowałaby studentom nabycie na odpowiednim poziomie umiejętności komunikacyjnych, mając jednocześnie na uwadze liczbę punktów ECTS przypisaną obowiązkowym zajęciom z języka obcego.
2. Zaleca się intensyfikację działań w zakresie umiędzynarodowienia kadry dydaktycznej, jak i studentów kierunku (dotyczy to głównie wyjazdów do zagranicznych ośrodków naukowych, także w ramach programu Erasmus +, publikacji w zagranicznych periodykach, czy też we współpracy z partnerami zagranicznymi, wykładów gościnnych partnerów zagranicznych). Zaleca się rzeczywistą realizację postawionych w strategii Uczelni celów związanych z umiędzynarodowieniem kształcenia na kierunku ekonomia.
3. Zaleca się prowadzenie okresowych ocen stopnia umiędzynarodowienia kształcenia, która obejmować będzie ocenę skali, zakresu i zasięgu aktywności międzynarodowej kadry i studentów.
4. Zaleca się wdrożenie skutecznych działań pro jakościowych w celu zapobiegania powstaniu zdiagnozowanych błędów i nieprawidłowości w przyszłości.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Wsparcie, które Uczelnia kieruje do studentów kierunku można uznać za stałe i przybierające zróżnicowane formy, z uwzględnieniem indywidualnych i specyficznych potrzeb różnych grup studentów. Wsparcie to odnosi się do wszystkich aspektów związanych z procesem uczenia się, jest adekwatne do założonych celów kształcenia oraz zapotrzebowania, które wynika z realizacji programu studiów na wizytowanym kierunku. Kierowane wsparcie i działania podejmowane przez Uczelnię mają systemowy charakter, co umożliwia studentom osiąganie efektów uczenia się przypisanych do kierunku studiów.

Istotnym aspektem wsparcia studentów podczas procesu nauczania są konsultacje z nauczycielami akademickimi, realizowane w terminach dostosowanych do potrzeb studentów i możliwości wykładowców. Konsultacje te są realizowane zarówno w sposób online jak i stacjonarnie w murach uczelni.

Podczas nauki realizowanej na odległość studenci byli wspierani w korzystaniu z narzędzi e-learningowych poprzez dostępną instrukcję dotyczącą korzystania z narzędzi, jak również poprzez wsparcie techniczne udzielane przez pracowników Uczelni oraz poprzez materiały dydaktyczne, które były im udostępniane przez nauczycieli akademickich, a potrzebne do realizacji zajęć i zdobywania założonych efektów uczenia się. Podczas nauki realizowanej na odległość możliwość skorzystania z konsultacji również została utrzymana.

Studenci mają możliwość korzystania ze wsparcia stypendialnego w tym z stypendium socjalnego, stypendium dla osób niepełnosprawnych czy z zapomogi oraz stypendium rektora dla najlepszych studentów. Studenci są istotną częścią składu Komisji Stypendialnej która odpowiada za przyznawanie wyżej wymienionych stypendiów, jednak negatywnie należy ocenić sposób rozpatrywania spraw przez komisję stypendialną. Zgodnie z właściwymi przepisami kodeksu postępowania administracyjnego student powinien mieć prawo do odwołania się od decyzji wydanej w pierwszej instancji. Uczelnia powołała komisję stypendialną i odwoławczą komisję stypendialną, które obradują w tym samym składzie. Oznacza to więc, że faktycznie nie są dwie niezależnie działające komisje, a to samo gremium. Można więc wówczas mówić wyłącznie o ponownym rozpatrzeniu sprawy przez organ pierwszej instancji, co nie jest właściwe i zgodne z przepisami prawa. Jest to stan faktyczny, który należy naprawić poprzez powołanie właściwej odwoławczej komisji stypendialnej w składzie różnym od komisji stypendialnej pierwszej instancji.

Studenci kierunku są wspierani we wchodzeniu na rynek pracy poprzez działania podejmowane przez Biuro Karier, do którego zadań należy udostępnianie ofert pracy, zapewnianie doradztwa zawodowego, czy dostarczanie studentom praktycznej wiedzy na temat zachowania na rynku pracy. Działania Biura Karier nie są jednak powszechnie znane wśród studentów, co może wynikać z profilu studentów kierunku jako osób już aktywnych na rynku pracy i niezainteresowanych tym tematem.

Uczelnia stara się wychodzić naprzeciw potrzebą różnych grup studentów, w tym studentów z niepełnosprawnościami, studentom będących rodzicami czy studentkom w ciąży, którzy mają możliwość indywidualizacji procesu kształcenia poprzez odbywanie studiów w trybie indywidualnej organizacji studiów. Dodatkowo student z niepełnosprawnością może ubiegać się o włączenie do udziału w zajęciach osób trzecich, w tym asystenta osoby niepełnosprawnej, czy korzystanie podczas z zajęć z urządzeń technicznych lub audiowizualnych pozwalających na pełny udział w zajęciach bądź ich rejestrację.

Studenci wyróżniający się w nauce mogą zostać wyróżnieni nagrodą Dziekana bądź Rektora, w tym najwyższym wyróżnieniem przyznawanym studentom uczelni, czyli medalem Wielkopolskiej Akademii Społeczno-Ekonomicznej w Środzie Wielkopolskiej.

Studenci mają możliwość zgłaszania skarg bądź wniosków dotyczących całego procesu nauczania. Student taką skargę bądź wniosek może zgłosić bezpośrednio do rektora Uczelni, Dziekana lub też zgłosić ją za pośrednictwem Samorządu Studentów, który przekazuje ją na swoich spotkaniach z Władzami Uczelni. Dodatkowo, aby zachować anonimowość student ma możliwość zgłoszenia swojej uwagi za pośrednictwem specjalnej skrzynki skarg i wniosków, z której zgłoszenia trafiają do Rektora Uczelni. Wszelkie wnioski oraz skargi są rozpatrywane najszybciej jak to możliwe.

Studenci mają możliwość skorzystania ze wsparcia psychologicznego, którego udziela doświadczony psycholog zatrudniony przez Uczelnię.

Uczelnia opracowała również procedury antydyskryminacyjną oraz została komisja ds. przeciwdziałania dyskryminacji, co sprawia, że studenci mogą ubiegać się o wsparcie i czuć bezpiecznie. Podczas procesu nauczania studenci są wspierani przez pracowników administracyjnych, którzy na bieżąco podnoszą swoje kwalifikacje i kompetencje poprzez uczestniczenie w odpowiednich szkoleniach przykładowo z zakresu pomocy materialnej kierowanej do studentów. Godziny pracy dziekanatów są dostosowane do potrzeb studentów zarówno studiów stacjonarnych jak i niestacjonarnych. Sprawy administracyjne w dziekanacie można również załatwiać telefonicznie bądź mailowo.

Studenci kierunku mają możliwość działania zarówno w Samorządzie Studentów jak i w Kole Naukowym. Przedstawiciele działający w Samorządzie studenckim wchodzi w skład Senatu Uczelni, Komisji Stypendialnej, Wydziałowej Komisji jakości kształcenia czy Rady Programowej, co pozwoli im na poruszanie ze studenckiej perspektywy istotnych kwestii związanych z całym procesem studiów. Samorząd studentów jest wspierany przez Uczelnię zarówno organizacyjnie, finansowo jak i merytorycznie.

Studenci mają możliwość działania w kole naukowym, którego jedną z sekcji jest sekcja ekonomiczna, skierowana do studentów kierunku. Do celów koła należy pogłębianie wiedzy studentów w wybranym zakresie czy prowadzenie badań naukowych.

Uczelnia uzyskuje informację dotyczącą kształcenia oraz sposobie prowadzenia zajęć na kierunku poprzez cykliczną ankietyzację. W ankietach oceniających student ma możliwość oceniania każdego nauczyciela akademickiego z którym realizował zajęcia dydaktyczne (w tym jego profesjonalizm, przygotowanie do zajęć, sposób ich prowadzenia oraz możliwość kontaktu z prowadzącym poza godzinami zajęć), zadowolenie z działalności dziekanatu czy kwestury, dostępność do informacji na temat toku studiów, czy bazę lokalową uczelni, otrzymuje również możliwość wpisania swoich, dodatkowych uwag.

Uczelnia prowadzi również ankietę skierowaną do absolwentów, w której to mają oni możliwość oceniania programu studiów, stosunek nauczycieli akademickich do studentów, poziom obsługi w dziekanacie, czy bazę materialną uczelni i zasoby biblioteczne.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

brak

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Uczelnia co do zasady w kompleksowy sposób udziela wsparcia w procesie nauczania podczas całego toku studiów na kierunku.

Studenci otrzymują wsparcie zarówno z zakresu dydaktyki, jak i z zakresu spraw socjalno-bytowych. Wsparcie kierowane przez Uczelnię dostosowywane jest do różnych grup studentów i ich specyficznych potrzeb, przez co studenci mają możliwość indywidualizacji procesu nauczania, rozwoju naukowego w ramach koła naukowego czy też działalności w Samorządzie Studentów. W trudnych i często niespodziewanych sytuacjach życiowych studentom tworzy się warunki do skorzystania ze wsparcia psychologicznego oferowanego ze strony Uczelni. Negatywnie należy jednak ocenić sposób rozpatrywania spraw przez komisję stypendialną. Każdy student powinien mieć prawo odwołania się od decyzji komisji pierwszej instancji- Komisji Stypendialnej do komisji drugiej instancji – Odwoławczej Komisji Stypendialnej, które nie mogą obradować w tym samym składzie. Fakt, że obecnie skład tych komisji stanowią te same osoby oznacza, że można mówić wyłącznie o ponownym rozpatrzeniu sprawy przez organ pierwszej instancji, co nie jest właściwe i zgodne z przepisami prawa.

Uczelnia prowadzi działania mające na celu bieżące monitorowanie wsparcia studentów zarówno poprzez ankietyzację, w której studenci mają możliwość oceny zajęć dydaktycznych w których brali udział jak również ankietyzację absolwentów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Zalecenia

1. Zaleca się powołanie właściwej Odwoławczej Komisji Stypendialnej w składzie różnym od Komisji Stypendialnej pierwszej instancji.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Informacje, które Uczelnia publikuje na temat studiów są dostępne publicznie. Należy jednak podkreślić, że nie są one dostępne dla wszystkich interesariuszy procesu nauczania niezależnie od używanego sprzętu, oprogramowania czy miejsca, z którego odbiorca chce zapoznać się z udostępnionymi informacjami. Strona internetowa Uczelni nie zapewnia standardów dostępności cyfrowej. Oznacza to, że dostęp do niej jest znacząco utrudniony dla osób z niepełnosprawnościami, w szczególności z niepełnosprawnościami wzroku poprzez brak możliwości włączenia kontrastu czy powiększenia tekstu wyświetlanego na stronie. Warto również zaznaczyć, że strona internetowa Uczelni jest dostępna wyłącznie w polskiej wersji językowej.

Dodatkowo nie wszystkie istotne informacje są dostępne publicznie zarówno z perspektywy interesariusza wewnętrznego, jakim jest chociażby student, jak i z perspektywy interesariusza zewnętrznego.

Uczelnia publikuje informacje o:

- wewnętrznym systemie zarządzania jakością kształcenia;
- programie studiów na wizytowanym kierunku ekonomia;
- zasadach dyplomowania na Uczelni;
- regulaminie pomocy materialnej dla studentów;

- zasadach praktyk zawodowych;
- możliwych specjalnościach na kierunku ekonomia;
- sylwetce absolwenta;
- zasadach przyjęć na studia;
- regulaminie studiów;
- wsparciu psychologicznym.

Brak informacji o:

- procedurze potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w systemie szkolnictwa wyższego oraz poza nim;
- szerszego opisu wsparciu kierowanego do osób z niepełnosprawnościami;
- programie wymian Erasmus+.

Uczelnia wskazuje, że prowadzi weryfikacje udostępnionych treści pod względem ich aktualności, rzetelności i kompleksowości poprzez pracowników dziekanatu. Dodatkowo studenci w cyklicznej ankiecie oraz ankiecie absolwenta mają możliwość ocenienia strony internetowej Uczelni.

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

brak

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Uczelnia nie spełnia wszystkich wymogów dotyczących publicznego dostępu do informacji o podejmowanych działaniach. Negatywnie należy ocenić brak dostosowania strony internetowej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz brak dostępności strony w innym języku niż język polski. Dodatkowo publiczny dostęp do informacji nie przewiduje ważnych aspektów związanych z procesem uczenia się jak: procedura potwierdzania efektów uczenia się czy program Erasmus+.

Pozytywnie należy jednak ocenić zakres informacji, które są dostępne dla interesariuszy w tym między innymi: informacje o sylwetce absolwenta na kierunku ekonomia, możliwych specjalnościach, wewnętrznym systemie zapewniania jakości kształcenia, programie studiów czy zasadach praktyk zawodowych i regulaminie studiów. Również pozytywnie należy ocenić próby weryfikacji i przeglądu udostępnionych treści, w które włączeni są studenci poprzez ankietyzację.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Zalecenia

1. Zaleca się uzupełnienie wszystkich istotnych informacji o procesie nauczania.
2. Zaleca się dostosowanie strony internetowej uczelni do zasad dostępności cyfrowej w tym ułatwień dostępu dla osób z niepełnosprawnościami.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Za organizację kształcenia w ramach kierunku studiów wyższych odpowiada Dziekan (kompetencje dziekana ramowo określono w par. 24 Statutu Uczelni). Sprawuje on nadzór merytoryczny i organizacyjny nad kierunkiem studiów.

Polityka jakości w Uczelni jest częścią misji i strategii rozwoju Uczelni wyznaczonej do realizacji na lata 2022-2026. Ponadto realizowaną politykę jakości stanowi opis wydziałowego systemu zapewnienia jakości kształcenia zawierający poszczególne założenia, cele i elementy. Dokument ten określa kompetencje w zakresie bieżącego nadzoru nad realizowanym na kierunku programem studiów, nadzór nad modyfikacją i doskonaleniem koncepcji kształcenia na kierunku, kreowanie zmian w programach studiów. Aktualne brzmienie Wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia wizytowana jednostka wdrożyła na mocy Uchwały Senatu nr 13/09/2020 z dnia 25.09.2020 r.

Za nadzór nad jakością kształcenia w Uczelni odpowiada Uczelniana Komisja ds. Jakości Kształcenia i Oceny Jakości Kształcenia (UKJKiOJK) powołana Zarządzeniem nr 2/10/2022 z dnia 01.10. 2022 r. Jej głównym celem jest stymulowanie doskonalenia jakości kształcenia w WASE. Ich odpowiednikami na poziomie wydziałowym są Wydziałowe Komisje ds. Zarządzania Jakością Kształcenia i Oceny Jakości Kształcenia powołane Zarządzeniem nr 3/10/2022 Rektora z dnia 01.10.2022 r. i Zarządzeniem nr 4/10/2022 Rektora z dnia 01.10.2022 r. Nadzór nad pracami Komisji sprawuje Prorektor ds. dydaktycznych. Strategia działania WSZJK wyszczególnia listę celów, których realizacja jest konieczna dla zapewnienia najwyższej jakości kształcenia w Uczelni.

Modyfikacje w programach studiów są odpowiedzią na diagnozowane zmiany i potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego np. wprowadzenie profilu praktycznego kierunku, wprowadzenie przedmiotów specjalizacyjnych do wyboru.

Zatwierdzanie, zmiany i wycofanie programu studiów dokonywane jest w sposób sformalizowany. Za projektowanie oraz dokonywanie zmian w programie odpowiedzialny jest Dziekan. W procesie projektowania zmian uczestniczy również Wydziałowa Komisja ds. Zarządzania Jakością Kształcenia i Oceny Jakości Kształcenia. Zmiany w programach studiów pozytywnie zaopiniowane przez Dziekana zatwierdza Senat Uczelni.

W projektowaniu programu studiów uwzględnione są innowacje dydaktyczne oraz osiągnięcia nowoczesnej dydaktyki akademickiej (case study, mapy myśli, spotkania z osobami będącymi autorytetami zarządzania). Nauczyciele akademicy wykorzystują również - w podstawowym zakresie - współczesne technologie informacyjno-komunikacyjne w projektowaniu programu studiów.

Przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów

Systematyczne monitorowanie programu studiów stanowi istotny element systemu zapewnienia jakości kształcenia i odbywa się cyklicznie co najmniej raz w roku akademickim. Ocena programu studiów obejmuje przegląd: kart przedmiotów; treści zajęć; efektów uczenia się; nakładu pracy studenta; dostępności opisu programu studiów, w tym poszczególnych modułów i zajęć; sposobów potwierdzania efektów uczenia się na różnych etapach procesu nauczania; doboru form i metod realizacji i weryfikacji efektów uczenia się.

W wyniku analizy programu studiów realizowanego na kierunku, dokonanej przez Zespół Oceniający stwierdzono jego niedoskonałości, które szczegółowo omówiono w kryterium nr 1, 2 i 3 raportu, a dotyczą przykładowo: nie uwzględnienia w zestawie kierunkowych efektów uczenia się na studiach I wszystkich zapisów wynikających z charakterystyk PRK; niepoprawnego określenia stopnia zaawansowania wiedzy, niepoprawnego zdefiniowania efektów uczenia w kontekście umiejętności, zbyt niskiego wymiaru zajęć realizowanych w bezpośrednim kontakcie studenta z nauczycielem akademickim, niespójności sylabusów pod kątem realizacji poszczególnych efektów uczenia się, stosowanych form realizacji i metod weryfikacji efektów uczenia się, jak również metod dydaktycznych

w odniesieniu do stosowanych podczas zajęć. W ocenie eksperckiej powyższe zastrzeżenia dotyczą również realizacji i weryfikacji zakładanych w programie efektów uczenia się.

Bieżące monitorowanie oraz okresowy przegląd programu studiów na kierunku odbywa się zgodnie z regulacjami przyjętymi w ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. Podstawą oceny programu studiów jest proces hospitacji oraz ankietyzacji wśród studentów. Hospitacje zajęć dydaktycznych jako narzędzie służące do oceny realizacji procesu kształcenia oraz poszczególnych elementów programu studiów są formalnie regulowane są uchwałą Senatu w sprawie modyfikacji wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. Zakres i tryb przeprowadzania hospitacji określa Dziekan Wydziału, a poszczególne hospitacje zajęć dydaktycznych przeprowadzane są przez kierowników zakładów lub osoby przez nich wyznaczone.

Źródłem wiedzy na temat realizacji programu studiów są także wyniki ankietyzacji dotyczącej oceny nauczycieli akademickich. Badanie przeprowadzane jest jeden raz w roku akademickim i posiada formę papierowej ankiety, której wypełnienie jest dobrowolne i anonimowo przez studentów.

Rozwiązaniem systemowym jest stałe czuwanie nad realizacją programu studiów w zakresie odpowiedniego doboru kadry. Cyklicznie przeprowadzana jest weryfikacja kwalifikacji nauczycieli akademickich do prowadzenia poszczególnych przedmiotów, w oparciu o dorobek dydaktyczny, naukowy lub doświadczenie zawodowe i ich związek z efektami uczenia się zdefiniowanymi w ramach prowadzonych zajęć. Jednak w ocenie Zespołu PKA na podstawie przeprowadzonego oglądu sylabusów zidentyfikowano zajęcia, których obsada nie jest prawidłowa (szczegółowo opisano w kryterium 4). Zdiagnozowanie powyżej opisanych nieprawidłowości budzi zastrzeżenia w zakresie skuteczności systemu zapewnienia jakości kształcenia w obszarze przeglądu i monitorowania programu studiów.

W procesie monitorowania oraz przeglądu programu studiów na kierunku uczestniczą interesariusze wewnętrzni, w tym Prorektor ds. dydaktyki, nauczyciele akademicy i studenci. Oceny programu poza interesariuszami wewnętrznymi dokonują również absolwenci oraz przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego, w szczególności kadra aktywna zawodowo, realizująca zajęcia na kierunku i reprezentująca przedsiębiorstwa i podmioty, z którymi kooperuje wizytowana jednostka.

Działania w zakresie zarządzania kierunkiem charakteryzują się ograniczoną skutecznością, na co wskazują nieprawidłowości zidentyfikowane w kryteriach 1, 2, 3 i 4.

Kształcenie zdalne, związane z pandemią COVID-19, odbywało się w formie zdalnej w oparciu o MS Teams, jednakże Władze Uczelni ograniczają stosowanie metod zdalnych na rzecz stacjonarnych. Jakość kształcenia poddawana jest cyklicznej ocenie PKA (poprzednia ocena programowa miała miejsce w roku 2017).

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

brak

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Na kierunku zostały przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki jakościowej analizy danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz interesariuszy zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia.

Przeprowadzana jest systematyczna ocena programu studiów, a także monitorowany jest stopień osiągania zakładanych efektów uczenia się na podstawie cyklicznie zbieranych danych. Jakość kształcenia poddawana jest cyklicznej ocenie PKA.

1. Zarządzanie kierunkiem nie wypełnia w pełnym stopniu wymogów formalnych wynikających z aktualnych przepisów prawnych.
2. W trakcie wizytacji stwierdzono, że polityka jakości nie jest w pełni skuteczna, na co wskazują stwierdzone przez zespół oceniający nieprawidłowości w kryteriach 1, 2, 3, 4, a także 7, 8 i 9.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

brak

Zalecenia

1. Zaleca się prowadzenie polityki jakości uwzględniającej zarówno aktualne wymogi prawne, jak również mechanizmy projakościowe.
2. Zaleca się osiągnięcie pełnej skuteczności polityki jakości zapewniającej prawidłową realizację programu studiów.

Dr hab. Katarzyna Szczepańska-Woszczyna

Przewodnicząca zespołu oceniającego

5. Załączniki:

— sformatowano: Niemiecki (Niemcy)

— sformatowano: Niemiecki (Niemcy)

— sformatowano: Niemiecki (Niemcy)

— sformatowano: Niemiecki (Niemcy)